

**TWITTER MİKROBLOĞUNUN UZAKTAN ÖĞRENME ORTAMI
OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Onur CURAOĞLU

Eskişehir 2023

**TWITTER MİKROBLOĞUNUN UZAKTAN ÖĞRENME ORTAMI
OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Onur CURAOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Doç.Dr. Hakan ALTINPULLUK

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Şubat, 2023

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Onur Curaoğlu'nun "Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı tezi **06 Şubat 2023** tarihinde aşığıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddeleri uyarınca, Uzaktan Eğitim Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Unvanı Adı Soyadı</u>	İmza
Üye (Tez Danışmanı):	Doç. Dr. Hakan ALTINPULLUK	
Üye:	Prof. Dr. Tefvik Volkan YÜZER	
Üye:	Dr. Öğr. Üy. Hurşit Cem SALAR	

Prof. Dr. Saime ÖNCE

Anadolu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

TWITTER MİKROBLOĞUNUN UZAKTAN ÖĞRENME ORTAMI OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Onur CURAOĞLU

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şubat 2023

Danışman: Doç.Dr.Hakan ALTINPULLUK

Günümüzde bilgisayar ve teknoloji tabanlı akıllı cihazların aracılığıyla veri ve bilgi alışverişini sağlayan temel iletişim ağı olarak internet sayesinde dijital dünyanın ferdi haline gelen kullanıcılar, internet ağlarının yaygınlaşmasıyla bankacılıktan alışverişe, eğitimden sağlık takibine kadar tüm süreçleri bir veri ağının içerisinde gerçekleştirebilmektedirler. Gelişen teknolojiler doğrultusunda ortaya çıkan araçların ve mecraların en doğru şekilde eğitim ve öğretime katılımını sağlayan uzaktan öğrenme ortamları, sosyal medya mecralarının kullanımının yaygınlaşmasıyla yeni uygulama alanları ile genişleme olanağı bulmuştur. Bu alanlardan birini de Twitter mikroblogu oluşturmaktadır. Sosyal medya mecraları arasında, öğrenenlerin bilgi edinmede en sık kullandığı sosyal medya mecrası olan Twitter, kullanıcıların ilgi duydukları veya haberdar olmak, bilgilenmek istedikleri alanlara dair hesapları takip ettikleri, aynı zamanda diledikleri konu hakkında görüşlerini paylaşabildikleri bir mikroblog mecrasıdır.

Yapılan araştırmada, sosyal medya mecrası olan Twitter'ın eğitim süreçlerine ne ölçüde katkı sağladığının tespiti amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Twitter, gelecekte bir uzaktan eğitim ortamı olarak kullanılabilmesi açısından

önem taşımaktadır. Nitel bir durum çalışması olan bu araştırmada, uzaktan eğitim ortamı olarak Twitter mikrobloğunun kullanılabilirliği araştırılmış olup veriler; Zoom platformu üzerinden, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'na kayıtlı, ARY 214 Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersini alan dokuz lisans öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen odak grup görüşmeleri doğrultusunda araştırma temaları ortaya çıkmıştır. Temalar bağlamında elde edilen sonuçlar yorumlanmış ve tartışılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bazı bulgulara göre Twitter'ın gündelik ve aktif kullanım olanağı sunması, altyapı hizmetlerinin güçlü olması, akran ilgisini artırarak öğrenen-öğrenen etkileşimi sağlaması olumlu bulunurken öğrencilerin internete erişimindeki yetersizlikler olması bir problem olarak tespit edilmiş ve benzer şekilde ortaya çıkan bulgular kapsamında geliştirilen öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Twitter, Uzaktan Öğrenme, Sosyal Medya, Mikroblog, Durum Çalışması

ABSTRACT

EXAMINATION OF STUDENT OPINIONS ON THE USAGE OF TWITTER MICROBLOG AS A DISTANCE LEARNING ENVIRONMENT

Onur CURAOĞLU

Department of Distance Education

Anadolu University, Graduate School of Social Sciences, February, 2023

Supervisor: Doç.Dr.Hakan ALTINPULLUK

Today, with the spread of internet networks, users who have become members of the digital world in virtue of the internet as the basic communication network that provides data and information exchange through computers and other technology-based smart devices, can perform all processes from banking to shopping or from education to health monitoring within a data network. Distance learning environments, which ensure the most accurate participation of the tools and channels that emerged in line with the advancing technology, found the opportunity to expand with new application areas with the widespread usage of social media channels. One of these areas is Twitter microblogging. Among social media channels, Twitter, which is the most frequently used social media channel by learners to obtain information, is a microblogging channel where users follow accounts relative to the areas they are interested in or want to be informed about, and at the same time share their views on any topic they wish.

In the research, it is aimed to determine to what extent Twitter, which is a social media channel, contributes to the educational processes. In this context, Twitter is important in terms of being able to be used as a distance education environment in the future. In this research, which is a qualitative case study, the

usability of the Twitter microblog as a distance education environment was investigated and the data were carried out with the participation of eight undergraduate students of Anadolu University Faculty of Education Basic Education Department Classroom Teaching Program, who took ARY 214 Research Methods in Education course via Zoom platform. Research themes emerged in line with these focus group discussions. The results obtained in the context of these themes are interpreted and discussed. According to some findings obtained as a result of the research, while it was found positive that Twitter offers daily and active usage, its infrastructure services are strong, and that it provides learner-learner interaction by increasing peer interest, it was determined that students' lack of access to the internet was a problem and suggestions developed within the scope of similar findings were presented.

Keywords: Twitter, Distance Learning, Social Media, Microblogging, Case Study

ÖNSÖZ

Öncelikle, ilk günden itibaren, bu çalışmanın hayata geçmesinde bilgi ve birikimi ile büyük katkıları olan, tez sürecim boyunca desteğini benden esirgemeyen tez danışmanım Doç.Dr. Hakan Altınpulluk'a çok teşekkür ederim. Ardından, jüri sürecindeki katkılarından dolayı hem Dr.Öğr.Üyesi Hurşit Cem Salar'a hem de yolumun Uzaktan Eğitim ile kesişmesini sağlayan Prof.Dr. Tevfik Volkan Yüzer'e ayrıca teşekkür ederim.

Tez yazımı sabır ve kararlılık gerektiren uzun bir süreç. İniş ve çıkışların yaşandığı bu süreç boyunca; kararsızlığa düştüğüm her anda yanımda olan, deneyimlerini benimle paylaşan sevgili annem, hayat bilgisi hocam Füsun Curaoğlu'na, bana olan inancını hiç kaybetmeyen sevgili babam İbrahim Curaoğlu'na, sağladıkları sonsuz moral ve motivasyonla hem destek tam destek modunda olan anneannem Suna Doğramacı ve teyzem Aysun Doğramacı'ya ve tez başında geçen sayısız uykusuz gecede bana olan güveniyle hep yanımda olan sevgilim Büşra Önbas'a teşekkürü bir borç bilirim, iyi ki varsınız.

Son olarak, insanlık için oldukça küçük ama benim için bir o kadar büyük bir adım olan bu çalışmanın tamamlanmasında emeği geçen, dertlerimi dinleyen, fikirlerini paylaşan ismini yazamadığım hocalarım ve arkadaşlarıma da tekrar teşekkür ederim.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Onur CURAOĞLU

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLOLAR DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
GÖRSELLER DİZİNİ.....	xiv
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Sorun.....	1
1.2. Amaç.....	5
1.3. Önem.....	6
1.4. Sınırlılıklar.....	8
2. ALANYAZIN.....	8
2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenme.....	8
2.1.1. Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Tarihçesi.....	8
2.1.2. Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Tanımı.....	10

2.2. Enformasyon ve İletişim Teknolojileri.....	13
2.3. İnternetin Gelişimi.....	15
2.3.1. Web 1.0	15
2.3.2. Web 2.0	16
2.3.3. Web 3.0	18
2.4. Mobil Öğrenme.....	19
2.5. Sosyal Medya Kavramı.....	20
2.5.1. Sosyal Medyanın Gelişimi ve Tarihçesi.....	26
2.5.2. Sosyal Medyanın Uzaktan Eğitim Açısından Önemi.....	27
2.5.3. Sosyal Medya Araçları.....	28
2.5.3.1. Sosyal Ağ Siteleri.....	29
2.5.3.2. Forumlar.....	30
2.5.3.3 Görsel ve Video Paylaşım Siteleri.....	30
2.5.3.4. Profesyonel Ağ Siteleri.....	30
2.5.3.5. Blog ve Mikrobloglar.....	31
2.6. Mikroblog Tanımları ve Türleri.....	32
2.7. Twitter Mikrobloğu ve Özellikleri	33
2.7.1. Twitter Spaces.....	37
2.8. Twitter'ın Kullanım Alanları.....	41
2.9. Twitter'ın Öğrenme Ortamlarında Kullanımı.....	42
3. YÖNTEM.....	45

3.1. Araştırma Modeli.....	45
3.2. Veri Toplama Aracı.....	46
3.3. Veri Toplama Süreci.....	47
3.4. Etik Bildirim.....	52
3.5. Çalışma Grubu	52
3.6. Verilerin Analizi.....	53
3.7. Geçerlilik ve Güvenilirlik	54
4. BULGULAR VE YORUM.....	55
4.1. Giriş.....	55
4.2. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Öğrencilerin Olumlu Bulduğu Boyutlar.....	55
4.3. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Problemler.....	62
4.4. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Öneriler.....	68
4.5. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Gelecek Öngörüler.....	73
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	77
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	77
5.2. Öneriler.....	80
KAYNAKÇA	83
ÖZGEÇMİŞ	

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Tablo 3.1.

Çalışma Grubu.....	53
--------------------	----

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 4.1. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Öğrencilerin Olumlu Bulduğu Boyutlar.....	55
Şekil 4.2. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Problemler.....	63
Şekil 4.3. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Öneriler.....	68
Şekil 4.4. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Gelecek Öngörülleri.....	73

GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Görsel 1.1. İnternet Kullanımına Genel Bakış.....	1
Görsel 1.2. En Beğenilen Sosyal Medya Platformları.....	4
Görsel 1.3. En Beğenilen Sosyal Medya Platformları.....	5
Görsel 2.1. Uzak Eğitim Yöntemleri.....	13
Görsel 2.2. Web 1.0 ile Web 2.0'ın Karşılaştırılması.....	17
Görsel 2.3. Web 1.0- Web 2.0- Web 3.0 Karşılaştırması.....	19
Görsel 2.4. Zaman İçerisindeki Sosyal Medya Kullanıcıları.....	24
Görsel 2.5. Sosyal Medya Kullanımına Genel Bakış.....	25
Görsel 2.6. Medya Platformlarında Harcanan Günlük Zaman.....	26
Görsel 2.7. Dünyada En çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları.....	34
Görsel 2.8. Sosyal Medya Uygulamalarında Geçirilen Süre.....	35
Görsel 2.9. Twitter Spaces Nasıl Kullanılır.....	38
Görsel 2.10. Twitter Spaces Nasıl Kullanılır.....	38
Görsel 2.11. Twitter Spaces Nasıl Kullanılır.....	39
Görsel 2.12. Twitter Spaces Nasıl Kullanılır.....	40
Görsel 3.1. Derse Ait Twitter Hesabının Profil Bölümü.....	48
Görsel 3.2. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet.....	48
Görsel 3.3. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet.....	49

Görsel 3.4. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet.....	49
Görsel 3.5. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet.....	50
Görsel 3.6. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet.....	51

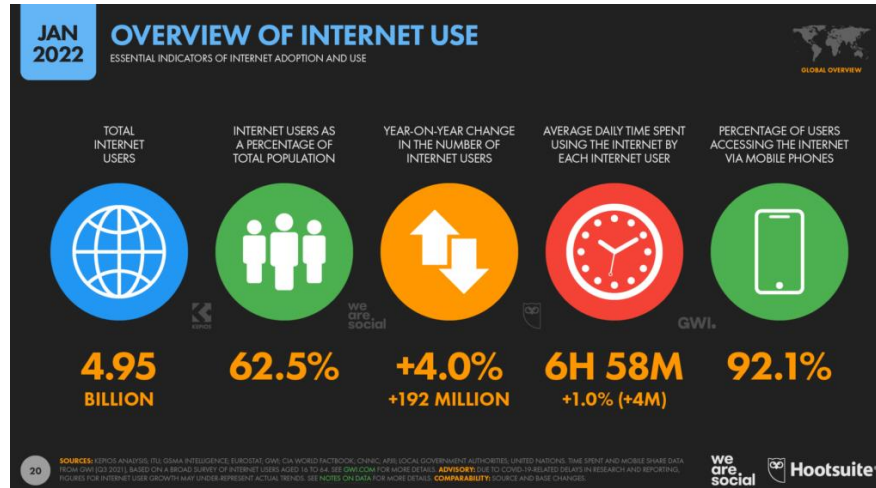
1.GİRİŞ

Bu bölümde, bu çalışmanın dayandığı sorun, ulaşmak istediği amaçlar, literatür açısından önemi ve çalışma boyunca ortaya çıkan sınırlılıklar açıklanmaktadır.

1.1 Sorun

Günümüz dünyanın her alanında, teknolojinin gelişimiyle birlikte büyük bir değişim süregelmektedir. Dijitalleşme, bu yeni dünyanın kodlarını oluşturmaktadır. Uzun yıllardır kullanılan teknolojilerin yerini hızla yenileri almakta ve bu değişimler gündelik hayatı yeniden şekillendirmektedir. Tüm bu süreçlerin ana kaynağı internet teknolojileridir.

We Are Social'ın (2022) Ocak 2022 verilerine göre, dünyada 4,95 milyar insanın sahip olduğu internet erişimi 1990'lı yıllar itibariyle yaygınlık kazanmış, 2000'li yıllarda kitleselleşmiş ve 2022 yılına gelindiğinde, günlük hayatın her alanına temas etmiş ve kendisi ile birlikte tüm günlük alışkanlıkların da değişmesini sağlamıştır.

Görsel 1.1. *İnternet Kullanımına Genel Bakış* (wearesocial.com/uk/blog, 2022)

Toplumun, küresel iletişimin günlük sürecine katılma fırsatı sağlayan teknolojilere bağımlı olma eğiliminde olduğunu öne süren Varol ve Varol (2019) da bu süreçte kazanılan yeni alışkanlıkların beraberinde yeni davranış biçimlerini geliştirdiğini ve teknoloji odaklı dijital araçların artık bir vazgeçilmez olarak gündelik yaşamda yerini aldığı da vurgulamaktadır. Aynı şekilde İçöz (2021)'de,

günümüz dünyasında internet kullanımının yaygınlaşması ve artan teknolojiyle birlikte bireylerin gündelik birçok işini bilgisayar, laptop, tablet, akıllı telefon gibi cihazlarla halledebildiğini, gazete, dergi, kitap, makale okumaktan banka işlemlerine kadar birçok işlemi kısa sürede yapabildiğini belirtmiştir.

Yılmazsoy ve Kahraman (2017), internet sayesinde video, müzik, fotoğraf gibi farklı türde veri paylaşımlarının anlık gerçekleştirilmesi sayesinde bilgiye ulaşımın daha kolay hale geldiğini vurgularken internetin devrimsel bir teknolojik yenilik olduğunu belirtir. İnternet bilgiye ulaşımında sağladığı kolaylıklar, zaman ve mekan sınırı olmadan gerçekleşirken, beraberinde kullanıcılar arasında da eşitlik sağlamaktadır. İnternet ve sağladığı olanakların insanların hızlı ve etkili bir iletişim sürecine girmelerine olanaklar sunduğunu belirten Sarsar vd., (2015), internetin kişilerin kendi deneyim ve görüşlerini paylaşmalarını da sağladığını vurgularlar.

İnternet teknolojilerinin öncelikli bir tercih haline geldiği teknoloji odaklı yaşam içerisinde, kullanıcılar hızla dijital dünyaya uyum sağlayabilmektedir. Önceleri internete erişmek sadece bilgisayarlardan mümkün iken günümüzde cep telefonları ya da tablet bilgisayarlar ile erişim olanağının daha da artmış olduğunu belirten Filiz vd., (2014), mobil iletişim teknolojileri ile birlikte internete her an, her yerden erişmenin olanaklı hale geldiğini belirtirler. Arvas'ın (2022) da belirttiği üzere internet teknolojilerinde gerçekleşen değişim yukarıda bahsedildiği şekilde bireysel ve toplumsal gündelik alışkanlıklara etki etmiş, global çapta birçok alışkanlığın dijitalleşmesine ön ayak olmuştur.

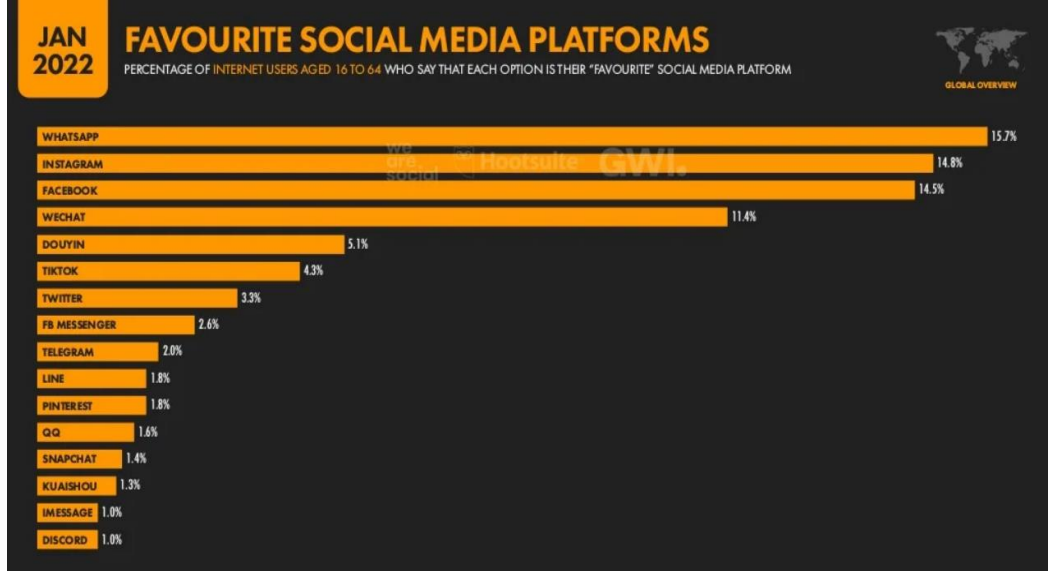
Dijitalleşen bu değerlerden başlıcası; insanlar arasındaki sosyal ilişkilerdir. İnternet teknolojileri kullanıcılara, internet ortamı üzerinden tanışma, sohbet etme, bilgilerini ve tecrübelerini paylaşma imkanı sunmuştur. Bu şekilde, kullanıcıların sosyalleşmesine olanak tanıyan web siteleri tasarlanmış ve bu sitelere *Weblog* veya kısaltılmış haliyle *Blog* adı verilmiştir. Reinhardt (2018) da 1990'ların sonlarındaki başlangıcından itibaren, etkileşimli okuyucuyu ve multimedya yerleştirmeyi desteklemek için, tasarlanan blog sitelerinin tartışmasız olarak ilk sosyal medya olduklarını belirtmiştir.

Tasarlanan bloglar sayesinde kullanıcılar; internet ortamında yeni kişiler ile tanışıp arkadaşlık ilişkileri kurabilmiş, günlük yaşam hakkındaki düşüncelerini başkalarıyla paylaşabilmiş veya sorunlarına, geçmişte benzer süreçleri yaşamış kişiler ile tecrübe paylaşımı yaparak çözüm arayabilmişlerdir. Giderek popülerleşen blog sayfaları, internet teknolojilerinin gelişimi ile birlikte Web 2.0 ile yepyeni bir boyut kazanmıştır.

Web 2.0, Web 1.0'ın ardından, kullanıcıların aktif bir şekilde içerik üretimine katkı sunduğu, paylaşımlar yapabildiği bir yapıyı ortaya çıkarmıştır. Tu vd., (2008) Web 2.0 teknolojisinin; öncelikle kullanıcılar arasında yaratıcılığı, bilgi paylaşımını ve işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan bir web teknolojisi konumunda olduğunu vurgularlar.

Bu doğrultuda blog siteleri de, Web 2.0'in sağladığı imkanlar sayesinde, tek yönlü akışın dışına çıkarak kullanıcılarına içerik üretebilme imkanı tanımıştır. Bu sayede mikroblog siteleri ortaya çıkmış ve kullanıcılar ürettikleri içerikler paralelinde görüntü, video veya ses dosyaları paylaşma olanağı bulmuştur.

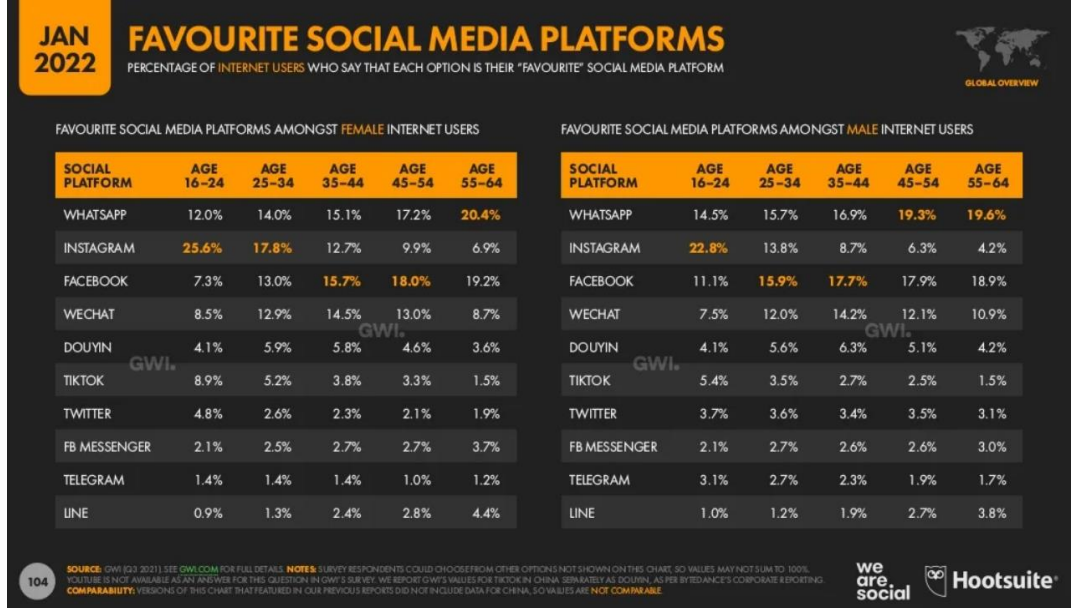
Günümüzde kullanılan en popüler mikroblog sitesi Twitter'dır. We Are Social (2022) verilerine göre, 16-64 yaş internet kullanıcıları arasında en beğenilen 7. sıradaki sosyal medya platformu konumunda bulunan Twitter, kullanıcıların gündelik hayatta neler yaptığını paylaşabileceği, popüler konular hakkında kendi görüşlerini belirtebileceği bir mikroblog özelliği taşımaktadır.

Görsel 1.2. *En Beğenilen Sosyal Medya Platformları*

(Kaynak: wearesocial.com/uk/blog/2022)

Dünya üzerinde yüksek bir beğeniye sahip olan Twitter platformunun en popüler olduğu kesim ise 16-24 yaş arasındaki hem kadın hem de erkek kullanıcılarıdır. Araştırma sonucunda Twitter kullanıcılarının oldukça genç bir yaş grubu tarafından yoğun olarak kullanıldığını gösterilmektedir. Bu durum Web 2.0'ın getirdiği yeni olanaklarla, Twitter'ın bir sosyal medya platformu olmasının yanı sıra, 16-24 yaş kitlesi için bilgi paylaşımı ve iş birliği geliştirmeye odaklı kullanılabilirliğini de göstermektedir.

Görsel 1.3. En Beğenilen Sosyal Medya Platformları

(Kaynak: wearesocial.com/uk/blog/2022)

Bu çalışmada da Twitter platformunun sağladığı sürekli bilgi akışı olanaklarını eğitim süreçlerine uygulayarak, lisans öğrencilerinin gelişen internet teknolojileri sayesinde, zaman ve mekan fark etmeksizin sosyal medya platformlarını birer eğitim ortamı olarak kullanılabileceği fikrinden yola çıkarak; ‘‘Bir mikroblog olan Twitter, uzaktan öğrenme ortamı olarak nasıl kullanılabilir?’’ sorusuna yanıt aranacaktır. Bu çerçevede bu çalışmada, sürekli dinamik bir halde güncellenen Twitter’ın uzaktan eğitim süreçlerine etkisi ve kullanım biçimleri analiz edilecektir.

1.2. Amaç

Özellikle Covid-19 salgını sürecinde, tüm dünyada uzaktan eğitim çalışmalarının yaygınlaşması ile birlikte, sosyal medya platformları da aynı doğrultuda değişmiş ve bu platformlar eğitim süreçlerinin bir parçası haline gelmiştir. Altunay’ın (2010) da belirttiği şekilde, bu değişimin yaşanmasında internet ortamında yer alan sosyal paylaşım sitelerinin gerek içeriği oluşturmada gerekse sunduğu kullanıcı odaklı teknolojiler doğrultusunda farklılaştığı ve belirleyici olduğu söylenebilir.

Toğay vd., (2013) sosyal medya mecralarının eğitim süreçlerinde, öğrenen ve öğretene arasındaki iletişim becerilerini geliştirirken, katılımı genişleterek akran öğrenmesi odağında bir öğrenmenin gerçekleşmesi amacıyla da kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle, özellikle nitel araştırma yöntemine dayalı, öğrencilerin deneyimlerinden yola çıkarak görüşlerini anlamayı ve belirlemeyi amaçlayan araştırmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı; bir sosyal medya platformu olarak Twitter mikrobloğu üzerinden paylaşılacak ders içi bilgilerle, sosyal medya ortamlarının eğitim süreçlerine nasıl ve ne şekilde katkıda bulunabileceğinin belirlenmesidir. Bu bağlamda, araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrencilerin olumlu bulduğu boyutlar nelerdir?

2. Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili problemler ve sınırlılıklar nelerdir?

3. Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öneriler nelerdir?

4. Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili gelecek öngörüler nelerdir?

1.3. Önem

İnternet teknolojisinin gün geçtikçe gelişmesi, Arvas'ın (2022) da belirttiği şekilde beraberinde gündelik hayatın rutin işleyişinde de dijitalleşmeyi beraberinde getirmiştir. Teknoloji odaklı gelişmeler paralelinde, iş yapış şekillerinden eğitim süreçlerine, haberleşmeden alışverişe kadar birçok alanda var olan alışkanlıklar değişmiş ve dönüşüm göstermiştir. Baz ve Meral'e (2021) göre bu dönüşümler kişilerin gereksinimlerini karşılayabilmek adına eğitim, bilgi yönetimi ve online ticaret gibi konularda değişim ve dönüşüm gereksinimini desteklemiştir.

Tüm dünyada kullanılmakta olan ve genellikle arkadaş edinme, sohbet etme veya içerik üretme ve paylaşma noktasında kullanıcılarına olanaklar sunan sosyal medya mecraları da eğitim süreçlerinin bir parçası haline gelmiştir. Bu gelişmeler Sarar vd., (2015) vurguladığı gibi özellikle sosyal medya öğrenme-öğretme ortamlarının yapısını değiştirirken, bu ortamların daha geniş kitlelere, zaman ve mekân sınırı olmadan erişimini de kolaylaştırmıştır.

Ekici ve Kıyıcı (2012a) da sosyal medyanın eğitime farklı bir bakış açısı sunduğunu, eğitim sisteminin yapısını ve öğretme-öğrenme faaliyetlerini değiştirdiğini, eğitimin geleneksel okul ve sınıf tabanlı formal yapısından kurtularak sosyal ve informal öğrenmeye odaklanmasına neden olduğuna dikkat çekmektedirler.

Enformasyon ve iletişim teknolojilerinde gerçekleşen bu gelişmeler, gündelik hayatın tüm unsurları gibi açık ve uzaktan öğrenme yöntemlerinde de değişikliğe sebep olmuştur. Tarih boyunca, enformasyon ve iletişim teknolojileri ile paralel bir yapıda gelişimini sürdüren açık ve uzaktan eğitim sistemi de internet teknolojisinin kullanımı ile birlikte yepyeni bir boyut kazanmıştır. Çiftçi'nin (2021) belirttiği şekilde, 2000'li yılların başlangıcı ile birlikte yaygınlaşan internet sayesinde, hem formal hem de informal açık ve uzaktan eğitim – öğrenme etkinlikleri yaşamın temel yapı taşlarından biri olmuştur.

Bu bağlamda sosyal medya, öğrencilerin gördüğü eğitimin yanı sıra, kolay erişilebilirliği ve akılda kalıcılığı sayesinde eğitime destek olarak kullanılacak bir yapı oluşturmaktadır. Sosyal medya her an her yerde kullanılabilen maliyet ve zamandan kazandıran günümüzde özellikle pandeminin etkisiyle çok geniş alanlarda etkili bir şekilde kullanılan ve öğrencilerin eğitim süreçlerini zenginleştirmeye katkıda bulunabilecek bir yapı niteliği taşımaktadır. Güntaş ve Konuk'un (2019) gerçekleştirdiği bir araştırmada; yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medya mecralarını eğitim boyutuyla nasıl kullandıklarını tespit etmek için bir çalışma planlanmış ve öğrencilerin, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullandıkları, birbirleriyle bu platform üzerinden ders içerikleriyle ilgili bilgi paylaşımında buldukları tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda bu çalışma, belirlenen öğrenci grubu ile bir sosyal medya mecrası olan Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak öğrenenlerin eğitim süreçlerine ne denli katkı sağladığının ortaya çıkarılması ve uzaktan eğitim ortamlarına yeni bir bakış ve yeni bir uygulama önerisi getirmesi açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmanın sonucunda Twitter mikrobloğunun bir uzaktan öğrenme ortamı olarak eğitim süreçlerinde daha aktif kullanılması beklenmektedir. Bu kapsamda elde edilecek sonuçların alanyazında yapılacak diğer araştırmalara kaynak oluşturması hedeflenmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bazı temel sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırmanın yalnızca odak grup verileriyle gerçekleştirilmesi bir sınırlılık olarak kabul edilebilir. Araştırmada belirlenen araştırma grubunun yalnızca Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'na kayıtlı, ARY 214 Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersini alan H ve I grubu lisans öğrencilerden seçilmesi de bir diğer sınırlılığı oluşturmaktadır. Öğrencilerin her biri, internet ve sosyal medya trendlerine oldukça yatkın olsa da, yalnızca bir üniversitenin belli bir bölümü içerisinde yer alan öğrencilerden sadece bir dersi alan bölümünün seçilmesi araştırmanın bir sınırlılığı olarak kabul edilebilir. Yine aynı zamanda araştırmanın sınırlı bir zaman içerisinde, 10.05.2022 ve 10.06.2022 tarihleri arasında yapılması da araştırmayı sınırlayan bir başka faktör olarak yer almaktadır.

Tüm bunların yanında, katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerin pandemi koşulları nedeniyle zorunlu olarak çevrimiçi ortamda yapılması da bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

2. ALANYAZIN

2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenme

2.1.1 Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Tarihçesi

18. ve 19. yüzyıllarda ağırlıklı olarak mektup üzerinden gerçekleşen uzaktan eğitim çalışmaları sonraki yıllarda kurumsallaşmaya başlamış, teknoloji

tabanlı bir eğitim sistemi olan açık ve uzaktan öğrenmenin temelleri mektuplaşma yoluyla atılmıştır.

Yumurtacı'nın (2021) aktardığına göre, 1840 yılında Isaac Pitman mektupla açık ve uzaktan öğrenme hizmetine İngiltere'de başlamış ve öğrencilerine İncil eğitimi vermiştir. Pitman'ın bu çalışması o dönem için oldukça yenilikçi olarak nitelenmiş ve Pitman, Kırık'ın (2014) da belirttiği şekilde, sunduğu bu öğrenme hizmetleri için bir not değerlendirme yöntemi de yaratarak öğrencilerine ait çalışmaları notlandırmıştır.

Açık ve uzaktan öğrenme sistemleri, 21. yüzyıl teknoloji odaklı gelişmeler ile birlikte hızlı bir gelişim süreci yaşamıştır. 19.yy.'da bir mektupla veya bir dergi ile gerçekleştirilen uzaktan eğitim verilerinin ilgili adreslere ulaşması beklenirken, günümüzde öncelikle radyo ve televizyon sistemlerinin ve ardından da internet teknolojilerinin gelişimi ile birlikte öğrenenler diledikleri bilgiye diledikleri zaman ve ortamda ulaşabilmektedirler.

Moore ve Keasley (2005), iletişim teknolojilerinin gelişimi bağlamında, uzaktan eğitimi 5 ana döneme ayrılmaktadır. Bunlar;

1. Yazılı Belgelerle İletişim Dönemi (mektup, gazete vb.)
2. Görsel-İşitsel Araçlar Dönemi (radyo ve televizyon vb.)
3. Yüz yüze Dersler ve Videolarla Desteklenen Endüstriyel Sistem Yaklaşımı Desteği Dönemi
4. Bilgisayar ve Telekonferansların Kullanıldığı Etkileşimli Dönem
5. İnternet/Web Uygulamaları Dönemi

Dönemler incelendiğinde, uzaktan eğitim sisteminin gelişen enformasyon ve iletişim teknolojileri ile ne denli bütünleşmiş ve eş zamanlı gelişme gösterdiği görülmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara istinaden Türkoğlu ve Özgür'ün (2019) paylaşımları kapsamında da; iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin uzaktan

eğitimi doğrudan etkilediği ve bu nedenle uzaktan eğitim sistemlerinin geçirdiği süreçleri, bilgi ve teknoloji alanlarındaki gelişmeler takip edilerek incelenebileceği görülmektedir.

2.1.2 Açık ve Uzaktan ğrenmenin Tanımı

İlk rnekleri 1700'l yıllara dayanan ve mektuplaşma yoluyla uygulanan uzaktan öğrenme kavramı, ortaya çıktığı günden bu yana teknoloji odaklı bir süreç izlemiştir. Tanımlamak gerekirse uzaktan öğrenme, öğrenenlerin zaman ve mekandan bağımsız olarak öğrenme kaynaklarına ulaştığı ve bunu yaparken de belli enformasyon ve iletişim teknolojilerinin kullanıldığı öğrenme yapısıdır.

Gökmen v.d. (2016) aktardığına göre Peters (1973) uzaktan eğitimi; bilginin, becerinin kazanıldığı, iş bölümü uygulamalarının rasyonelleştirildiği, yüksek kalitede öğretme materyallerinin sağlanması amacıyla teknik yöntemlerden faydalanıldığı ve bu materyallerin farklı yerlerde yaşayan çok sayıda öğrenciye ulaştırıldığı bir yöntem olarak tanımlamaktadır.

Aydın'a (2011) göre açık ve uzaktan öğrenme, öğrenenlerin birbirlerinden ve öğrenme kaynaklarından zaman ve/veya mekân bağlamında uzaktan olduğu, birbirleriyle ve öğrenme kaynaklarıyla etkileşimlerinin uzaktan iletişim sistemlerine dayalı olarak gerçekleştirildiği öğrenme sürecidir.

Moore'un 1990 yılında yazdığı başka bir tanımda uzaktan eğitimin, ğretmen ve öğrencilerin farklı zaman ve yerlerde olduğu, planlı öğrenme ortamında bireylere basılı veya elektronik iletişim yöntemleri aracılığıyla öğretimin sunulduğu tüm düzenlemeleri içerdiğini ifade etmektedir (Duman, Gökmen ve Horzum 2016).

Bu doğrultuda, yukarıdaki tanımlardan da anlaşılabileceği gibi, uzatan eğitimin amacı; zbay'ın (2015) da tanımladığı şekilde, eğitimin aksamasına sebep olan zaman ve coğrafi engellerin ortadan kaldırılarak, gelişen teknolojiye ayak uydurabilen, zamandan ve mekândan etkilenmeden insan eğitimine katkı sağlayabilen sistemlerle insanlara eğitim-ğretim imkânı sunmak olarak belirtmiştir.

Taşkıran'ın (2021a) belirttiği doğrultuda, uzaktan eğitim günümüzde eğitim ihtiyaçların karşılanmasında önemli rol üstlenen açık ve uzaktan öğrenme sistemleri, zaman ve mekandan bağımsız olarak öğreneni odağına alan ve öğrenenler arasında fırsat eşitliği yaratmayı hedefleyen, aynı zamanda bireyin kendi başına öğrenmesini destekleyen, öğrenenlerin değişen bilgi toplumunda yepyeni mesleklere hazırlayan bağımsız bir öğrenme yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yine Taşkıran (2021b), öğrenen odaklı gelişen bu süreç içerisinde, öğrenme sürecinin işleyişi ve kontrolünün öğrenenin elinde olduğunu da belirtmiş ve bunun nedenini de açık ve uzaktan öğrenme sisteminde öğrenme süreçlerini başlatanın yine öğrenenin kendisi olduğu için olarak tanımlamıştır. Bu sayede kişiler, belli bir mekan içerisinde kalmadan açık ve uzaktan öğrenme ortamları dahilinde, kendilerinin belirleyebildiği zaman aralıklarında öğrenme materyallerine ulaşarak öğrenme süreçlerinin gerçekleştirirler. Bu durum, açık ve uzaktan öğrenmenin zaman ve mekân bağımsızlığını oluşturmaktadır.

Kişilerin zaman ve mekandan bağımsız olarak, öğrenmenin yaşam boyu gerçekleşecek bir konsept haline gelmesine olanak tanıyan uzaktan öğrenme, verilerin bilgiye dönüştüğü ortamları da kapsamaktadır. Bu bağlamda Çiftçi (2021), enformasyon çağına temel olan veriyi enformasyon ve bilgiye dönüştürerek faydalı bir biçimde kullanılması için insanlara aktarmanın yolu olarak uzaktan öğrenme ortamlarını göstermiştir.

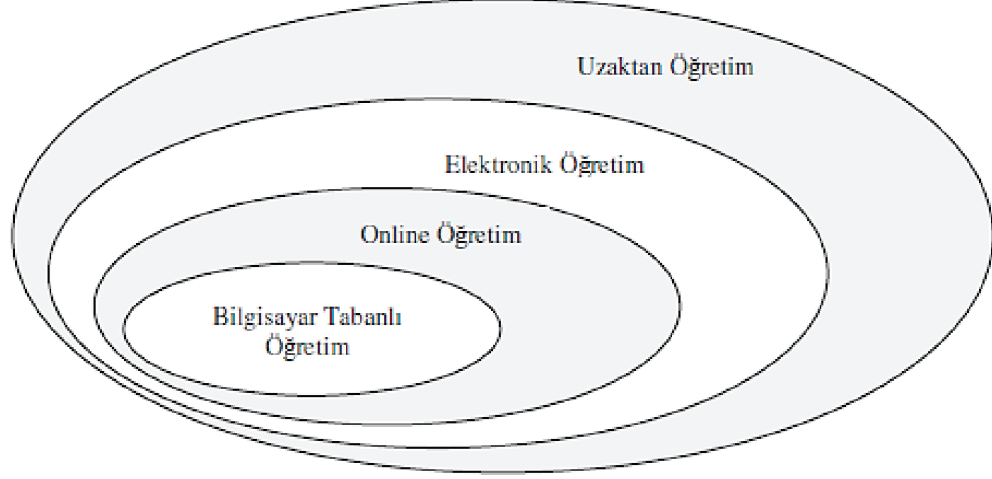
Öğrenenin ihtiyaç duyduğu öğrenmeye erişebilmesi için fiziksel olarak yakınında olan imkanların yetersiz olması veya bu kaynaklardan faydalanabilecek zamana sahip olmamasının belirleyici bir nokta olduğunu vurgulayan Yumurtacı (2021), bu tip durumlarda uzaktan öğrenmenin devreye girdiğini belirtmiştir. Bu durum açık ve uzaktan eğitimin fırsat eşitliğine dayalı bir yapıda olduğunu da göstermektedir. Başka bir deyişle Taşkıran (2021c) da, farklı bireylerin farklı ihtiyaçlar ortaya çıkardığını ve yeni teknolojiler, yeni öğretim teknikleri açık ve uzaktan öğrenmede de farklılaşmayı beraberinde getirdiğini belirtmiştir.

İşman (2005), uzaktan eğitim sisteminin temel amacını; eğitim hizmetini yaygınlaştırmak ve eğitimi sadece belirli sosyal grupların kullanımını ve tekelinden kurtararak tüm bireylerin faydalanmasını sağlamak olarak belirtmiştir. Bu bağlamda, özellikle gelişen enformasyon ve iletişim teknolojileri ile birlikte, her geçen gün yaygınlaşan kitle iletişim araçları ve internet teknolojileri sayesinde öğrenenler, internet ortamında diledikleri konu hakkında sınırsız bilgiye ulaşabilmekte ve geliştirilen uzaktan eğitim ortamları sayesinde sistematik bir eğitim süreci ile bu bilgileri öğrenebilmektedir.

Özarslan'ın (2008) araştırması kapsamında uzaktan eğitim kavramının temelinde dört ana unsur yer almaktadır. Bunlar;

- Uzaktan eğitim, devlet kurumları aracılığıyla formal bir eğitim imkanı sunmaktadır. Öğrenci başarılı olduğu takdirde diploma, sertifika alabilme şansına sahip olmaktadır.
- Uzaktan eğitim uygulamaları aracılığıyla öğretim elemanları ve öğrenciler farklı zaman mekânlarda bir araya gelebilmektedirler.
- Uzaktan eğitim hem eş zamanlı (senkron) hem de ayrı zamanlı (asenkron) bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Bunun yanında uzaktan eğitim yeni iletişim teknolojileri aracılığıyla etkileşim imkânı da sunabilmektedir.
- Uzaktan eğitim kaynak ya da kaynaklar arasında bağlantı sağlanmasını gerçekleştirmektedir. Böylelikle daha kolay bir şekilde bütçe, tasarım, iletim planlaması meydana getirilebilmektedir.

Ayrıca 21. Yüzyılda hızla gelişen teknoloji odaklı dönüşümler ile birlikte internetin kullanım alanlarının hızla yaygınlaşması ve nesnelerin interneti sayesinde, öğrenenler bilgiye kolaylıkla ulaşabilmekte ve belli bir zamanda belirli bir öğretim kurumu içerisinde yer alma zorunluluğundan giderek uzaklaşmaktadırlar. Eğitimin birey odaklı olarak yeniden düzenlenmesine neden olan bu teknolojik odaklı gelişmeler, uzaktan eğitim sistemlerinin önemini ortaya çıkarırken, öğrenenlerin aktif bir biçimde sistemin içerisinde yer almasına da olanak sağlamaktadır.

Görsel 2.1. Uzak Eğitim Yöntemleri (Çukadar ve Çelik, 2003)

Öğrenme süreçlerinde öğrenenlerin aktif bir şekilde rol alması, öğrenenlerin bir şeyler düşünüp üretebildiği süreçleri içerisinde alan öğretim faaliyetleri olarak adlandırılabilir (Kılınç, 2021). Geçmişte yalnızca kendisine ulaştırılan bilgi ile yetinmek durumunda olan öğrenenler, öğretmenlerin belirlediği çerçevede kalarak eğitimlerini sürdürmektedirler. Durağan bir yapıda olan bu eğitim şekli yalnızca konvansiyonel araçlarda değil, internet üzerinde de bu şekilde ilerlemekteydi. Fakat günümüz enformasyon teknolojileri sayesinde bu eğitim ortamlarını da etkileşimli bir biçimde kullanılabilirler.

2.2. Enformasyon ve İletişim Teknolojileri

Dijitalleşmenin ve gelişen internet ağlarının en çok etkilediği alanlardan biri de iletişim teknolojileridir. Konvansiyonel iletişim araçları internet teknolojisi sayesinde farklılaşmış ve yepyeni bir boyut kazanmıştır.

Süreç içerisinde ilk olarak, bilgisayarlar üzerinden web siteleri, bloglar, arama motorlarının kullanımı ve e-postalar yoluyla işleyen haberleşme ve bilgi edinme kanallarının yerini sonrasında sosyal medya platformları almış ve gelişen mobil teknolojiler ile birlikte yaygınlığı artmıştır. Kişiler arası paylaşımı ve etkileşimi de olumlu yönde artıran bu mecralar, mesafe fark etmeksizin tüm

insanların birbirleri ile hızla iletişim kurabileceği alanları oluşturmuşlardır. Onursoy'un (2018) da belirttiği şekilde, konvansiyonel medyanın aksine internet teknolojileri ve dijital platformlar sayesinde kullanıcılar diledikleri zamanda ve çoklu ağlar üzerinden etkili bir şekilde iletişim kurabilirken aynı zamanda kullanıcılar çok çeşitli içerik ve hizmetler arasından seçim yapabilir ve genellikle diğer insanlarla etkileşim kurabilir. Özellikle 4G teknolojisinin kullanımına başlanması ile kullanıcılar, gerekli gördükleri tüm işlemlere mobil cihazları üzerinden ulaşabilmektedir.

Gün geçtikçe gelişen ve çeşitlenen teknolojik olanakların eğitim ve öğretim sistemleri içerisindeki kullanımı giderek artması sayesinde, geniş kitlelere nitelikli eğitimin ulaştırılması geleneksel yöntemlerden daha az maliyetli olmaktadır. Enformasyon ve iletişim teknolojilerinin öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla birlikte aktif öğrenme fırsatları artırılmış ve öğrenenlerin kendi aralarında iş birliği yapabilmeleri sağlanmıştır (Kılınç, 2021a). Geleneksel eğitim sistemlerine ve bu sistemlerin kalıplaşmış doğrularına karşın yepyeni bir öğrenme biçimi sağlayan enformasyon ve iletişim teknolojileri, öğretmenlerin konularının da sorgulanmasına sebebiyet vermiştir. Öğrenenlerin kendi aralarında kurdukları iletişim ve iletişim teknolojilerine olan ilgi ve kabiliyetleri öğretmenlerin kendilerini geliştirmesine olanak sağlamıştır. Bu bağlamda Kılınç (2021b), öğrenme ortamlarındaki rollerin değişerek, öğrenenlerin merkeze geçtiği ve öğretmenlerin de bir rehber konumunda olduklarını söylemenin mümkün olacağını belirtmiştir.

Enformasyon ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte birçok alan hızla değişim ve dönüşüme uğramıştır. Eğitim alanı da bu gelişmelere hızla yeni refleksler geliştirmiştir. Özellikle uzaktan öğrenme ortamları, teknoloji tabanlı gelişmeler ile birlikte mevcut yapısını ve sağladığı olanakları hızla geliştirebilmiş, ulaşılabilirliği çok geniş ağ yapısı ile kent, ülke sınırlarını aşarak dijital alt yapısı olan tüm kullanıcılara ulaştırabilmiştir. Bu gelişmeler sayesinde uzaktan öğrenme sistemleri, yüz yüze öğrenmenin bir alternatifi olarak ortaya çıkmıştır.

Var olan uzaktan eğitim biçimlerini değiştiren ve geliştiren enformasyon ve iletişim teknolojileri, uzaktan eğitimin önündeki sınırlılıkları kaldırırken, eğitimi herkes için ulaşılabilir hale getirmiştir.

2.3. İnternetin Gelişimi

21.yüzyıl dünyasının olmazsa olmazı haline gelen internetin bulunuşu oldukça yakın bir tarihe rastlansa da çok kısa bir zamanda gündelik yaşamın değişilmez parçası haline gelmiştir.

Toplu ve Gökçearsan'ın (2012) belirttiğine göre internetin temelleri; 1969 yılında The Defense Advanced Projects Research Agency (DARPA) tarafından farklı kurumlardaki araştırmacılar arasında enformasyon paylaşımına olanak sağlamak ve güçlü bir ağ yapısı geliştirmek amacıyla oluşturulan ARPANET adlı bir proje ile başlamış ve başlangıçta dört kurum arasında geliştirilen bu ağ yapısı, daha sonra hızla yaygınlaşarak 1972 yılına gelindiğinde araştırmacıların ağ üzerinden e-posta göndermelerine imkân sağlayan bir teknolojiye dönüşmüş ve aradan geçen yıllar içerisinde kullanımı artan bu ağ yapısı, 1896 yılında, The National Science Foundation'ın NSFnet isimli ağını ARPANET'le birleştirmesi sonucunda internet adıyla anılmaya başlanmıştır.

90'lı yıllar ile birlikte büyük bir ivme kazanan internet teknolojileri, halka açık bir hale gelmiş ve 2000'li yıllar itibariyle kitlelerce kullanılmaya başlamıştır.

2.3.1. Web 1.0

Web 1.0 olarak adlandırılan bu dönem, internetin ilkel dönemi olarak da kabul edilmektedir. Ersöz'ün (2020) belirttiğine göre, internetin ilk dönemi olarak bilinen Web 1.0 dönemi 1995 yılında Web'de araştırmalar yapıldığında kolay erişim sağlanması amacıyla oluşturulmuş statik HTML sayfaları içeren bir yapı olarak sunulmuştur. Özata'nın (2013) da aktardığına göre bu yapılar, 1989-1991 tarihleri arasında Dr. Tim Berners-Lee tarafından oluşturulmuş ve ekibi ile birlikte web'in en temel dört yapı taşı olan HTML, HTTP, web server'ı ve bir tarayıcının ilk halini geliştirmişlerdir.

Kapan ve Üncel (2020) ise Web 1.0 döneminin, internetin ilk kez toplu olarak kullanılmaya başlandığı dönem olan 1990'lı yılları kapsadığını ve bu dönemdeki web sitelerinin görünümünün günümüze göre daha ilkel ve broşür şeklinde olduğunu belirtmiştir. Sayılı sunucudan tek yönlü bir bilgi akışının gerçekleştiği Web 1.0 dönemi içerisinde, internet kullanıcıları içerik üretimine katkı sağlayamazken yalnızca okuyucu-izleyici konumunda bulunabilmekteydiler. Bu bağlamda bazı uzmanlar, bu dönemde kullanılan interneti 'salt okunur web' olarak da tanımlamaktadırlar. Yalnızca okuma (read only) dönemi olarak da anılan Web 1.0'in enstrümanları; kişisel ya da kurumsal internet siteleri, çevirmeli (dial-up) modemler, veri indirme (download), tek yönlü akıştır (Arvas, 2022).

2.3.2. Web 2.0

Karaman, Yıldırım ve Kaban'ın (2008) da belirttiği şekilde, Web ortamına yeni teknolojik destekler veya uygulamalar katmaktan ziyade var olan Web teknolojisini daha kolay kullanılabilir veya daha fonksiyonel hale getirebilmek için ortaya konulan eğilimleri ifade eden Web 2.0 terimi, kullanıcıların mevcut Web içeriklerini üretebildiği ve değiştirebildiği yeni bir miladı da temsil etmektedir. Özellikle Web 2.0'in kullanımına başlanmasıyla kullanıcıların internet ortamlarında yalnızca izleyici veya okuyucu konumunda değil aynı zamanda birer içerik üreticisi haline gelmesi ile birlikte günümüzde sosyal medya olarak tanımladığımız yapının ilk adımları atılmıştır. Bugawa ve Mirzal'ın (2018) belirttiğine göre Web 2.0, iletişim araçları olarak kullanıcılara farklı insanlarla 'her zaman' ve 'herhangi bir yerde' etkileşime girebilecekleri ortamlar sağlamıştır. Aynı doğrultuda Gedik (2020) Web 2.0 için, iş ve sosyal süreçlerde katılımcı olarak kullanıcıların bilgilerini, deneyimlerini ve pazar gücünü genişleten açık kaynaklı, kullanıcı kontrollü ve etkileşimli çevrimiçi uygulamaların bir koleksiyonu vurgunu yapmıştır.

Barutçu ve Tomuş (2013) Web 2.0 teknolojisini, içerik ve uygulamaların bireyler tarafından değil de bütün kullanıcıların katılımıyla ve ortak girişimiyle oluşturulması, yayınlanması ve sürekli olarak değiştirilmesi olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda internet teknolojileri de artık yalnızca bir metin

okuma alanı olmaktan çıkmış ve kullanıcıların da kendi içerisinde aktif bir paylaşım süreci yaşadığı platformlar haline dönüşmüştür. Aynı şekilde Özgür ve Türkoğlu (2019) da bu konuya dikkat çekerek Web 2.0 teknolojisi sayesinde kullanıcıların yalnızca kendilerine sunulan içeriklerin izleyicisi olmaktan çıkıp o içeriklere katkıda bulunabilen veya yeni içerikler üretebilen konuma geldiklerini belirtmiştir.

Web 2.0 tanımlamak gerekirse, Köse ve Çal (2012a), statik, standart HTML yapısına sahip, klasik Web ortamından sonra ortaya çıkan, etkileşim düzeyi yüksek, iş birliği ve paylaşımı ön plana çıkaran, kullanıcı merkezli, yeni Web ortamı olarak bir tanım ortaya koymuşlardır. Baz ve Meral'in (2021) belirttiğine göre ise, Web 2.0 sayesinde günümüzün Facebook, Twitter, YouTube gibi popülaritesi yüksek ve toplu iletişim aracı olarak büyük bir paya sahip önemli kitlesel iletişim araçları doğmuş ve bu süreç dünyaya yeni bir hareketlilik kazandırmıştır.

WEB 1.0	WEB 2.0
Belli programlanıcıların ürettiği web siteleri, grafikler ve flaşlar	Kullanıcıların ürettiği içerik, resim, kullanıcı görüşleri, bloglar, wikiler, Youtube ve sosyal ağlar
Uzmanların ürettiği içerik	Sıradan insanların ürettiği içerik
Bireyler web sitelerini ziyaret ederek içerikleri okurlar	Bireyler paylaşılan bilgiyi inşa ederler
Sıkı bir şekilde kontrol edilen siteler	Çok az kontrol edilen siteler
Tek yönlü (azınlıktan çoğunluğa) bilgi akışı	Çoğunluktan çoğunluğa karşılıklı bilgi akışı
Britannica Online	Wikipedia
Yayınla	Katıl
Güvenlik duvarları hiyerarşiler	Dinamik, Hiyerarşik olmayan
Statik, kalıcı içerik, az değişiklik	Düzenli güncellenen içerik (Twitter, Wikipedia)

Görsel 2.2. *Web 1.0 ile Web 2.0'in Karşılaştırılması (Kapan ve Üncel, 2020)*

Çöllüoğlu'nun (2017) da belirttiği şekilde Web 2.0, kullanıcıların istekleri doğrultusunda özgürce kendini ifade edebildiği, paylaşım yapabildiği, karşılıklı veri transferlerinin yapılabildiği bir alan haline gelmiş, bu durum insanları daha

önceleri hiç olmadığı kadar etkin konuma getirmiştir. Bu bağlamda sosyal ağlar artık yalnızca bir metin okuma alanı olmaktan çıkmış ve öğrenenlerin de kendi içerisinde aktif bir paylaşım süreci yaşadığı platformlar haline dönüşmüştür. Özetlemek gerekirse, Alikılıç ve Onat'ın (2007) altını çizdiği doğrultuda; Web 2.0 teknolojisinin gelişmesi sonucunda insanlar, web tasarımı ve teknikleri ile uğraşmak zorunda kalmadan sahip oldukları fotoğrafları, paylaşmak istedikleri teknik ya da sosyal içerikleri, ziyaret ettikleri siteleri çok sayıda insanla rahat bir şekilde paylaşır hale gelmişlerdir.

2.3.3. Web 3.0

Web 3.0; Yağcı'nın (2009) tanımı ile dünya üzerindeki bilgileri tek bir platformda toplamayı amaçlayan, ilgili süreçlerin bilgisayarlar tarafından web üzerinden otomatik olarak yönetilmesini sağlayan bir uygulama olarak tanımlanabilir. Bir diğer adıyla, Semantik Web olarak da isimlendirilen Web 3.0 teknolojisi; kullanıcıların internet ortamındaki içeriklerinin ve verilerinin bir koleksiyonunu oluşturarak bunların birbirleriyle ilişkilerini temel almaktadır.

Web 2.0 teknolojilerinde, internet üzerindeki herhangi bir içerik yalnızca kullanıcılar için anlamlı bir haldeyken, Web 3.0 teknolojisi ile artık tüm bu veriler bilgisayarlar tarafından da anlaşılabilir olmuştur. Aslan ve Kolancı'nın (2018) belirttiği bir başka fark ise Web 2.0'da içerikle ilgili çok fazla sayıda sayfa varken geleneksel arama motorları üzerinden yalnızca birkaçına ulaşılırken, Web 3.0'da temel bileşenleri ile resmi semantik verileri oluşturan semantik arama motorları ile çokça içeriğe ulaşılabilir. Web 3.0'da temel bileşenleri ile resmi semantik verileri oluşturan semantik arama motorları ile çokça içeriğe ulaşılabilir.

	Web 1.0	Web 2.0	Web 3.0
İletişim	Yayın	İnteraktif	Çevrimiçi
Enformasyon	Statik(sadece okuma)	Dinamik	Taşınabilir ve kişisel
Hedef	Kurum	Topluluk	Kişisel
Kullanım	Kişisel web siteleri	Bloglar/Wikiler	Dosya akışları
Üretim	Eğlence	Yayıncılık	Yaratıcılık
Etkileşim	Web Biçimleri	Web Uygulamaları	Akıllı Uygulamalar
Tarama	Dizinler	Anahtar Kelimeler	Bağlam-Uygunluk
Reklam	Durağan	İnteraktif	Kişisel
Araştırma	Britannica Online	Wikipedia	Anlamsal Web
Teknoloji	Html/Ftp	Flash/Java/XML	Rdf/Rdfs/Owl

Görsel 2.3. Web 1.0- Web 2.0- Web 3.0 Karşılaştırması (Aslan ve Kolancı, 2018)

2.4. Mobil Öğrenme (m-Öğrenme)

Mobil öğrenme en geniş tanımıyla; öğrenenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerinin mobil teknolojilerin kullanılması ile zaman ve mekândan bağımsız olarak yaygınlaştırılması, öğretimin etkililiğinin artırılması ve öğrenenlere ihtiyaçlarına göre esnek öğrenme ortamları sunulmasını içeren öğrenme faaliyetleridir (Elçiçek ve Bahçeci, 2017, akt: Aydın ve Özdamar, 2020). Belli bir mekân ve zamandan bağımsızlığı ifade eden mobilite terimi günümüzde kullandığımız teknolojilerin başlıca çıkış noktalarındandır.

Teknolojik gelişmelere paralel olarak ilerleyen eğitimdeki gelişmeler hızla adaptasyonunu sağlarken ortaya çıkan akıllı telefon teknolojisi mobil öğrenme kavramını bir üst noktaya taşımıştır. Uzaktan eğitim ve mobil öğrenme kavramları çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılmaktadır (Aydemir, 2018). Özellikle Pandemi süreci ile birlikte yüz yüze eğitimin bırakılması ile birlikte her iki eğitim modeli de birbirinin yerine kullanılmaya başlanmıştır. Bates'e (2015) göre uzaktan eğitim çoğunlukla çalışan, lisans veya lisansüstü öğrenim gerçekleştirmek isteyen kitlelerce öncelik tanınan bir eğitim biçimidir. Her iki

öğrenme modelinde yer alan öğrencilerin öğrenme motivasyonları ve öğrenmeye karşı iyimser tutumları, yüz yüze eğitim alan öğrencilerden daha yüksektir (Simonson v.d., 2011). Öğrenciler arasındaki ön bilgi düzeylerinde farklılıklar bulunduğunu belirten Gülbahar (2019), bu yöntemler sayesinde öğrencilerin kendi öğrenme hızlarında eğitim alma fırsatı bulduklarının söylemiştir.

Yeni nesil mobil araçların ortaya çıkması, özellikle Android ve iOS tabanlı akıllı telefon ve tablet bilgisayarların kullanıcılar tarafından çok çabuk benimsenip kullanılmaya başlanması, mobil öğrenmenin ortaya çıkmasına ve yaygınlaşmasına neden olmuştur (Bozkurt, 2015). Yaygınlaşan mobil öğrenme imkanları kullanıcıların diledikleri konuda kendilerini geliştirmesine olanak tanımıştır. Mobil araçların taşınabilir olmaları; sosyal etkileşime olanak sağlamaları; bulunulan yer, zaman ve çevreye göre gerçek zamanlı veri toplayabilme fırsatı sunmaları; diğer mobil araçlar veya ağlarla bağlantı kurabilmeleri ve bireyselleştirilebilmeye olanak sağlamaları açısından birçok eğitsel fırsat yaratmaktadır (Klopfer v.d., 2008).

Ancak zaman ve mekandan bağımsız olabilmek ve kullanım sürecinde fiziksel serbestiye sağlaması noktasında sosyal medya platformları popülerliği hızla yükselen mobil öğrenme ortamları olarak kullanımındadır.

2.5. Sosyal Medya Kavramı

Günlük hayatta sıkça kullanılmakta olan sosyal medya kavramı Çiftçi ve Doğan'ın (2019) tanımladığı şekilde, insanların birbirleriyle iletişime geçmesi ve etkileşim içerisinde olmasını anlatan sosyal kelimesiyle, yazılı ve görsel basın gibi kitle iletişim araçlarını kapsayan medya kelimesinin birlikte kullanımı ile oluşan bir kavramdır. Özellikle Web 2.0 teknolojisinin giderek yaygınlaşması ile kullanımı artan sosyal medya platformları, anlık haber paylaşımlarından duyurulara, ilgi duyulan alanların takibine kadar birçok seçeneği kullanıcılarına sunmaktadır.

Babacan'ın (2016) da dikkat çektiği gibi, geçen yüzyılda önemli işlevler üstlenen iletişim teknolojilerine benzer biçimde, sosyal medya da birçok yönüyle hayatı kolaylaştıran, mesafeleri yakınlaştıran, bireylerin çok farklı ihtiyaçlarına

karşılık gelen bir unsur, insan ve toplum yaşamının olmazsa olmazı şeklinde her gün biraz daha insan hayatına dâhil olmakta ve hatta söz konusu bu yeni teknolojinin içine doğan ve büyüyen yeni kuşaklar için bu teknoloji, bizzat hayatın kendisi olarak görülebilecek kadar merkezî bir rol üstlenmektedir.

Kullanıcılar sosyal medya üzerinden, herhangi bir konu hakkında görüşlerini paylaşarak diğer kullanıcılar ile birlikte tartışmakta, çektikleri fotoğraflar veya videoları paylaşarak takipçileri veya arkadaşları ile etkileşim kurmakta veya ilgi alanlarına göre iş veya hobi aramaktadırlar. Bu bağlamda sosyal medya, kullanıcıların keyifli zaman geçirdikleri, güncel konuları tartıştıkları ve bilgi edindikleri bir platform olarak tanımlanabilir.

Terim olarak sosyal medya, kullanıcıların ağ teknolojileri kullanarak etkileşimini sağlayan araç, hizmet ve uygulamaların bütünü temsil etmektedir (Boyd, 2008; Öztürk ve Talas, 2015).

Lai ve Turban (2008) ise sosyal medyayı, genel olarak insanların düşüncelerini, tecrübelerini, kavrama yetilerini, algılarını, müzik, video ve fotoğraf gibi ortamları birbirleriyle paylaşmak için kullandıkları araçlar ve platformlar kümesi olarak tanımlanmaktadır.

Çiftçi ve Doğan (2019) da sosyal medyayı, kullanıcılarının veri, bilgi, duygu ve düşünce paylaşabildikleri, eş zamanlı ve eş zamansız etkileşim kurabildikleri çevrimiçi araçlar ve web siteleri için kullanılan bir terim olarak tanımlamıştır.

Sosyal medyanın, bireylerin video, fotoğraf, görüntü, yazı, karikatür, fikir, dedikodu, haberler gibi içerikleri paylaşmak için kullandığı çevrimiçi (online) kaynaklardır ve bu kaynaklar blogları, vlogları, sosyal ağları, mesaj panolarını, podcastleri ve wikileri içerdiğini belirten de Barutçu ve Tomaş (2013) olmuştur.

Ellison v.d., (2007) tanımına göre sosyal medya; bireylerin halka açık veya yarı açık, belirli kurallarla çevrelenmiş bir sisteme oturtulacak şekilde diğer kişiler ile bağlantı kurdukları, kendi bağlantı listelerini oluşturabildikleri ve bağlantıları

tarafından yapılan paylaşımları izleyebildikleri internet tabanlı servisler bütünüdür. (akt. Elbaşı, 2015).

Yapılan tüm bu tanımlar doğrultusunda, gündelik yaşamımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen sosyal medya; kullanıcıların fotoğraf, yazı, video gibi diledikleri içeriği paylaşmasına olanak veren, diğer kullanıcılar ile arkadaşlık ilişkileri kurabildiği, iş arayabildiği, podcastleri takip edebildiği ağ teknoloji hizmetleri olarak tanımlanabilir.

Sosyal medyanın en yüksek derecede paylaşımın gerçekleştiği, online medyanın yeni bir türü olarak fırsatlar sunduğu en yeni fikirlerden biri olarak tanımlayan Mayfield'dan (2010) sosyal medyanın aşağıdaki özellikleri içerdiğini belirtmiştir;

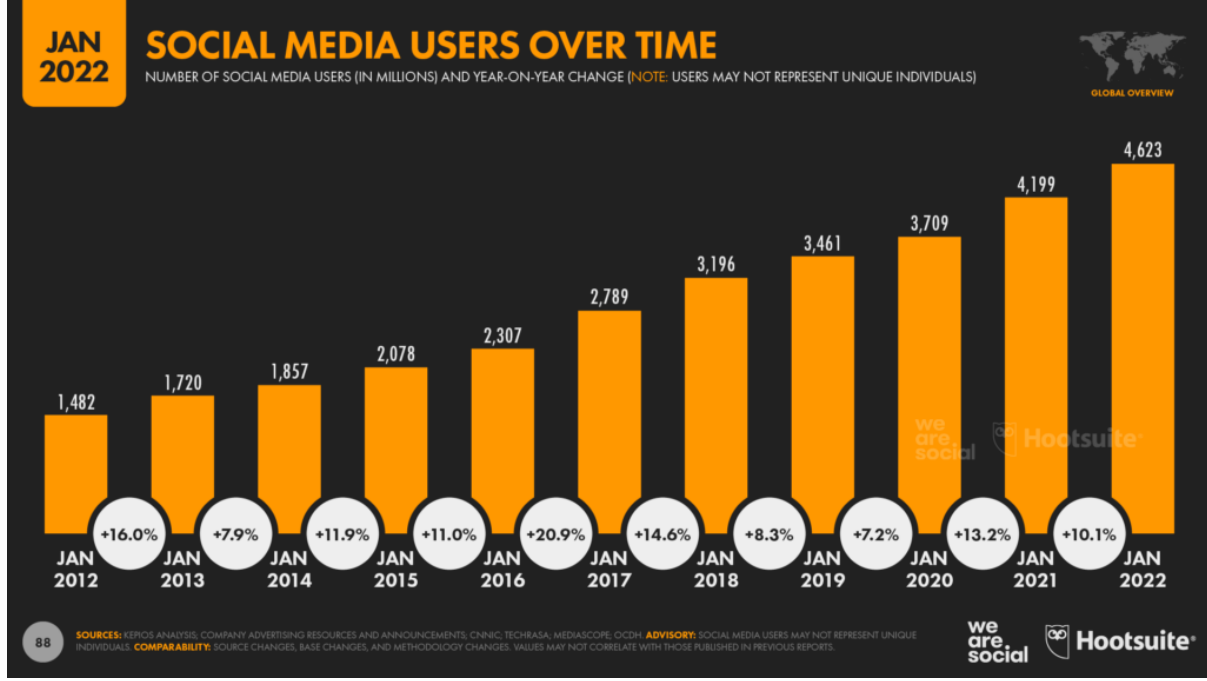
- **Katılımcılar:** Sosyal medya katılımcıları cesaretlendirir ve ilgili olan her bir kullanıcıdan geri bildirim alır.
- **Açıklık:** En çok sosyal medya servisleri geribildirime ve katılımcılara açıktır. Bu servisler oylama, yorum ve bilgi paylaşımı gibi konularda cesaret aşılarlar. Bunlar çok nadir ulaşımaya yönelik engeller koyarlar.
- **Konuşma:** Geleneksel medya yayına ilişkin iken (içerik aktarımı ya da dinleyiciye bilgi ulaşımı), sosyal medya iki yönlü konuşmaya olanak tanınması bakımından daha iyidir.
- **Toplum:** Sosyal medya topluluklara çabuk ve etkili bir oluşum için izin verir. Topluluklar da böylece sevdikleri fotoğraf, politik değerler, favori TV şovları gibi ilgili oldukları şeyleri paylaşırlar.
- **Bağlantılılık:** Sosyal medyanın çoğu türü, bağlantılı işler gerçekleştirir; diğer siteler, araştırmalar ve insanların ilgili oldukları herhangi bir konuda link verilmesine olanak tanır.

Kişilerin paylaşımlar yaparak ve yaptıkları bu paylaşımlara gelen yorumlar yoluyla birbirleriyle etkileşime geçtiği sosyal medya, hem görsel hem de metinsel paylaşımlara olanak sağlamaktadır. Kullanıcılar günümüzde gündelik yaşamlarını, haberleri, trendleri sosyal medya mecraları olarak tanımladığımız internet temelli teknolojiler üzerinden takip etmekte, bilgi edinme ihtiyaçlarını yine bu mecralar üzerinden sağlamaktadırlar. Temelde, kullanıcılar arası sosyal

etkileşimi sağlamayı amaçlayan bu siteler, kullanıcıların fotoğraflarını, dosyalarını veya kişisel girdilerini (mikroblog yaklaşımı) Internet’te yayınlamasına ve hatta çevrimiçi organizasyonlar düzenlemesine de yardımcı olmaktadır (Köse ve Çal, 2012b).

Her geçen gün artan kullanıcı sayısı ile da sosyal medya günlük hayatın bir vazgeçilmezi haline gelmektedir. Kullanımda olan sosyal medya platformları, kullanıcılarına ilgi alanları veya meslekleri ile ilgili geniş bir bilgi yelpazesi sunarken kendileri ile benzer ilgi alanlarına veya meslek gruplarına sahip diğer kullanıcılar ile de iletişim kurma olanağı tanımaktadır. Bunun yanı sıra sosyal medya, kullanıcılarının bilgi edinme ihtiyaçlarını da büyük oranda karşılamakta ve kişilerin kendi veya takip ettikleri başka kullanıcıların gündelik yaşamları veya özel hayatlarına dair fikir edinmelerine veya kendi fikirlerini paylaşmalarına imkan tanımaktadır. Bu durum günümüzde sosyal medyanın kültürel bir boyut kazandığının da göstergesidir.

We Are Social 2022 Raporu’na göre, tüm dünyada sosyal medya kullanıcıları her yıl yükselen bir grafikte artmaktadır.

Görsel 2.4. Zaman İçerisindeki Sosyal Medya Kullanıcıları

(<https://www.slideshare.net/DataReportal/digital-2022-global-overview-report-january-2022-v05>, Erişim Tarihi:)

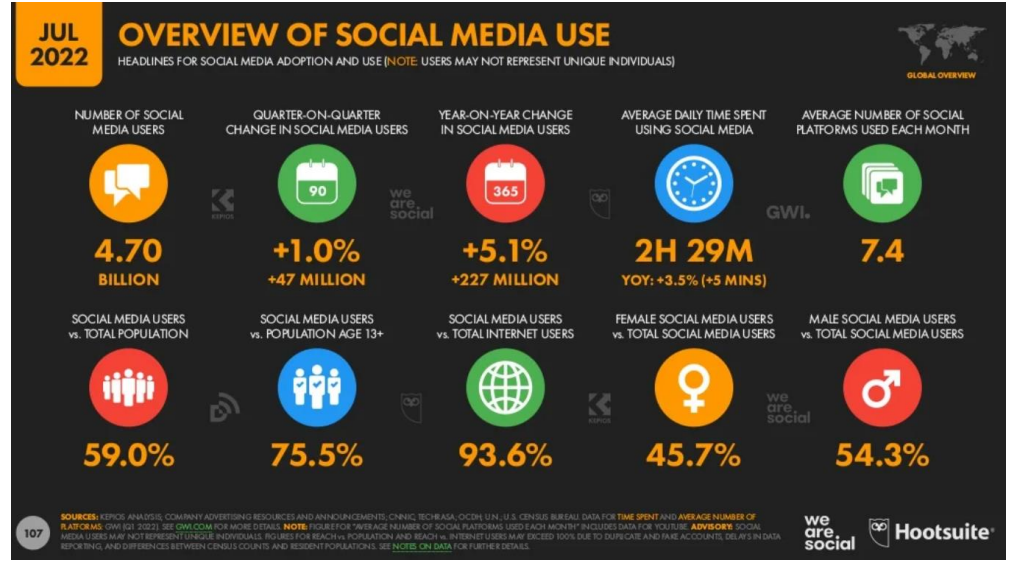
Vergili'nin (2019a) aktardığına göre Boyd ve Ellison (2007) sosyal ağların kullanıcılara sunduğu imkânları şu şekilde sıralamıştır;

- Sınırlı bir sistem içerisinde herkese açık veya sadece sınırlı bir kitleye açık profil oluşturma.
- Diğer kullanıcılarla etkileşim içerisinde olmak için kullanıcı listesi oluşturma
- Sistem içerisinde yer alan diğer kullanıcıların listelerini görme, onlarla da etkileşim kurma.

Kullanıcılara sağlanan bu zengin içerikler sayesinde sosyal medya platformları, kendilerini konvansiyonel medyadan ayrılmış ve milyarlarca kullanıcı tarafından tercih edilir konuma gelmiştir. Sosyal medya platformları, bulunuşu ile günümüz arasında geçen kısa sürede, internet teknolojilerinin sunduğu imkanlardan faydalanarak, tahmin edilenden çok da etkili bir biçimde konvansiyonel medyanın gazete, radyo ve televizyon gibi kalıplaşmış ve uzun

yıllardır kullanımda olan araçlarının kullanım biçimlerini ve amaçlarını büyük çapta değiştirmiştir.

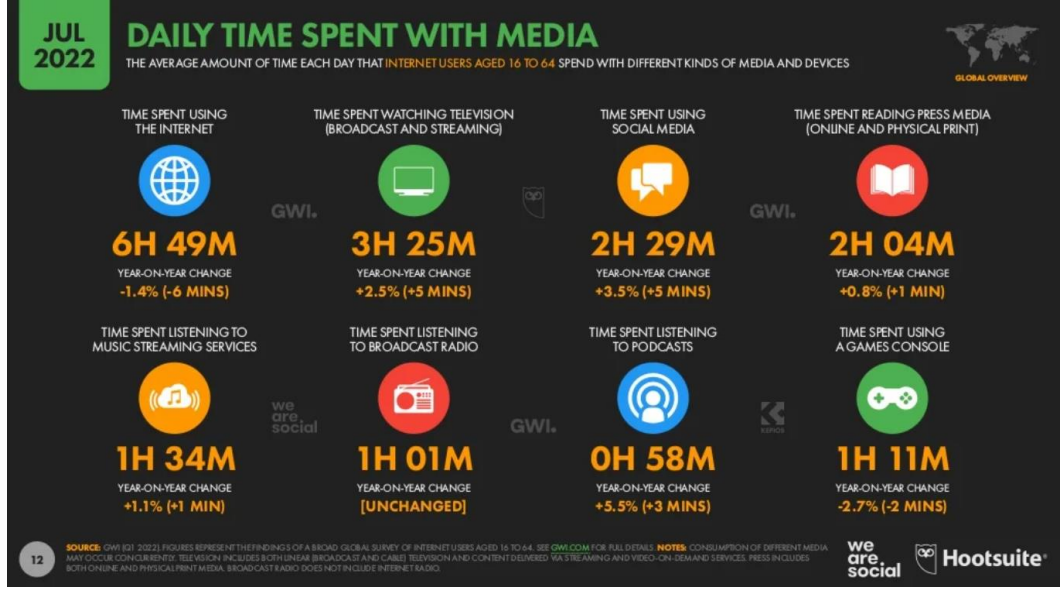
Son açıklanan We Are Social (2022), Temmuz 2022 verilerine göre de dünya popülasyonunun %59'luk bölümü aktif olarak sosyal medyayı kullanmaktadır. 4.70 milyar insana karşılık gelen bu oran bize sosyal medya kullanımının geniş kitlelerce benimsendiğini, iş ve gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline geldiğini de göstermektedir.

Görsel 2.5. Sosyal Medya Kullanımına Genel Bakış

(<https://wearesocial.com/uk/blog/2022/07/the-global-state-of-digital-in-july-2022/>)

Ayrıca yine, We Are Social (2022) Temmuz 2022 verilerine baktığımızda, dünya üzerindeki insanların her gün ortalama 2 saat 29 dakika sosyal medyaya zaman ayırdığını görmekteyiz. Günlük yaşam döngüsü içerisinde oldukça yüksek bir alan kapsayan bu kullanım zamanının giderek artabileceğini öngörmek de zor olmamaktadır.

Görsel 2.6. Medya Platformlarında Harcanan Günlük Zaman

(<https://wearesocial.com/uk/blog/2022/07/the-global-state-of-digital-in-july-2022/>)

2.5.1 Sosyal Medyanın Gelişimi ve Tarihçesi

İnternet teknolojilerinin gelişimi sayesinde kullanıcıların istekleri farklılaşarak yalnızca haberleşme veya bilgi ediniminin dışına çıkmış ve internet kullanımı dünya nüfusunun sosyalleşmesinin de odak noktası olmaya başlamıştır.

Tarihsel olarak incelendiğinde, günümüzdeki kullanım anlamına en yakın biçimde sosyal medya; İşlek'in (2012) belirttiği şekilde, 1989 yılında Bruce ve Susan Abelson tarafından kurulan ve çevrimiçi günlük yazan kişileri bir toplulukta toplamayı amaçlayan Open Diary Web adlı web sitesi ile karşımıza çıkmaktadır.

Bu süreçten itibaren farklı isimlerle internet kullanıcılarının hayatlarına giren birçok sosyal ağ sitesi olsa da, Çöllüoğlu'nun (2017) da vurguladığı gibi; sosyal ağların yaygın kullanımı 1900'lı yılların sonlarına doğru ortaya çıkmaya başlayan ve bünyesinde birçok değişik türde çevrimiçi topluluk barındıran Web siteleri ile birlikte olmuştur. İlk dönemlerinde kişisel etkileşimleri arttırmak amacıyla kayıt olan her kullanıcı, zaman içerisinde bu ortamlarda kendi ağlarını oluşturarak kendi etkileşimlerini yönetmişlerdir.

2.5.2 Sosyal Medyanın Uzaktan Eğitim Açısından Önemi

Çok geniş bir araç yelpazesine sahip olan sosyal medya, öğrenme ve öğretim deneyimlerini zenginleştirmek için de etkili bir şekilde kullanılmaktadır (Öztürk ve Talas, 2015). Açık ve uzaktan öğrenmenin başlıca etmenlerinden biri olan zaman ve mekandan özgürleşme kavramının sosyal medya üzerinden de sağlanması, bu platformun eğitim amacıyla da kullanılmasına olanak tanımıştır. Bu noktada sosyal ağlar, Ekici ve Kıyıcı'nın (2012b) da belirttiği şekilde, bir öğrenme bağlamı olarak değerlendirildiğinde; yaygın kullanım oranı ile bünyesinde barındırdığı iletişim, etkileşim ve iş birliği araçları sayesinde pek çok farklı harmanlama düzeyine ve farklı kurs kombinasyonlarına hizmet edebilme potansiyeline sahiptir. Kolaylıkla ulaşılabilen sosyal medya mecraları açık ve uzaktan eğitimin yaygınlaşmasında kolaylık sağlamaktadır.

Gelişen teknolojiler ile birlikte kullanıcılar, sosyal medya platformlarına mobil cihazları üzerinden diledikleri zaman ve mekanda ulaşma şansına erişmişleridir. Bu sayede, Güler'in (2021) de belirttiği doğrultuda, gelişen teknolojiler sayesinde sosyal medya mecralarını öğrenim süreçlerine dahil etmek, yalnızca eğitim süreçlerini daha ilginç veya eğlenceli hale getirmeye yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilere iletişim, iş birliği, topluluk, yakınsama ve yaratıcılık gibi değerli ve yaygın işyeri becerilerini öğrenebileceklerini öğretebilir.

Altınpulluk (2020) da ilerleyen teknolojik olanakların etkisiyle birlikte eğitim alanında geçmişte kullanılan yöntem, teknik ve araçlar ile günümüzde kullanılanlar arasında büyük farklar bulunduğunu belirtmiştir. Bu durum, değişen öğrenen profilinin etkisiyle öğrenme ihtiyaçlarının farklılaşmasına neden olmuş ve dijital dönüşümün içerisine doğan ve dijital yerliler olarak adlandırılan jenerasyonun düşünce sisteminin de dijital teknolojiler ekseninde şekillenmesine olanak tanımıştır. Bu doğrultuda, bu tip teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilmek için eğitim sistemlerinin olabildiğince yenilikçi bir yapıda olması gerekmektedir.

Nadeak (2020) sosyal medya kullanılarak yapılan uzaktan eğitimin süreçlerini ele aldığı araştırma çalışması sonucunda, sosyal medya kullanılarak

yapılan uzaktan eğitimin teorik ve teorik uygulamalı derslerde oldukça etkili olduğu sonucuna varmıştır. Bu durum Toğay v.d.'nin (2013) de dikkat çektiği şekilde, sosyal medya eğitim süreçlerinde öğrenci ve öğretmenlerin iletişim becerilerini geliştirici, katılımı genişletici, akran desteğini güçlendirici ve iş birliğine dayalı öğrenmenin gerçekleşmesi amacıyla kullanılabilir görüşünü desteklemektedir.

Doğan (2015) ise sosyal medya sayesinde öğrenenlerin, kendileri için sorun oluşturan bir konuyu anında ders yürütücüleriyle paylaşarak yanıt alabilmekte ve öğrenme sürecinde zaman kaybı yaşamadıklarını belirtmiştir.

Son olarak, Van Myk'ın (2014) gerçekleştirdiği araştırma doğrultusunda sosyal medyanın uzaktan eğitimde kullanımının, öğrencilerin sosyal medyayı kullanma sıklığı ile akranları ve öğretmenleri ile olan ilişkilerinin yanı sıra genel eğitim kalitesi ile de arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir.

2.5.3. Sosyal Medya Araçları

Sosyal medya platformları çoğunlukla kullanıcılarına ücretsiz olarak kullanım sunan sosyal ağlar, bloglar/mikrobloglar, wikiler ve sözlükler, içerik paylaşım siteleri, lokasyon bazlı servisler, sanal sosyal dünyalardan oluşturmaktadır (Vergili, 2019b).

Zaman içerisinde, sosyal medya kullanıcılarının da artmasıyla, aynı internet teknolojilerinin gelişim aşamasında olduğu gibi kurumlar ve kuruluşlar da sosyal medya içerisinde yer almaya başlamışlardır. Sosyal medya mecralarının güncellenebilir olması ve sağladığı erişim kolaylığı sayesinde kullanıcılar anlık olarak diledikleri bilgilere ulaşabilmekte ve oluşan gündemi rahatlıkla takip edebilmektedir.

Stephens ve Gunter'in (2016) görüşüne göre; Y kuşağı daha fazla sayıda işgücüne girdikçe, liderlik ve yönetim pozisyonları elde ettikçe ve bu araçları günlük yaşamın bir parçası olarak kullanan aileleri yetiştirdikçe sosyal medyanın etkisi artmaya devam edecek.

2.5.3.1 Sosyal Ağ Siteleri

Preeti (2009)'dan aktaran Karal ve Karakoç (2010), sosyal ağ kavramını; ortak bir amaç doğrultusunda insanların düşüncelerini paylaşımlarını ve birbirleriyle etkileşime girmelerini kolaylaştıran internet üzerinden bir topluluk oluşumu olarak tanımlamıştır.

Bu sitelerde üyeler kendi kişisel profillerini yaratırlar ve başkalarına sunarlar. Sosyal ağ siteleri, bir nevi arama ve iletişim aracı yeteneği sunmaktadır (Akar, 2010).

Akar (2010), sosyal ağ sitelerinin kullanıcılarına sağladığı imkanları üç maddede derlemiştir. Geniş anlamda sosyal ağ sitelerini bireylere;

1) Sınırlandırılmış bir sistem içinde genel ya da yarı genel profil oluşturmaya

2) Bağlantıyı paylaşan diğer kullanıcıların listesindekilerle konuşmaya

3) Kullanıcıların bağlantı listelerine bakmaya, oradan çapraz geçişler yapmaya ve de sistem içindeki diğer bireylerin de bunları yapmasına imkan veren web tabanlı hizmetleri olarak tanımlamıştır.

Bu ortamlar bireyler tarafından iletişim, sosyalleşme ve bilgi alma amaçlı olarak kullanılmakla birlikte, kurum ve kuruluşlar tarafından da modern bir pazarlama ve halkla ilişkiler aracı olarak görülmektedir (Aydın, 2018).

Köseoğlu'na (2012) göre sosyal ağ siteleri, kişilerin, toplum ve toplulukların karşılıklı iletişimini, bilgi aktarımını, örgütlenme ve çalışma şekillerini büyük ölçüde değiştirmektedir. Böylece, Alka Singh'ın (2018) de belirttiği şekilde sosyal ağ siteleri; sosyal, mesleki, akademik veya bireysel hayattan ayrılmaz bir parçası olmuş ve gündelik hayatın gerekli bir parçası haline gelmiştir.

Günümüzde, birçok sosyal ağ web sitesi ortaya çıkmış olup bu siteler insanların iletişimini, etkileşimini, iş birliğini, birlikte çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini yeniden şekillendirmektedir (Akdur vd., 2013). Var olan bu

sosyal ağ siteleri de kendi içerisinde, kullanıcılara sundukları özellikler ve kullanım amaçlarına göre gruplara ayrılmaktadır.

2.5.3.2 Forumlar

Dondurucu ve Uluçay'ın (2015) tanımına göre forumlar, ilan ve bilgi panolarının internetteki versiyonları olup sosyal medya mecralarının ilk temsililerindedirler. Web 1.0'ın kullanımı ile birlikte internet ortamında yaygın olarak kullanılan bir yapı özelliği taşımaktadır.

Forum olarak tasarlanan web sitelerinin temel özellikleri üyeler arasında fikir ve bilgi paylaşımı yaratma ve gündelik konuların tartışılmasıdır.

2.5.3.3 Görsel ve Video Paylaşım Siteleri

En büyük örneklerini; video paylaşımı için YouTube ve görsel paylaşımı için Instagram'ın oluşturduğu yapı olan içerik paylaşım siteleri Baysal'ın (2010) tanımıyla; enformasyonun web üzerinde görünür hale gelmesine, arkadaşlar veya istenen kullanıcılar tarafından bulunabilmesine, istenildiğinde diğer kullanıcılara gönderilmesine ve başka web siteleri üzerinden paylaşılmasına izin veren web uygulamalardır.

2.5.3.4. Profesyonel Ağ Siteleri

Arkadaş edinme, sosyalleşme ve bilgi toplama gibi amaçlarla ortaya çıkan sosyal paylaşım siteleri, zaman içerisinde iş arayan ve işveren kişi veya kurumlarca yeni iş veya kişilere ulaşma imkanı sunmuştur. Bu durum da yalnızca işe alım süreçleri ile ilgili profesyonel ağ sitelerinin varlığı ihtiyacı doğurmuştur.

Baysal (2010), profesyonel ağ sitelerini; dünyanın farklı yerlerindeki insanların mesleki anlamda bir araya gelmesini, paylaşımında bulunmasını sağlayan genel olarak “profesyonel ağlar” olarak isimlendirilen bazı yerlerde “sosyal iş ağları” olarak da görebildiğimiz, iş dünyasının ilgisini çeken başka uygulamalar olarak tanımlamıştır.

Bu profesyonel ağlar aracılığıyla, yeni bir iş veya kariyer arayan kullanıcılar ile belirlediği kriterlere göre iş gören arayışında olan kurum veya kuruluşlar, bu amaç için oluşturulmuş platformlarda bir araya gelme şansı bulmuşlardır.

2.5.3.5 Blog ve Mikrobloglar

Yeni medya olarak adlandırdığımız yeni iletişim ortamlarıyla birlikte bu "günlük" olgusu da sanal dünyaya taşınırken "weblog" kelimesinin kısaltılmışı olan "blog"lar Türkçe adıyla internet günlükleri veya günceleri, günümüz internet ortalarında sadece anıların yazıldığı değil, çeşitli konular hakkındaki yorumlardan, iş yaşamındaki ilişkilere, hatta bazı ürünlerin pazarlanmasına kadar geniş bir yelpazede işlevselleşmeye başlamışlardır (Dilmen, 2007). Reinhardt (2018) da weblog'un kısaltması olan bir blog sitelerinin, genellikle her bir gönderinin altında zincirleme yorumlar bulunan ve ters kronolojik sırada sunulan gönderilerden oluşan dergi benzeri birer web sitesi olduğunu belirtmiştir.

Bloglar kullanım alanlarına göre 6'ya ayrılmaktadır (Akar, 2006 akt. Sönmez, 2019):

1. Kişisel Bloglar: Kişisel amaçlar çerçevesinde oluşturulan bloglardır. Gönderiler blog sahibinin (blogger) kişisel ilgi alanlarına yöneliktir.

2. Topluluk Blogları: Bu tür bloglar insanlar arasındaki sınırları kaldırmak için, tek kişiden ziyade birçok kişi tarafından blogu genişletme ve üyeleri arasında tartışmayı teşvik etmek için ortaya çıkmıştır. Topluluk blogları içerisinde tek kişi içerik paylaşmaz. Birden çok kişi içerik ve yazı gönderebilir. Burada amaçlanan tartışma gruplarında olduğu gibi katılım ve bilgi paylaşımıdır. Bu tür bloglar insanlar arasındaki sınırları kaldırmak ve kullanılan bloğu daha yaygın hale getirmek maksadıyla vardılar.

3. Gazete Blogları: Gazeteciler blogları geleneksel yayım formatına göre daha fazla bilgi sağlama potansiyeline sahip olması nedeniyle severek benimsemişlerdir. Günümüzde birçok gazete en iyi online haberleri, makaleleri ve analizleri kendi bloglarında yürütmektedirler.

4. Proje Yönetiminde Bloglar: Bir proje yönetim aracı olarak bloglar, projenin tüm üyelerinin projenin gelişimi hakkında bilgilendirilmelerini, fikirlerin tartışılmasını ve geliştirilmesini, ilgili linklerin ve dokümantasyonların paylaşımını, projenin süreci ve içeriğiyle ilgili verilere harici ve bilgilendirici bir pencere açar.

5. Kütüphane blogları: Bloglar, çeşitli konularda okumayı seven bireyler için iyi bir kaynaktır. Bu sebeple bir kütüphanecinin eline bir blog verilirse güçlü bir online bilgi yöneticisine sahip olunur. Daha basit bir ifade ile, kütüphaneler tarafından açılmış ya da kütüphanecilerin oluşturduğu bloglardır.

6. Kurumsal Bloglar (İşletme Blogları): İşletmeler tarafından oluşturulan bloglardır. Örgütlerin kamuları ve hedef kitleleriyle güven, onay, rıza, sempatiye dayalı ilişkiler kurmasına olanak tanıyan kurumsal bloglar, aynı zamanda satışları etkilemek için de önemli bir platformdur.

Alikılıç ve Onat (2007), blogların tanımını; kullanıcı için herhangi bir teknik bilgi gerektirmeden, kullanıcısının istediği şeyi, istediği şekilde yazan insanların oluşturdukları, günlüğe benzeyen web siteleri olarak yapmış ve internette “İnternet günlüğü”, “e-günlük” ya da “ağ günlüğü” olarak ifade edilen, teknik bilgi ve donanım gerektirmeyen, kullanımı ve yönetimi kolay, zengin fonksiyonlu kişisel web alanları olan bloglar, sahiplerinin hem yazılı hem görsel üretimlerini internet ortamında tüm dünyaya ulaştırmalarına olanak sağlamayan platformlar olarak nitelemiştir.

Web 2.0’ın hayatımıza girmesiyle, tek taraflı bilgi akışı yerini kullanıcıların da içerik üretebildiği bir ortama bırakarak blogların mikrobloglara dönüşmesine olanak sağlamıştır.

2.6. Mikroblog Tanımları ve Türleri

Kullanıcıların kısa metinler ile duygu ve düşüncelerini anlattığı gibi fotoğraf, kısa video, linklerin de paylaşıldığı mikrobloglar, web 2.0’ın varlığı ile ortaya çıkmış, kullanıcıların takipçileri ile iletişim ve etkileşimde bulunduğu uygulamalar şeklinde açıklanabilmektedir (Dalkıran, 2016). Bloglara kıyasla,

uzun ve açıklayıcı paylaşımlar yerine mikrobloglarda daha kısa ve yaşanan anlık olayı betimleyici nitelikte paylaşımlar gerçekleştirilmektedir.

Günümüzde oldukça sık kullanılan mikroblog platformları, milyonlarca kullanıcıya ev sahipliği yapmaktadır. Kullanıcılarının anlık olarak nerede ve ne yaptıklarını paylaşımlarına olanak tanıyan bu platformlar aynı zamanda, haberleşme ve bilgi aktarımı gibi konularda da hızlı ve etkili çözümler sunabildiği için eğitim süreçlerinde de kullanılmaktadır. Eğitimde mikroblog oluşturma, farklı öğrenme ortamlarında öğrenci katılımını, yansıtıcı düşünmeyi ve işbirlikçi öğrenmeyi teşvik etme potansiyeline sahiptir (Ekinci, 2017).

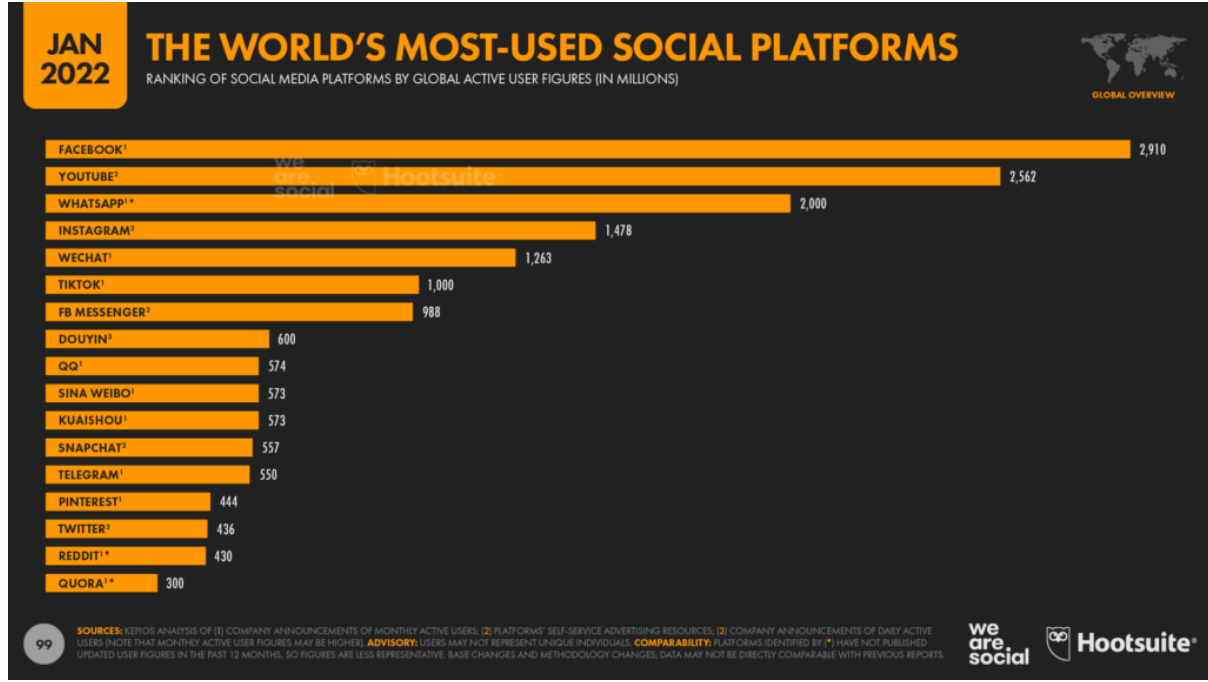
We Are Social (2022) verilerine göre 436 milyon üyesi bulunan Twitter, dünya üzerinde en yaygın olarak kullanılan mikroblog olarak ön plana çıkmaktadır.

2.7. Twitter Mikrobloğu ve Özellikleri

“Ben ne yapıyorum?” sorusunun Twitter’ı en iyi tanımlayan yapı olduğunu vurgulayan Sommer vd., (2011), Twitter’ın sıradan bir blogu sosyal ağların özellikleriyle birleştiren özel bir blog türü olan mikroblog olarak tanımlamaktadır. Başlıca sosyal medya mecralarından biri olan Twitter, internetin bulunuşundan beri yaygın olarak kullanılan blog kültürünün de devamı niteliğindedir. Köse ve Çal’a (2012c) göre 2006 yılında kurulan Twitter mikrobloğu ile kullanıcıların hızlı ve pratik bir arayüz deneyimi edinerek paylaşımlarını anlık ve çevrimiçi olarak paylaşımlarına olanak sağlamaktadır. Kuşların cıvıldamasından esinlenilerek isimlendirilen bu platform, kısa zamanda popüler bir kullanım yaygınlığına ulaşmıştır. Kumar ve Sebastian (2012) Twitter gibi gerçek zamanlı bilgi ağı sitelerinin ortaya çıkışı ile benzersiz bir kamu görüşü koleksiyonunun oluşmasına olanak sağladığını belirtir.

Kanbur’un (2019) da aktardığı şekilde Twitter’ın popülerlik kazanması ile birlikte, bu mikrobloğun sıklıkla gündemde bulunması veya gündemin oluşumundaki etkili payı kullanıcıların bilgi edinme sürecinde tercih ettikleri kaynakların sosyal medya yönüne eğilim göstermesini sağlamıştır. Bugüne gelindiğinde, We Are Social 2022 Raporuna göre, 436 milyon kullanıcıya ulaşan

Twitter, dünyada en çok kullanılan sosyal medya platformları arasında yer almaktadır.

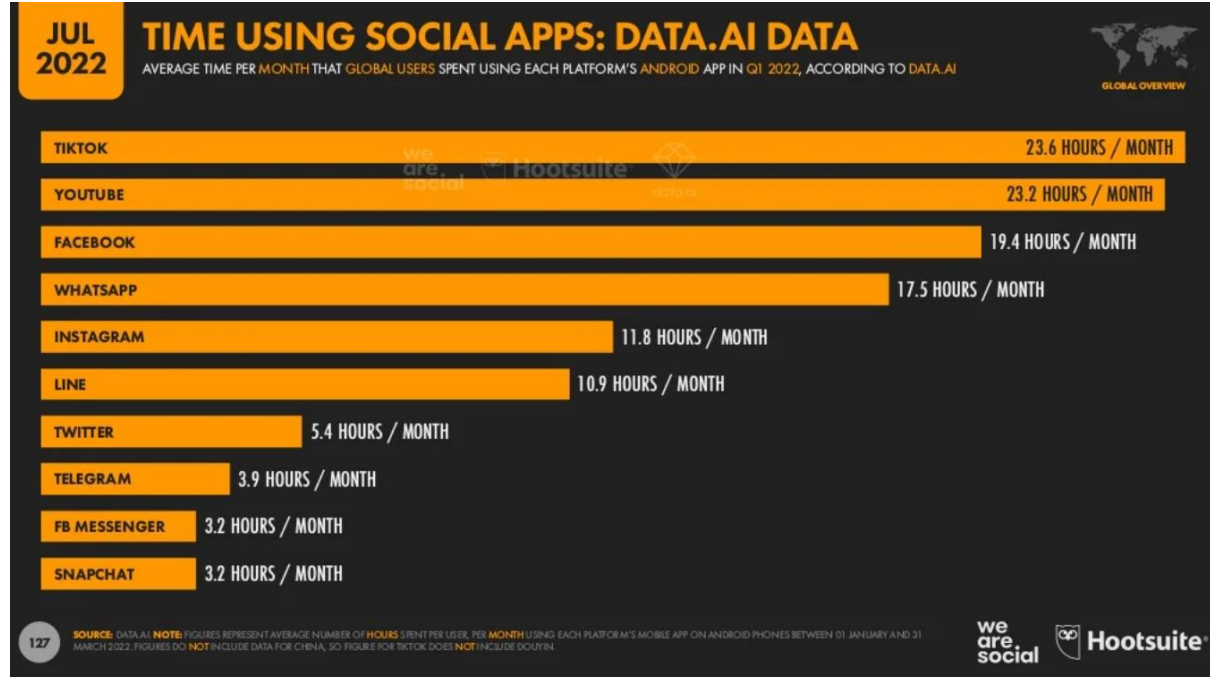

Görsel 2.7. Dünyada En çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları
(<https://wearesocial.com>, 2022)

Twitter'ın yaratıcısı Jack Dorsey kendisi ile yapılan bir röportajda öncelikle Twitter'a (telefonun verdiği titreşimden dolayı) "twitch" (seğirmek, kasılmak) adı vermeyi düşündüklerini, ancak daha sonra bunun doğru imaj çizmek için doğru bir ürün adı olmadığını düşündüklerini ve başka bir isim aradıklarını, bu süreçte Twitter adını bulduklarını ve hem "kuşların cıvıldaması" hem de "önemsiz bilgilerden oluşan kısa patlamalar" anlamına geldiği için bu adı uygun bulduklarını belirtmişlerdir (Anbarlı, 2017).

Kullanıma girdiği ilk dönemde, SMS mesaj uzunluğundan esinlenen platform, yalnızca 140 karakterlik bir paylaşım imkanı sunmaktaydı. Bugün ise Twitter, Atasoy'un (2020) da belirttiği şekilde; öğrenenlerin 280 karakter veya daha azıyla fikirlerini ve kaynaklarını paylaştığı, soru sorup cevapladıkları, uygulamalarda iş birliği içinde çalıştıkları, konferans, webinar ve derslerde tartışmalara katıldıkları bir mikro-günlük aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu

noktada Twitter platformu, içerisinde sunduğu birçok olanak ile birlikte kullanıcılarının aylık 5.4 saatini geçirdiği bir yapı haline bürünmüştür.

Görsel 2.8. Sosyal Medya Uygulamalarında Geçirilen Süre

(<https://wearesocial.com>, 2022)

Peker'e (2017) göre Twitter, paylaşımlar sayesinde dünyanın herhangi bir yerinde olan olayları, yaşanan gelişmeleri takip etme ve yeni gelişmelerden haberdar olma imkânı sunarken, Anbarlı (2017) da Twitter'ın en temelde "o an" ile ilgilendiğini ve ilk kullanıma açıldığında "what are you doing?" (ne yapıyorsun?) sorusunu sorarken daha sonra bir değişikliğe giderek ve "what's happening?" (neler oluyor?) sorusunu sormaya başladığını belirtmiştir. Belirlediği bu yaklaşım sayesinde de Twitter, Kanbur'un (2019) belirttiği şekilde toplumun genelini ilgilendiren olaylarda bireylerin kamusal ifadeye kolaylıkla katkı sağlayabilmesine olanak tanımayı başarmıştır.

Twitter'ın bir dili ve normları vardır ve bu sosyal ağın kullanılması ve yaygınlaşmasıyla birlikte bu ağ ortamında Twitter'a ait olan temel bazı davranışlar ortaya çıkmış ve dilimizde de kullanıma girmiştir (Anbarlı, 2017). Hem bireysel hem de kurumsal anlamda mesaj iletmeye olanak tanıyan Twitter

mikroblogunun kendine ait dili ve normları oluşturan birçok teknik bileşeni Tarhan (2012), şu şekilde sıralamıştır:

Tweet: Kişi ve kurumların mevcut durumlarını, görüşlerini ve gerçekleştirdikleri uygulamaları aktarabildikleri takipçilerini harekete geçirici bir bileşen olma özelliği taşıyan ve 280 karakter kullanımı ile sınırlandırılmış mesajlardır. Kullanıcılar tweet'ler yoluyla anlık ruh durumlarını da dahil haber, fotoğraf ve video gibi farklı içerikleri de paylaşabilirler.

Retweet: Bir kullanıcının paylaştığı bir tweet'in diğer kullanıcılar tarafından da paylaşılması olarak açıklanabilir. Bu işlem sayesinde, kullanıcıların paylaştığı tweet'ler çok daha geniş kitlelere iletilebilmektedir.

Replies: Twitter'ı kullanan diğer kullanıcıların paylaştıkları tweet'lere verilen cevaplar şeklinde açıklanabilir. Kişi ve kurumlar açısından değerlendirildiğinde, kendilerine yöneltilen istek, şikayet, soru ve öneri gibi bir takım mesajlara bu yolu kullanarak yanıt verebilmektedirler.

Kullanıcılar: Twitter mesajlarında doğrudan kullanıcılara erişimde ve gönderme yapmada kullanılan bu yöntemle kişi ve kurumlar başka kullanıcılara veya kurum temsilcilerinin hesaplarına göndermeler yapılabilen eğer isterse kullanıcılara bu bileşeni kullanarak doğrudan ilgili kişilere erişimi sağlayabilmektedirler. “@kullanıcıadı” şeklinde gösterilen kullanıcılar, dilerlerse gerçek hayatta kullandıkları isimlerle dilerlerse de birer takma ad seçerek platform içerisine giriş yapabilmektedir.

Takip Ettikleri: Bir Twitter kullanıcısının, kendisinin ilgisini çeken alanlara dair paylaşımlar yapan diğer Twitter kullanıcılara ait bir anlamda aboneliklerin görüntülenebildiği alan olurken, takipçiler ise; benzer düşünceler ile kullanıcının kendi sayfasına “abone olan” diğer kullanıcıları göstermektedir.

Favoriler: Daha sonra okunmak istenen uzun tweet bilgisellerini veya saklanmak istenen tweet'leri ayrıştırmayı içeren bir bileşendir. Kalp şeklindeki yapısı ile tarif edilebilir.

URL Kullanımı: Twitter'ın sahip olduğu kısıtlı karakter kullanımı nedeniyle platform algoritması, paylaşılmak istenen haberin veya olayın ayrıntılarını içeren web sitesi uzantılarını bir kısayol haline getirerek atılan tweet içerisinde karakter sınırına takılmadan paylaşılabilmesini sağlamaktadır. Kişiler ve kurumlar gerçekleştirdikleri faaliyetlerle ilgili kısa birtakım notları Twitter'dan paylaşırsa da daha geniş bilgi alma gereksinimi duyan hedef kitlelerine yönelik bireysel web sayfasına veya kurumsal web sayfasına yönlendiren URL kullanımını sıklıkla tercih edilmektedir.

Hashtags: Öne çıkarılmak istenen konuların, tanımlayıcı kısaltmalar ile (örn. Fenerbahçe-Beşiktaş maçı için #FBvBJK kullanımı gibi), başına '#' işareti konarak paylaşılmasıdır. Bahsedilen konu ile ilgili atılan tüm tweet'lere bu hashtag'ler üzerinden ulaşılabilir.

2.7.1. Twitter Spaces

Sohbet Odaları olarak Türkçe'ye çevrilen Twitter Spaces uygulaması; Twitter platformunda kullanıcıların sesli olarak iletişime geçmesine olanak sağlamaktadır. Canlı gerçekleşen bu sohbetler, spordan siyasete, gündelik hayattan kültür sanat etkinliklerine kadar uzanabilmektedir.

Twitter kullanıcıları bu sohbetlere, dilerlerse yalnızca dinleyici dilerlerse de birer konuşmacı olarak katılabilmektedir. IOS ve Android olmak üzere her iki büyük işletim sistemine sahip telefon kullanıcıları da bu özellikten faydalanabilmektedir.

Takip edilen biri kişi, konuşmaya başladığında veya konuştuğunda, canlı olduğu sürece zaman çizelgesinin en üstünde mor bir balon olarak görünmekte ve kullanıcılar, bir Space'e dinleyici olarak katıldıklarında konuşulan sohbe emojilerle tepki verebilme, altyazılarla birlikte takip edebilme gibi olanaklara sahip olmaktadır. (https://blog.twitter.com/en_us/topics/product/2021/spaces-is-here, Erişim Tarihi:7.04.2022). Kullanıcılar, Twitter Spaces üzerinden bir sohbet odası açmak istediklerinde;

İlk olarak, Twitter uygulamasına girip sağ alt köşedeki Oluştur (+) düğmesine dokunarak ve Spaces'ı sekmesini seçmeleri gerekmektedir. İkinci olarak, oluşturulacak sesli sohbet oturumu için bir isim belirlenmeli ve ardından “Sohbet odanı başlat” butonuna tıklayarak sohbet odası aktif hale getirilmelidir.

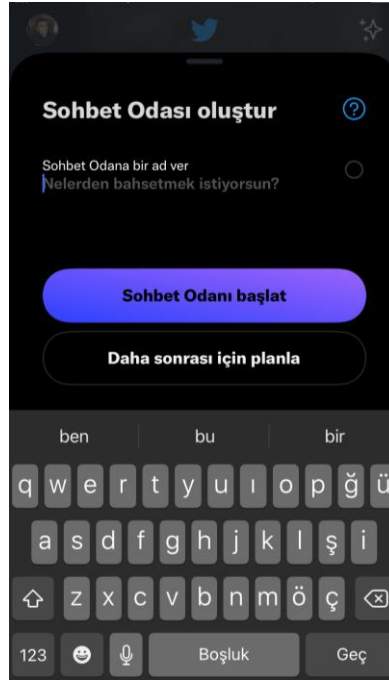
Görsel 2.9. *Twitter Spaces Nasıl Kullanılır* (<https://shiftdelete.net/twitter-spaces-herkese-acildi-nasil-klanilir>)

Görsel 2.10. *Twitter Spaces Nasıl Kullanılır* (<https://shiftdelete.net/twitter-spaces-herkese-acildi-nasil-klanilir>)

Bir sonraki aşamada, başlatılacak sohbet odasının hangi konu özelinde oluşturulduğu ile alakalı birkaç cümlelik açıklama yazılmalıdır.

Son olarak, kullanıcıların, takipçilerini oluşturduğu odaya davet etmek için “Paylaş” düğmesine dokunması gerekmektedir. Akabinde Twitter’da oluşturulan sohbet odasına özel bir bağlantı üreterek bu bağlantıyı sohbet odasına davet etmek istediğiniz diğer kullanıcılara gönderme imkanı sunmaktadır. (https://blog.twitter.com/en_us/topics/product/2021/spaces-is-here, Erişim Tarihi:7.04.2022).

Görsel 2.11. *Twitter Spaces Nasıl Kullanılır* (<https://shiftdelete.net/twitter-spaces-herkese-acildi-nasil-klanilir>)

Görsel 2.12. *Twitter Spaces Nasıl Kullanılır* (<https://shiftdelete.net/twitter-spaces-herkese-acildi-nasil-klanilir>)

2022 yılının Ekim ayında gerçekleşen satın alma ile 44 milyon dolara Twitter'ın yeni sahibi olan Elon Musk, tüm Twitter kullanıcıları için yeni bir dönemi başlatmıştır (<https://www.ntv.com.tr/teknoloji/twitter-resmen-elon-muskin-44-milyar-dolara-satin-aldi,XqYhu0iaHUutQPJ9yG86xg>, Erişim Tarihi: 27.12.2022). Bu satın alma ile daha özgür bir Twitter vaat eden Musk, yaptığı bazı uygulamalarla da kullanıcıların tepkisini çekmiştir.

Gazeteciler ile birlikte katıldığı bir Sohbet Odası konuşmasının ardından, Sohbet Odalarına bir süre ulaşamaması kullanıcıların akıllarına Sohbet Odaları'nın kullanımdan kalktığı düşüncesini getirse de Musk, yaptığı açıklama ile bunun bir hata olduğunu ve düzeltmeye çalıştıklarını belirtmiştir (<https://shiftdelete.net/elon-musk-twitter-spaces-kapatildi>, Erişim Tarihi: 27.12.2022). Ertesi gün tekrardan faaliyete geçen Sohbet Odaları halen Twitter mikrobloğu içerisinde kullanılabilir.

2.8. Twitter’ın Kullanım Alanları

Dünyanın pek çok bölgesinden, hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılara kendilerini ifade etme ve paylaşım yapma şansı tanıyan Twitter, bu bağlamda pek çok amaç için de kullanılmaktadır. Birçok yazar, doktor, öğretmen, yönetmen, sanatçı gibi toplumun farklı kesimleri tarafından kullanılan Twitter, kimi zaman bir eğlence aracı, kimi zaman her türlü duygu ve düşüncenin paylaşıldığı bir araç olarak kullanılabilir (Odabaşı vd., 2012).

Bu denli farklı meslek grubundan ve toplumun farklı sosyo-ekonomik gruplarından insanları bünyesinde barındıran Twitter’ın kullanım alanlarından biri de sağladığı etkileşim ortamı sayesinde, seçmenleri ile doğrudan bir iletişim kurmak isteyen siyasetçiler ile vatandaşın etkileşimidir. Zira sosyal medya aracılığıyla en küçük, kendini en güçsüz gören gruplar ve bireyler dahi seslerini duyurabilmekte, taraftar toplayabilmekte ve siyasal sistemin dikkatini çekebilmektedir (Aydın, 2018). Bu doğrultuda, iki yönlü iletişime imkan veren Twitter, siyasetçilerin seçmenlerinin sorunlarını görmesine ve anlık çözümler üretebilmesine olanak sunmaktadır.

Aynı zamanda Twitter, tüketiciler ile doğrudan ve birebir bir iletişim kurabilme şansı yarattığı için markalar adına da kampanyalarını ve yeni ürünlerini tanıttıkları veya marka ile ilgili şikayetlere dönüş sağladıkları bir platform özelliği de taşımaktadır. Twitter’ı bir reklam mecrası olarak kullandıklarında markalar; markaları ile ilgili farklı bilgiler paylaşarak tüketicileri kurumsal siteye yönlendirebilmekte, tüketicilerinin kendileri/rakipleri ya da pazar ile ilgili neler konuştuklarını takip edebilmekte, markaya dair attıkları tweet’lerin tüketiciler tarafından ‘favori’ listesine alınmasına dair motivasyon sağlayabilmekte, markaya dair kampanya ya da etkinlik ilgili Twitter kullanıcıları arasında belirli bir konu hakkında yazılan tweet’lerin listelenmesi için kullanılan bir ön ek anlamına gelen ‘hashtag (#)’ yaratabilmektedir (Kwak vd, 2010 akt. Saabuncuoğlu ve Gülay, 2014).

Sağladığı çift yönlü iletişim yapısı sayesinde Twitter, insan odaklı tüm kullanımlara imkan vermektedir. Bu yapısıyla Twitter reklam, pazarlama, tanıtım ve eğitim ortamı olarak da kullanılabilir ve Twitter’ı salt iletişim ortamı

olmaktan çıkarıp, ekonomi-politik ve kültürel bir alana da taşımaktadır (Altunay, 2010).

2.9. Twitter'ın Öğrenme Ortamlarında Kullanımı

Sağladığı hızlı ve etkili iletişim ortamı sayesinde, bilgilendirici özelliğinin yanı sıra öğretici bir platform özelliği de taşıyan Twitter, kullanıcılarına takip ettikleri hesaplar üzerinden bir öğretme işlevi de sunmaktadır. Aynı zamanda Twitter sayesinde kullanıcılar, Duff, v.d'nin (2013) de belirttiği şekilde, okul dışı ortamlarda öğrenmelerine devam edebilirken kendi öğrenme süreçlerini de yine kendileri planlayabilmekte ve tartışma grupları oluşturabilmektedir. Kullanıcılar, ilgili oldukları konu başlıklarını veya bu konuya ait paylaşım yapan kişileri takip ederek diledikleri bilgiye ulaşma şansına sahiptir. Ayrıca Malik, Heyman-Schrum ve Johri'nin (2019) ifadesine göre Twitter, benzersiz özellikleri ve geleneksel olmayan öğretim yaklaşımı nedeniyle öğrencilerin öğrenme yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra motivasyonlarını ve katılımlarını artırma potansiyeline de sahiptir.

Yapılan çalışmalar Twitter'ın öğrenme ve öğretme sürecinde birçok şekilde kullanıldığını göstermektedir. Bu kullanımlar şöyle sıralanabilir:

1. İçerik oluşturma ve bilgi paylaşımı
2. İletişim ve sosyal bağ kurma
3. İşbirlikçi ve katılımcı ortam oluşturma. (Odabaşı vd., 2012)

Yapılan bazı araştırmalarda Twitter mikrobloğunun eğitimle olan ilişkisi incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Bu doğrultuda;

Rinaldo vd., (2011), Twitter'ın çevrimiçi bir kursta etkileşim oluşturmak için veya yüz yüze bir kursu desteklemek için kullanılabileceğini ve her iki ortamda da Twitter'ın öğretmenlerin öğrenciler ve öğretim üyesi arasında sosyal bir varlık geliştirmesine olanak tanıdığını ileri sürmüştür.

Ayrıca Odabaşı vd., (2012) aktardığı şekilde, Grosseck ve Hotescu (2008) blog ve mikroblogların eğitimde etkin kullanımını araştırdıkları çalışmalarında

öğrencilerin Twitter'ı mesajlaşmak, tartışmalara katılmak ve yeni kaynakları paylaşmak için kullandıklarını gözlemlemiştir. Bunun yanında öğrencilerin, etkinlik sonrasında da Twitter'dan olan iletişimlerini devam ettirdiklerini ifade etmişlerdir.

Özer (2017), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F öğrencilerinden oluşturulan 120 kişilik bir üniversite öğrencisi grubuyla gerçekleştirdiği araştırmada, katılımcıların %66,7'si "Twitter üzerinden aşağıdaki hangi hesapları daha çok takip etmektesiniz?" sorusuna "Beni eğiten ve bilgilendiren" cevabını vermiştir. Yine aynı araştırma içerisinde öğrencilere yöneltilen "Aşağıdaki hangi neden/nedenlerden dolayı Twitter kullanıyorsunuz?" sorusuna katılımcıların %50'si "Bilgi araştırmak için" cevabını vermiştir.

Bunun yanı sıra Szapkiw ve Szapkiw (2011), sosyal medya uygulamalarının, öğretmenlere ders sınıflarında katılım ve etkileşimi teşvik etme fırsatı sunduğunun altını çizmiştir. Özellikle Twitter'ın, öğrencilerin ilgi duyduğu ve yaygın kullanımı olan bir sosyal medya uygulaması olduğu için akran etkileşimine de yardımcı olacağını belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin ve öğretmenlerin akıllı telefonlar, dizüstü bilgisayarlar veya İnternet erişimi olan herhangi bir cihaz sayesinde "Tweet" atarak birbirleri ile etkileşime girmesine olanak tanıdığını da belirten Szapkiw ve Szapkiw (2011), bu sayede öğretmenlerin geleneksel öğrenme modelleri yerine dijital sistemleri kullanarak öğrenme süreci boyunca eleştirel düşünmeyi, sentezi ve değerlendirmeyi teşvik edeceğini söylemiştir.

Ek olarak, Li ve Greenhow (2015)'un gerçekleştirdiği araştırmada görüşülen lisansüstü öğrencilerinin çoğunun, topluluğa daha fazla katılımı teşvik etmek için Twitter'ın etkin olduğu bir dijital arka kanalın potansiyeline inandıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca, bir sosyal ağ biçimi olan Twitter'ın, özellikle Y kuşağı ile yararlı bir iletişim aracı olarak kabul edilebileceğini öne süren Stephens ve Gunter (2016), Twitter'ın çevrimiçi veya karma bir öğrenme ortamında da katılımı artırmak ve topluluk duygusuna katkıda bulunmak için etkili bir araç olabileceğini vurgulamıştır.

Van Schaijik v.d. (2021) ise diş hekimliği öğrencilerinin eğitiminde kullandıkları Twitter mikrobloğunun, açık erişim doğasının yanı sıra düşük düzeyde sunduğu reklam ve ücretsiz kayıt gibi özelliklerinin, Twitter'ı öğrenciler için çekici kıldığını ve etkileşimli öğrenme için kullanışlı bir araç haline getirdiğini öne sürerek gerçekleştirdikleri çalışmanın Twitter'ın yararlı bir öğrenme aracı olma potansiyelini desteklediğini belirlemişlerdir.

Kaya ve Keskin (2020), 2019-2020 bahar döneminde tüm dünyada yaşanan pandemi nedeniyle lisans/lisansüstü eğitime web tabanlı olarak uzaktan devam eden ve internet ortamından gönderilen ankete erişim sağlayan toplam 652 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada, öğrencilerin sosyal medya mecraları arasından bilgi almak için en çok kullandıkları uygulamanın Twitter olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bağlamda, öğrenim süreçlerine ait bilgilendirmelerde, öğrencilere daha kolay ve aktif erişimin sağlanması için Twitter kullanımının kolaylık sağlayacağı görüşündedirler.

Bu görüşlerin yanı sıra Tang ve Hew (2017), yıllara yayılan araştırmaları sonucunda; Twitter'ı öğrenciler ve öğretmenler arasındaki etkileşimi geliştirme ve destekleme yolunda umut vaat edici bulsalar da Twitter'ın eğitim ortamlarında kullanımı ile öğrenme performansı arasında net bir biçimde ortaya çıkan bir nedensellik belirleyememişlerdir. Fakat öte yandan yine Tang ve Hew (2017), Twitter'ın bir öğrenme ortamı olarak en faydalı kullanımının itme teknolojisi olarak olduğunu öne sürmüştür. Aynı zamanda akran etkileşimini sağlayan bir platform gibi Twitter; öğretmenlerin öğrenciler ile paylaşacağı önemli ders bilgilerini içermeli, ev ödevleri hakkında bilgilendirmeli veya sınav tarihlerinin açıklandığı bir platform şeklinde olmalıdır.

Özetlemek gerekirse, Gülbahar v.d. (2010) da belirttiği gibi, güncel olayları, haberleri öğrenmek, web site adreslerini ve ilgili konu hakkındaki düşünceleri paylaşmak, bir olay veya kişiyi takip etmek, dil öğrenmek, diğerleri ile tartışmak ve iş birliği sağlamak amacıyla Twitter'ın etkili bir şekilde eğitim süreçlerinde kullanılabileceği ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda, yukarıda paylaşılan araştırmalar ve yazarların görüşleri dikkate alındığında, Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak

kullanımının hem öğrenenlerin kendileri arasındaki iletişime hem de öğrenen-öğreten arasındaki ilişkinin gelişmesine oldukça katkı sağlayan bir yapı olduğu görülmektedir. Buna ek olarak Twitter'ın, geleneksel ders işlemlerinin dışında daha informal bir yapı içerisinde olması nedeniyle, derslerle katılımın ve öğrencilerin motivasyonlarının artacağı da öne süren görüşler içerisindedir.

3.YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmanın yöntemi Twitter mikrobloğunu kullanan öğrencilerin uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrenci görüşlerini, deneyimlerini ve algılarını keşfetmeyi amaçlayan nitel bir araştırma modeli olan durum çalışmasıdır. Durum çalışmaları, araştırmacının gerçek yaşam, güncel bir olay ya da belli bir zaman aralığında sınırlandırılmış çoklu durumlar hakkında, gözlem, görüşme, belge ve raporlar gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla bilgi topladığı ve bir durum betimlemesi ortaya koyduğu nitel bir desendir (Creswell ve Poth, 2016). Nitel araştırma ise; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı nitel veri oluşturma yöntemlerinin kullanıldığı, bakış açılarının, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Önde gelen durum çalışması araştırmacılarından biri olan Stake (1995) durum çalışmasından beklentisini; Bir vaka çalışmasının tek bir vakanın karmaşıklığını yakalaması beklenir şeklinde açıklamıştır. Bu bağlamda durum çalışması; Yıldırım ve Şimşek'in (2016), Yin'den (1984) aktardığı şekilde, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bir başka deyişle, Okumuş ve Subaşı'nın (2017) belirttiği şekliyle durum çalışması; tek bir durum ya da olayın tüm ayrıntıları ile birlikte incelenerek ortaya çıkan verilerin planlanan doğrultuda toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir.

Bu araştırma kapsamında öğrencilerin Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği, kullanıldığı durumda uzaktan öğrenme ortamlarının nasıl planlanması gerektiğine dair çözümler sunma amacındadır. Çalışmada katılımcıların Twitter mikroblogu kapsamında görüşlerinin, deneyimleri, algıları ve gelecek öngörülerini derinlemesine incelenmiştir.

Bu bağlamda, bu çalışmanın nitel bir durum çalışması olmasının nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- Çalışmada, tek bir konu için depo niteliğinde belge veya özel bir durum olarak tanımlanması (Merriam, 1988 v.d., akt: Bogdan ve Biklen 1998).
- “Nasıl” ve “niçin” sorularının temel alınacak olması ve çalışma odağının güncel bir görüngü içermesi (Yin, 2003)
- Belirli amaçlar ve araştırma soruları çerçevesinde olayı tüm yönleriyle anlamak amacı taşıması sebebiyle durum çalışması şeklinde desenlenmiştir.

3.2 Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmalarda veri toplama araçları genellikle mülakatları, gözlemleri ve günlükleri içermektedir. Durum çalışmalarında da benzer bir biçimde, imkanlar el verdiğince, birden fazla veri toplama aracının kullanılması önerilmektedir. Başarılı bir çalışma için kaliteli veriler çok önemlidir. Ayrıca Wilson (2015) araştırmalarda bir araştırma günlüğü tutmanın yeri geldiğinde geçmişte yapılan süreçlere dönmeyi kolaylaştıracağını söylemiştir. Bu sayede bir veri tabanı oluşturulabilir ve düzenli, güvenilir bir çalışma yürütülebilir.

Starks ve Trinidad'ın (2007) belirttiği doğrultuda, nitel araştırmalarda ihtiyaç duyulan katılımcı ve katılımcı başına düşen görüşme sayısı, araştırmanın amaçlarına bağlıdır. Creswell'e (2020) göre de nitel araştırmada veri formları gözlemler (katılımsız-katılımlı gözlem), görüşmeler (kapalı-açık uçlu), dokümanlar (özel-resmi belgeler) ve görsel-işitsel materyaller (fotoğraflar, mailler, video kayıtları) olmak üzere temelde dört bilgi türü altında toplanmaktadır. Durum çalışmalarda ise bir veri oluşturma süreci oluşturulurken Subaşı ve Okumuş (2017) iyi bir araştırmacıyı; katılımcılara araştırması ile

alakalı ve düşünölmüş sorular soran, gelecek cevapları kendi bilgileri doğrultusunda yorumlayabilen, kendi ideoloji ve fikirlerini araştırmaya yansıtmayan ve araştırma süresince karşısına çıkabilecek planlanmamış durumların değerlendirmesini iyi yaparak fırsata çevirmesini bilen kişi olarak tanımlamıştır.

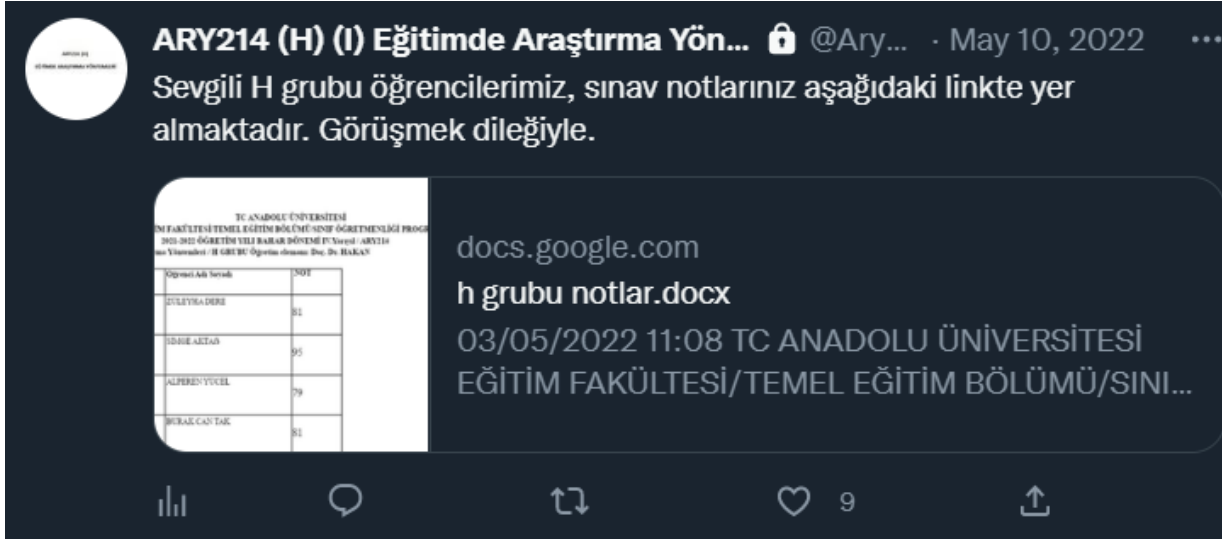
Bu çalışmada veriler, odak grup görüşmesi ile toplanmıştır. Jand vd. 'nin (2019) belirttiği şekilde odak grup görüşmeleri, katılımcıların belirli konulardaki görüş ve duyguları hakkında bilgi sağlayabilen ve gruplar arasındaki bakış açılarındaki farklılıkları aydınlatabilen bir veri toplama aracıdır. Odak grup çalışmalarının benzer özelliklere sahip 4 ila 12 kişi arasında olmasının uygun olduğunu belirten Gülcan (2021), bu tip çalışmaların bir moderatör ile birlikte, araştırmaya katılanların görüşlerini çekinmeden paylaşacağı çok sesli bir ortam yaratılarak planlanması gerektiğini söylemiştir. Bu sayede katılımcılar bir diğer katılımcının görüşlerini dinleyebilecek ve fikir paylaşımı sağlayabilecektir. Aynı şekilde Hennink ve Kaiser (2022) de yaptıkları araştırma sonucunda, özellikle homojen çalışma grupları ve belli bir konuda tanımlanmış hedefleri olan araştırmalarda, odak grup görüşmelerinin 4-8 katılımcı aralığında doygunluğa ulaştığını belirtmiştir.

3.3 Veri Toplama Süreci

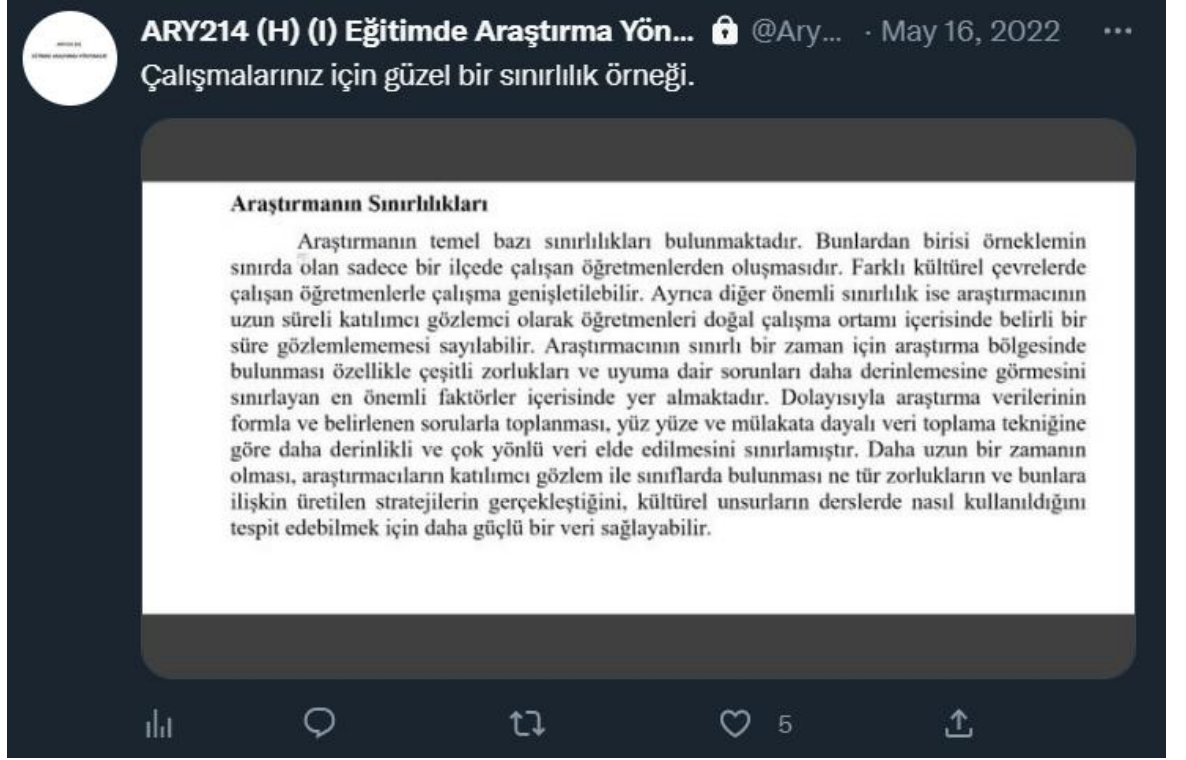
2021-2022 Bahar Dönemi boyunca yürütölen ders kapsamında derse ait Twitter mikrobloğu, 10 Mayıs 2022 günü faaliyete geçmiştir. Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanımını araştırmak amacıyla kurulan hesap üzerinden yirmi dört tweet paylaşılmıştır. 10 Mayıs 2022 tarihinden başlayarak 10 Haziran 2022 tarihine kadar olan bir aylık süreçte paylaşılan yirmi dört tweet, öğrencilerin Twitter mikrobloğunu bir uzaktan öğrenme ortamı olarak benimsemesini amaçlamıştır. Bu tweetlerden bazı şu şekildedir:

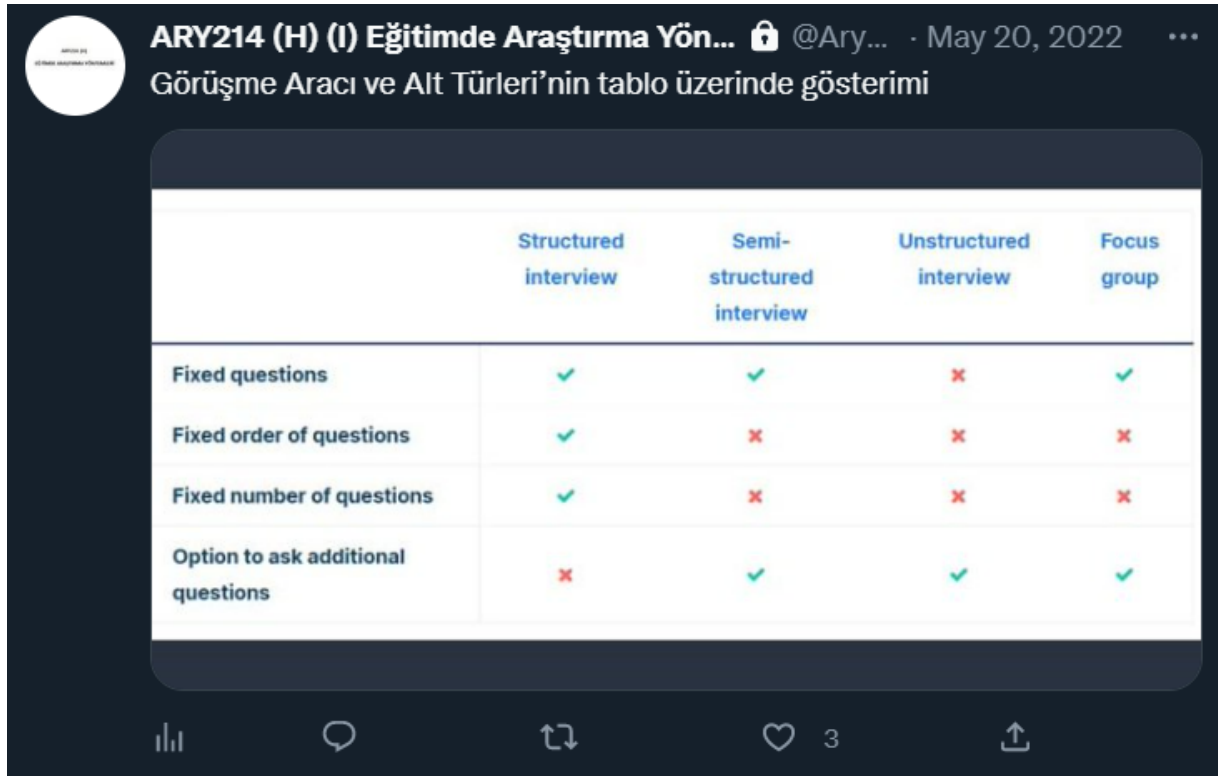
Görsel 3.1. Derse Ait Twitter Hesabının Profil Bölümü

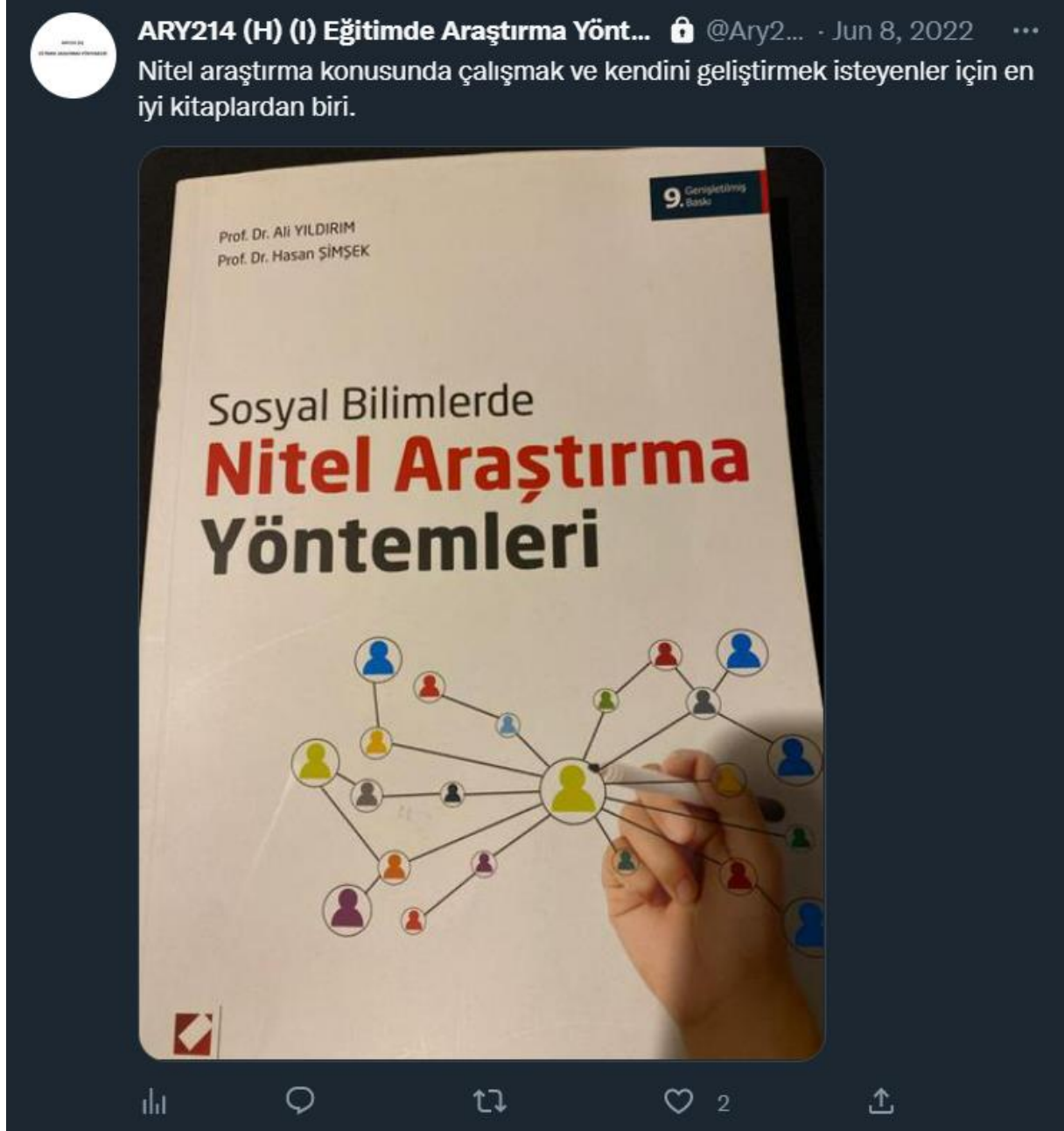
Görsel 3.2. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet

Görsel 3.3. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet

Görsel 3.4. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet

Görsel 3.5. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet

Görsel 3.6. Derse Ait Twitter Hesabının Örnek Tweet

Gerçekleştirilen odak grup görüşmesinde çevrimiçi görüşme yapılabilen Zoom programı kullanılmıştır. Çevrimiçi odak grup görüşmelerine toplamda 9 öğrenci katılmıştır. Odak grup görüşmelerinden ilki, 9 Haziran 2022 Perşembe günü dört öğrenci ile birlikte 40 dakikalık tek bir Zoom oturumunda gerçekleştirilmiştir. İkinci odak grup görüşmesi ise, 10 Haziran 2022 Cuma günü, beş öğrencinin katılımı ile toplamda iki Zoom oturumu olarak gerçekleştirilmiş ve 57 dakikada tamamlanmıştır. Görüşmelerde tez danışmanı ve tez öğrencisi birlikte katılım göstermiştir.

3.4. Etik Bildirim

Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 25.05.2022 tarihli ve 314144 protokol numaralı onayı ile araştırmada kullanılarak mevcut araştırma gerçekleştirilmiştir.

3.5. Çalışma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubunu, 2021-2022 Bahar Dönemi'nde Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'na kayıtlı, ARY 214 Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersini alan 62 kişilik lisans öğrencileri arasından odak grup görüşmesine katılım gösteren dokuz öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler, lisans eğitimleri sürecinde bu dersi almışlardır. 2021-2022 Bahar Dönemi boyunca yürütülen ders kapsamında bu ders için uzaktan öğrenme ortamı olarak Twitter mikrobloğu kullanılmış ve açılan Twitter hesabı, 10 Mayıs 2022 ve 10 Haziran 2022 tarihleri arasında aktif biçimde kullanılmıştır. Dersi alan öğrencilerin, Canvas tabanlı Mergen Öğrenme Yönetim Sistemi yanında aynı zamanda Twitter hesabını da takip etmesi rica edilmiştir.

Araştırmanın örnekleme tekniği olarak amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme tekniğinde zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların detaylarıyla çalışılmasına olanak tanınmakta; belli kriterleri karşılayan veya belli niteliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durum çalışılmak istendiğinde tercih edilmektedir (Büyüköztürk vd., 2013; Patton, 1987). Amaçlı örneklemede, araştırılacak durum ya da konuya ilişkin tecrübe edinen katılımcılara ihtiyaç vardır. Araştırmaya katılan her dokuz öğrencinin de sosyal medya kullanım deneyimleri bulursa da hiçbirinin daha önce Twitter mikrobloğunu eğitim ortamı olarak kullanma tecrübeleri bulunmamaktadır.

Araştırma ile ilgili hazırlanan dört soruya, kendi görüşleri ve tecrübeleri doğrultusunda cevap vermişlerdir.

Tablo 3.1. Çalışma Grubu

Özellik	Kategori	Sayı
<i>Yaş</i>	18-22	9
<i>Cinsiyet</i>	Erkek	2
	Kadın	7

3.6. Verilerin Analizi

Nitel araştırmada veri analizi; analiz için verilerin hazırlanması, verilerin kodlanması, kodların bir araya getirilerek temalara indirgenmesi ve son olarak verinin şekiller, tablolar veya bir tartışma halinde sunulmasını içermektedir. Creswell (2020)'e göre söz konusu aşamalar bütün araştırmacıların kullandığı genel bir süreçtir ve nitel araştırmacılar için genel bir şablon oluşturmaktadır. Ancak özellikle durum çalışmasında Yin (1984) tarafından (akt. Subaşı ve Okumuş, 2017) geliştirilmiş belirli sınıflandırılmış analiz yöntemleri de kullanılmaktadır. Bunlar;

1. Örnek eşleştirme
2. Açıklayıcı yapı
3. Zaman serisi analizi
4. Mantıksal modeller
5. Çapraz durum sentezi

Bu çalışmada veri analizi sürecinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi kategoriler oluşturmayı bir gazete makalesi gibi bir metinde yer alan belli unsurları bu kategorilerle ilişkili oldukları durumları baz alarak saymayı kapsar.

Bu bağlamda, bu araştırmada verilerinin analizi sürecinde öncelikle, öğrencilerle Zoom uygulaması üzerinden gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri yoluyla elde edilen veriler, öğrenciler de bilgilendirilerek ve onayları alınarak kayıt altına alınmıştır. Sonrasında, kayıt altına alınan video ve ses verileri kaydedildikleri gün ve oturuma ait olacak şekilde klasörlenmiştir. Ardından, klasörlenmiş veriler, 11 ve 12 Haziran 2022 tarihlerinde deşifre edilmiş ve deşifreleri tamamlanarak bilgisayar ortamında metin haline dönüştürülmüştür. Dönüştürülen metinlerin veri analizi için Nvivo12 adlı nitel veri analizi programı kullanılmıştır. Çıkan sonuçlar, Mind Map olarak adlandırılan zihin haritaları ile görselleştirilmiştir.

3.7. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Verilerin analizinin ardından, üç öğretim üyesi kodlamalardaki tutarlılıkları kontrol etmiştir. Bu süreçte, tutarlılığı hesaplayabilmek adına üç öğretim üyesi de araştırmada kullanılan kodlama verileri üzerinden onayladıklarını ve onaylamadıklarını belirtmişlerdir. Gelen yorumlar doğrultusunda araştırmadaki temalar son halini almıştır. Kodlayıcıların birbirleri arasındaki tutarlılığın doğru bir biçimde hesaplanabilmesi için Miles ve Huberman'ın (1994) 'Uzlaşma yüzdesi = $[Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] \times 100$ ' formülü kullanılmış ve uyum düzeyi %90 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmanın geçerliğini sağlamak için izlenen süreçler aşağıda paylaşılmıştır:

Aşama 1: Veriler kodlanarak elde edilmiştir.

Aşama 2: Alan yazın detaylı olarak incelenmiş ve mevcut çalışmalar paylaşılmıştır.

Aşama 3: Araştırmacılardan elde edilen açıklayıcı tüm veriler doğrudan alıntı olarak paylaşılmıştır.

Tüm odak grup görüşmeleri tez danışmanı ile birlikte yürütülmüş olup Zoom görüşmeleri boyunca, tüm öğrencilere eşit zaman kullanımı ve bilgi paylaşımlarında eş değer vurgular yapılmasına özen gösterilmiştir.

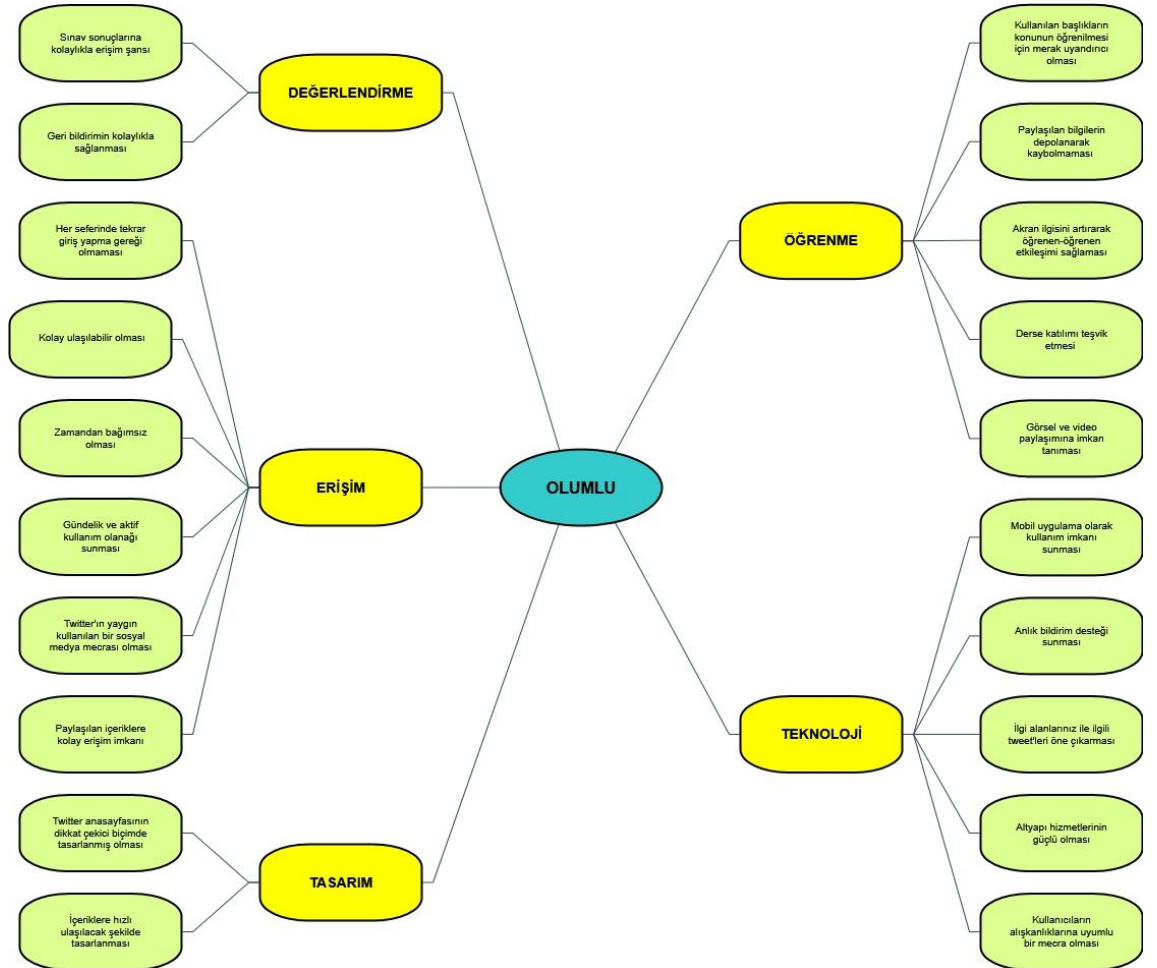
4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Giriş

Bulgular araştırma sorularıyla ilişkili olacak şekilde analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonrasında ortaya çıkan tema ve alt temalar alt başlıklar şeklinde sunulmuştur. Yapılan çalışma, araştırma soruları çerçevesinde ve incelenen öğrenciler özelinde şu sonuçlara ulaşılmıştır.

4.2. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Öğrencilerin Olumlu Bulduğu Boyutlar

Şekil 4.1. Twitter Mikroblogunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Öğrencilerin Olumlu Bulduğu Boyutlar

Yapılan odak grup görüşmeleri sonucunda öğrenciler, Twitter'ın uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliğine dair birçok olumlu görüş paylaşmıştır. Beş ana tema olan Değerlendirme, Erişim, Öğrenme, Teknoloji ve Tasarım başlıkları altında gruplanan öğrenci görüşleri doğrultusunda Twitter mikrobloğunun; öğrenciler ders notlarına erişmek istediğinde kolaylıkla erişim şansı sağladığı ortaya çıkmıştır. Ek olarak, Twitter ortamında geribildirim kolaylıkla sağlanması da öğrencilerin çalışmalarına olumlu etki sağlamıştır. Bu konuda, bazı öğrencilerin görüşleri şöyledir;

K1: *Hocamız notlarımızı paylaştığında, Twitter hesabının bildirimlerini de açtığımız için hemen haberimiz oldu ve hızlıca notlarımızı görebildik mobil uygulama üzerinde.*

K8: *Global bir dünyada yaşamamızın gerekliklerinden biri de güncel olanı takip etmek ve haberdar olmak. Bu durum da bizi Twitter'ı kullanmaya yönlendiriyor. Sürekli yenilenen ve güncellenen bir sosyal medya mecrası olan Twitter, özellikle öğrenciler tarafından yoğun olarak kullanılmakta. Bu nedenle, ders notları gibi, derse ait çıktıların Twitter mikrobloğu üzerinden paylaşılması öğrencilerin konular hakkında kolaylıkla geri bildirim sağlayarak ders etkileşimini artıracaktır.*

Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan bir diğer temel olan Erişim başlığı altında da öğrencilerin Twitter mikrobloğuna erişimin olumlu yönlerini belirtmişlerdir. Bunlardan ilki, birçok öğrencinin üzerinde durduğu ve sıkça belirttiği; Twitter mikrobloğuna giriş yapılmak istenen her anda kullanıcılara kullanıcı adı ve şifre bilgisinin sorulmadan uygulamaya kolaylıkla giriş yapabilmeleri olmuştur. Bu konu ile ilgili bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir;

K2: *Giriş aşamasında Mergen'e her seferinde E-Devlet veya öğrenci hesabımızla giriş yapmak bizleri uğraştırıyor. Çoğu zaman da Mergen otomatik olarak çıkış yapabiliyor. Fakat Twitter bir mobil uygulama olduğundan hemen anında giriş yapabiliyoruz.*

K6: *Twitter'ı kullanırken, bir kez giriş yaptıktan sonra, Mergen'in aksine tekrar bir giriş yapmamıza gerek kalmıyor. Mergen sistemine giriş yapabilmek için her defasında kullanıcı adı ve şifre bilgilerini girmemiz gerekiyor ancak Twitter bir sosyal medya mecrası olduğu için kolaylıkla tıklayıp girebiliyoruz.*

Erişim teması altında yer alan ve yukarıda öğrencilerden yapılan alıntılarda da sıkça geçen noktalardan olan başlıklardan biri de Twitter mikrobloğunun kolay erişilebilir bir yapıda olması olarak belirtilmiştir. Sık ve yaygın olarak kullanılan bir sosyal medya mecrası olan Twitter mikrobloğunun web sitesi veya mobil uygulama üzerinden kolay ulaşılabilir olması öğrenciler tarafından olumlu bulunmuştur.

Bu noktada, araştırmaya katılan öğrencilerin Erişim başlığı altında belirttikleri bir diğer nokta ise, Twitter mikrobloğunun herhangi bir saat kısıtlamasının olmadan, zamandan bağımsız oluşu olmuştur. Diledikleri zaman Twitter'ı kullanarak ders ile ilgili içeriklere erişim sağlayan öğrenciler, bu durumu mikrobloğun olumlu yönleri arasında değerlendirmişlerdir. Bu konu ile alakalı olarak da bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

K6: *Twitter'ın olumlu yanları bence kolay ulaşılabilir ve basit bir uygulama olması. Hepimizin telefonunda varoluşu ile rahatlıkla kullanabiliyoruz. Ayrıca hepimiz uygulamaya herhangi bir saat kısıtlaması olmadan istediğimiz saatte erişebiliyoruz.*

Erişim teması altında karşımıza çıkan bir diğer başlık ise, Twitter'ın öğrencilere gündelik ve aktif kullanım olanağı sunması olmuştur. Sosyal medya mecralarını ziyaret etmenin gündelik yaşamın bir parçası olduğunu belirten öğrenciler, gün içerisinde sıklıkla kullandıkları Twitter mikrobloğu içerisinde sorumlu oldukları ders ile alakalı bilgilerle karşılaşmanın ders takibine olumlu etki yarattığını belirtmişlerdir. Örneklerle açıklamak gerekirse;

K1: *Twitter sürekli elimizin altında olduğu için paylaşılan ders notlarını kaçırmama imkanımız yok. En ufak bir paylaşımı bile ana sayfamızdaki akış içerisinde görebiliyoruz.*

K4: *Ben Mergen sistemine göre daha faydalı buldum. Çünkü, ben gün içerisinde Mergen'e çok sık girmiyorum fakat Twitter'a sürekli giriyorum ve aktif olarak kullanıyorum. Bu nedenle, aktif olarak Twitter kullandığım için ders içerikleri benim için daha göz önünde oluyor.*

K5: *Günümüzde bir teknoloji çağının içinde yaşıyoruz. Sosyal medya kullanmayan insan neredeyse yok. O nedenle birçok öğrenciye erişebilmek adına Twitter kullanımını olumlu buluyorum. Öğrencilere daha kısa sürede erişim sağlanırken zaten bu teknolojinin içerisine doğan öğrencilerin de ilgisini çekeceğini düşünüyorum.*

Yukarıdaki örneklerde de belirtildiği gibi, Erişim teması altında öğrencilerin belirttiği bir diğer konu ise Twitter'ın yaygın kullanılan bir sosyal medya mecrası olması. Öğrenciler hali hazırda boş zamanlarının çoğunu Twitter üzerinde geçirdiklerini belirtmiş ve bu zaman içerisinde ders içeriklerine maruz kalmanın olumlu yanlarını belirtmişlerdir. Mecranın yaygın olarak kullanılması da daha fazla öğrenciye erişme imkanını sunmaktadır.

Erişim teması altında, ortaya çıkan son başlık da, öğrencilerin derse ait açılan Twitter hesabından paylaşılan içeriklere kolaylıkla erişmeleri olmuştur. Yapısı gereği kullanıcı dostu bir yapıya sahip olan Twitter mikrobloğu, kullanıcıların takip ettikleri hesaplara ait yeni gelişmeleri hızlı bir biçimde kullanıcılar ile paylaşmayı amaçlamaktadır.

K1: *Ders için açılan Twitter hesabının bildirimlerini açtığımızda anlık bildirim alabiliyoruz. Bu bizi çok rahatlatıyor. Böylelikle ders ile ilgili paylaşılan anlık içeriklere kolaylıkla erişebiliyoruz.*

Araştırma doğrultusunda tespit edilen bir diğer tema da Tasarım temasıdır. Tasarım teması altında başlıklandırılan ilk madde Twitter'da kullanıcıların takip ettikleri hesaplara ait tweet'leri gösteren zaman tüneli akışının dikkat çekici bir biçimde tasarlanmış olması, ders ile ilgili paylaşılan içerik ve bilgilerin daha ön planda olmasına olanak sağlamış ve öğrenciler tarafından olumlu olarak algılanmıştır.

Öğrencilerin, Tasarım başlığında belirttiği bir diğer nokta ise dersle ilgili paylaşılan içeriklere hızlı bir biçimde ulaşmaları olmuştur. Twitter yapısı gereği, takip edilen ve etkileşime girilen hesapları akış içerisinde üst sıralarda tuttuğu için öğrenciler uygulamayı ziyaret ettiklerinde sunulan ders ile ilgili tweet'lere hızla erişebilmişlerdir.

Öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucunda, ortaya çıkan ortak temalardan bir diğeri ise Öğrenme boyutudur. Öğrencilerin, ders kapsamında Twitter mikroblogunu kullandıkları süre içerisinde öğrenme faaliyetleri çerçevesinde olumlu buldukları ilk başlık, paylaşılan tweet'lere ait başlıkların dikkat çekiciliğinin konunun devamının takibine olumlu katkı yapması olmuştur. Dikkat çekici başlıklar seçilerek öğrenciler ile paylaşılan ders içerikli tweet'ler, konunun devamının nasıl geliştiğine dair öğrencilerde merak uyandırarak ilgili konunun öğrencide algısını yükseltmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, derse ait açılan Twitter hesabı içerisinde paylaşılan tweet'lerin kaybolmayarak derse ait hesap kapanmadığı sürece depolanacak olmasının, uzaktan eğitimde Twitter mikroblogunun kullanılmasının olumlu yönlerinden biri olarak tanımlamışlardır.

K3: *Yıllar sonra geriye dönüp bakıldığında, Twitter ortamında paylaşılan notlara ulaşabiliriz. Bu çok güzel bir şey.*

K4: *Twitter'da paylaşılan içeriklerin daha kalıcı oluşunu düşünüyorum. Mergen içerisinde paylaşılan notlar insanın ilgisini o kadar çekmiyor fakat Twitter üzerinden yapılan paylaşımlar; dersi alan öğrenciler mezun olduktan sonra bile dönüp bakıldığında Twitter'da karşımıza çıkabilir.*

Öğrenciler tarafından altı çizilen bir diğer olumlu nokta ise, uzaktan öğrenme ortamı olarak Twitter'ın kullanımının akran ilgisini artırarak öğrenen-öğrenen etkileşimini sağlaması olmuştur. Öğrenenlerin yalnızca ekran başında kalmayıp paylaşılan içeriklere yaptıkları yorumlarla etkileşim içine girdiği Twitter mikroblogu aynı zamanda öğrenen-öğreten ilişkisini de olumlu yönde geliştirmektedir. Bu doğrultuda, öğrencilerin görüşleri şu şekildedir;

K6: *Twitter’da bir gönderiye yanıt verdiğimiz veya yaşadığımız bir problemi paylaştığımız zaman bunu, o hesabı takip eden tüm öğrenciler görmüş oluyor. Farklı mecralarda biz mesajımızı hocamıza gönderiyoruz ve bunu sadece kendisi görüyor ve cevap olarak da yalnızca bizimle paylaşıyor doğal olarak. Fakat, Twitter’da bir gönderi altına yorum yaptığımız veya soru sorduğumuz zaman, hocamız bir defa cevap verdiği takdirde o tweet’i gören tüm öğrenciler bundan faydalanmış oluyor.*

K8: *Böylelikle hem hocalar hem de öğrenciler, atılan tweet’ler herkes tarafından görülebileceği için konulara daha nesnel ve tarafsız yaklaşabilirler.*

Aynı zamanda, araştırmaya katılan öğrenciler ders işlenişinde Twitter mikroblogunun kullanılmasının derse katılımı ve ders takibini teşvik ettiğini belirterek, ödev süreçlerinde kolaylık sağladığının altını çizmişlerdir. Öğrencilerin Öğrenme teması altında olumlu bulduğu son özellik ise Twitter’ın ders müfredatı içerisindeki konulara ait görsellerin paylaşımına imkan tanınması olmuştur. Görsel içeriklerin, yazılı içerikleri pekiştirici bir etki yarattığını belirten öğrenciler, tweet içerisinde görsel öğelere yer vermenin akılda kalıcılığı ve konuya ait dikkati artırdığını belirtmişlerdir. Bu doğrultudaki görüşler ise şöyledir;

K4: *Hem not paylaşımı açısından hem de insanlara ulaşması açısından görsel paylaşımı etkili oluyor Twitter’da. İnsanın dikkatini çektiği için inceleme isteği uyandırıyor.*

K9: *Twitter’da yapılan görsel paylaşımlar akılda kalıcılığı artıracaktır. Paylaşımları tablo şeklinde gördüğümde direkt benim aklımda kaldı. Bir de tabii, Twitter içerisinde paylaşılan haberler hep yazı olarak paylaşıldığı için ders içeriklerini diğer tweet’lerden farklılaştırmak için görseller kullanılabilir.*

Araştırma sonucunda, Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrencilerin olumlu bulduğu boyutlar nelerdir sorusuna verilen cevaplar sonrasında ortaya çıkan temalardan sonuncusu Teknoloji olmuştur. Bu bağlamda öğrencilerin Twitter mikroloğunu mobil

uygulama olarak kullanabilmeleri Twitter'ın teknoloji boyutunda olumlu buldukları ilk başlık özelliğini taşımaktadır.

K3: *Twitter'ı kullanmak oldukça kolay ve basit. Her seferinde tekrar tekrar giriş bilgilerine ihtiyaç olmadan mobil uygulamaya erişebiliyoruz ve bu da bize kullanım kolaylığı sağlıyor. O nedenle Twitter'ı kullanmak Mergen'i kullanmaktan daha rahat geliyor bana.*

K6: *Twitter zaten rutin olarak kullandığımız bir uygulama. Ülke ve dünya gündemini ve sosyal hayatı takip etmek için mecburen kullanmaktayız. Sürekli orada varız. Haliyle ders ile ilgili bilgi ve içeriklerinde Twitter içerisinde olması bizim işimizi daha kolaylaştırıyor.*

Araştırma süresince birçok öğrencinin özellikle belirttiği ve ders dönemi süresince de uyguladığını belirttiği başlık; Twitter'da takip edilen hesapların bildirimleri açıldığı takdirde takipçilere anlık bildirim göndererek hesap tarafından paylaşılan içeriklerden haberdar etmesi olmuştur. Öğrenciler, takip ettikleri ders hesabının bildirimlerini açarak paylaşılan içeriklerden anlık olarak haberdar olmuşlardır. Bu durum da öğrencilerin dersle ilgili herhangi bir konuyu kaçırmaya ihtimalini oldukça azaltmıştır. Bu konu ile ilgili öğrenci görüşleri şu şekildedir;

K1: *Şimdi; Twitter'da bir hesapta bildirim açtığınızda, o hesap tweet attığı zaman direkt başlığı görüyorsunuz. Bu çok kolaylaştırıcı.*

K4: *Twitter'da paylaşım yapıldığında, ders ile ilgili bir tweet paylaşıldığında direkt olarak bize bildirim geliyor. Bu sayede ders içeriklerin ulaşmamız daha kolay oluyor. Mergen'de bize bildirim gelme şansı yok. O nedenle, Twitter bildirimlerimi açtım ben.*

K6: *Benim Twitter'da takip ettiğim hesaplar sayıca az fakat yine de ders hesabının bildirimlerini açarak süreci kendi adıma kolaylaştırmaya çalıştım. Çünkü ne olursa olsun, arada kaybolabiliyor tweet'ler.*

Öğrencilerin altını çizdiği bir diğer nokta da yukarıda da belirtildiği gibi, Twitter'ın var olan algoritması gereği, takipçilerin etkileşime girdiği veya sıkça ziyaret ettiği hesaplara ait tweet'lerin kullanıcılar için üst sıralarda yer almasını sağlaması olmuştur. Bu sayede öğrenciler, ana sayfalarındaki akış içerisinde ders ile ilgili tweet'lere rahatlıkla ulaşma imkanı bulmuştur.

K2: *Twitter'ın, Mergen sistemine göre çok daha güçlü bir altyapısı olduğundan işlemlerimizi hızlı bir şekilde halledebiliyor ve uygulamaya kolaylıkla erişebiliyoruz.*

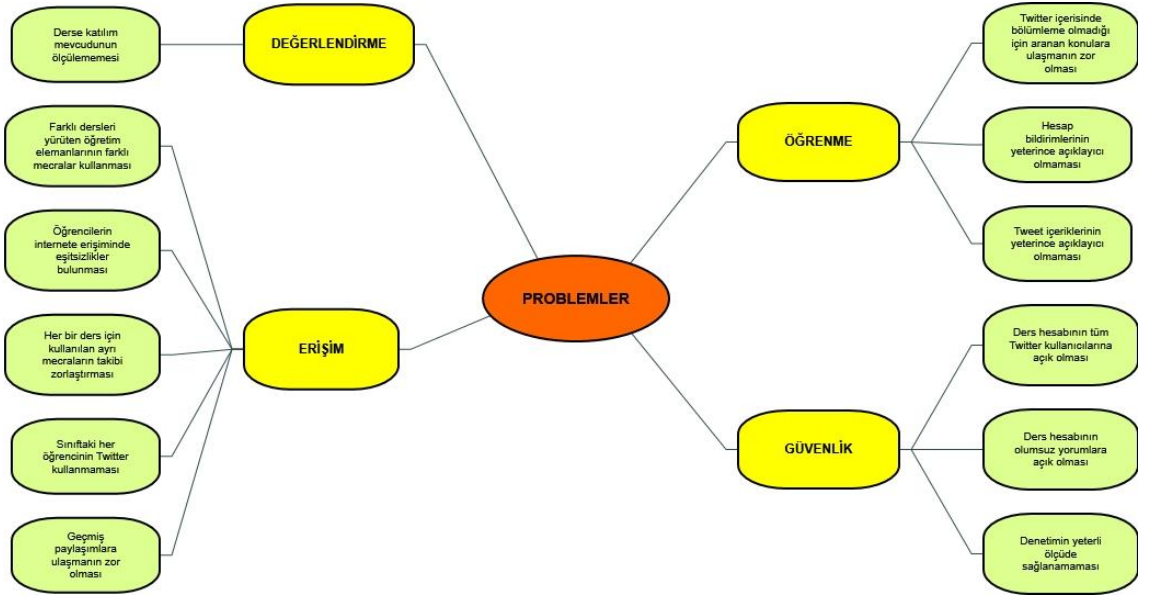
Öğrencilerin belirttiği bir başka nokta, Twitter mikrobloğunun sağladığı altyapı desteği sayesinde, Twitter'ı kullandıkları süre boyunca herhangi bir sıkıntı yaşamadan mecrayı kullanabildiklerini belirtmiş ve bunu olumlu bir yön olarak paylaşmışlardır.

Twitter'ın uzaktan eğitim ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrenciler tarafından olumlu bulunan son başlık ise, Teknoloji teması içerisinde, Twitter mikrobloğunun kullanıcıların alışkanlıkları ile uyumlu bir mecra özelliği taşıması olmuştur. Halihazırdaki gündelik yaşamlarında Twitter'ı aktif olarak kullandığını belirten birçok öğrenci, kendi alışkanlıkları ile uyumlu bir mecra olması sebebiyle Twitter mikrobloğu üzerinde ders ile ilgili içeriklerin paylaşılmasının olumlu sonuçlar doğuracağını belirtmişlerdir.

4.3. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Problemler

Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrencilerin belirttiği sınırlılıklar ve problemler ile ilgili temalar Şekil 2'de gösterilmektedir.

Şekil 4.2. *Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği İle İlgili Problemler*

Yürütülen araştırma için hazırlanan sorulardan ikincisi olan, Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili problem ve sınırlılıkları ile ilgili araştırmaya katılan öğrenciler; Değerlendirme, Erişim, Öğrenme ve Güvenlik temaları altında birçok başlık toplanmıştır.

Bunlardan ilki, Değerlendirme teması altında yer alan başlıklardan biri olan; Twitter mecrası içerisinde işlenen dersler süresince derse katılım mevcudunun ölçülememesi öğrencilerin bir problem olarak nitelendirdiği bölümlerdendir. Bu doğrultuda öğrencilerin belirttiği görüşleri şu şekildedir;

K4: *Problemlili gördüğüm yerlerden biri, bence ders işlenişi sırasında katılım tam olarak sağlanamadı ki bu bir problemdir. Fakat en azından daha yaygınlaşıp tüm sınıf mevcudunun orada olması ders işlenişi bakımından daha yararlı olur.*

Bir diğer tema olan Erişim teması altında sıralanan, öğrencilerin bir sınırlılık olarak gördüğü başlıklardan biri farklı dersleri yürüten öğretim elemanlarının farklı mecralar kullanması olarak ortaya çıkmıştır. Bu durumu bir problem olarak niteleyen öğrenciler, bu nedenle ders takibinin zorlaştığını belirtmişlerdir.

K2: *Mesela, pandemi döneminde de bir hocamız Zoom üzerinden yapıyordu görüşmeleri. Biri Teams üzerinden. Bazıları Mergen üzerinden yapıyordu. Böyle çok fazla karışıklık olunca biraz bence takip etmesi zorlaşıyor.*

Erişim teması içerisinde yer alan bir diğer başlık ise, öğrencilerin internet erişimindeki yetersizlikler, araştırma süresince karşılaşılan başlıca sorunlardan birini oluşturmaktadır. Günümüzde temel ihtiyaç sayılabilecek internet ve ona erişim hakkı; öğrencilerin yaşadığı sorunlar nedeniyle bir sınırlılık olarak ortaya çıkmaktadır.

K5: *Teknoloji çağında olsak da hala dezavantajlı gruplar var teknoloji açısından incelediğimiz zaman. Biz bile üniversitenin ortasında olmamıza rağmen sene içinde çok kez internet sıkıntısı yaşadık. Erişimde problem yaşanabileceğini düşünüyorum bir olumsuz yanı bu.*

K8: *Onun dışında herkesin internete giremiyor oluşu problem yaratıyor ve kişi sayısını belirlemiş oluyor. İnterneti olmayan ama bu platformu iyi niyet için kullanan bir sürü kullanıcı olabilir o anda onlar giremediği zaman bunu gereğince kullanmayan insanlar da girebilir o an.*

Bir diğer alt başlıkta ise, öğrencilerin bir sınırlılık olarak gördüğü başlıklardan biri; öğretim görevlilerinin her bir dersin işlenişi için birbirinden ayrı mecralar kullanmaları sonucu öğrencilerin ders ve konu takibinin zorlaşması olmuştur. Ders içi haberleşmelerin bir mecradan, not duyurularının başka bir mecradan yapılması gibi örnekler sonucunda öğrenciler belli konuları kaçırdıklarını belirtirken çözüm olarak da tüm dersler ile ilgili bilgilerin zaten halihazırda günlük yaşamlarında aktif olarak kullandıkları Twitter üzerinden yapılmasını önermişlerdir.

K2: *Direkt Twitter üzerinden olmasa bile bütün öğretmenlerin böyle kullandığı uygulamalar bazen fark edebiliyor. Mesela, bir öğretmenimiz tamamen bizimle Mergen üzerinden iletişime geçiyor. Bir öğretmenimiz ile grup kurduk, o gruptan da sürekli Whatsapp üzerinden iletişime geçiyor. Bu dersi de Twitter'dan işliyoruz. Böyle çok farklı mecra olduğu zaman biraz karışıklık oluyor gibi geliyor bana. En azından 3-4 ders dahi olsa tek bir mecradan işlense takibi bizim*

açımızdan daha rahat olacak. Her ders için ayrı mecra olunca biraz karışıklık oluyor artık unutuluyor biraz gibi geliyor bana. Kolaylık adına dersleri Twitter'dan takip etmek isterim ama tabii çoğunluk neredeyse ona da uyarım.

Ortaya çıkan bir başka bulgu da ise, dersi alan her öğrencinin öncesinde Twitter'ı kullanmıyor oluşu oluşturmakta. En baştan hesap açarak yeni bir mecraı sıfırdan öğrenmek, bazı öğrenciler için ders paylaşımlarını yakalamakta problemler doğurabilmektedir.

Erişim teması içerisindeki son başlık ise; Twitter içerisinde geçmişte yapılan paylaşımlara erişimin zor olması şeklinde ortaya çıkmıştır. Geçmişte paylaşılan bir tweet için çok kez sayfa kaydırmak gerekmesi öğrenciler tarafından olumsuz olarak nitelendirilmiştir.

K3: *Twitter'a ulaşmak daha kolay, bildirimleri görmek açısından daha iyi fakat dersler ilerlediği sürece geçmişe dönük arama yapmak daha zor oluyor. Mergen'in bu konuda daha iyi olduğu alanlar olduğunu düşünüyorum.*

Ortaya çıkan dört temadan üçüncüsü olan Öğrenme teması içerisinde yer alan görüşlerden ilki; Twitter mecrası içerisinde ders hesabından paylaşılan içeriklerin herhangi bir şekilde gruplandırılmaması veya bölümlere ayrılamaması olmuştur. Öğrenciler, akıllarına gelen, takıldıkları bir konu ile ilgili bir bilgiye ulaşmak istediklerinde o zamana kadar paylaşılan tüm tweet'leri görmek durumunda kalmış ve bu durumu olumsuz bulmuşlardır.

K3: *Mergen'de de modüller, dersler, tartışmalar diye ayrılmış. Orada mesela aradığımız içeriği daha rahat bulabiliriz. Evet bence bölümlere ayrılırsa daha kolay ulaşılacağı için daha iyi olabilir. Mergen'de ödev göndermek mail yoluyla da olabilir. Mergen daha iyi gibime geliyor. Twitter'dan ders bildirimini yapılabilir, Mergen'de bir şey paylaşıldığı adına veya dediğiniz gibi makale örnekleri paylaşılabilir ama geri kalanı için ne derecede fayda sağlar soru işareti.*

İkinci olarak belirtilen sınırlılık ise; ders hesabından yapılan paylaşımlarda tweet içeriklerinin yeterince açıklayıcı olmaması olarak belirtilmiştir. Gerek Twitter'ın kuralları gereği 280 karakterlik sınır bulunması gerek ders konularını

metinler yoluyla yazıyla anlatmak durumunda kalınması bu duruma sebebiyet veren başlıca nedenlerdendir.

Öğrenme teması içerisinde üçüncü ve son olarak karşımıza çıkan sınırlılık; ders hesabından paylaşılan tweet'lere ait bildirimlerin yeteri kadar açıklayıcı olmamasıdır. Ders dönemi süresince, ders içeriklerinden anında haberdar olabilmek için derse ait hesabın bildirimlerini açtığını belirten birçok öğrenci, gelen anlık bildirimler içerisinde yer alan; paylaşılan tweet'e ait ilk satırların yer aldığı bölümleri tweet'in geri kalanı ile ilgili yeterince açıklayıcı bir dilde yazılmadığını belirtmiştir. Örnek vermek gerekirse;

K1: *Genel olarak şöyle olması lazım; paylaşılan tweet'lerin bildirimlerinde içerik hakkında bilgi vermesi lazım. Direkt notlar paylaşıldıysa notlar ile ilgili makale paylaşıldıysa makale ile ilgili dikkat çekici bir başlığı olabilir. Yani insanların o Twitter bildirimlerini tıklaması gerekir diye düşünüyorum.*

Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili problem ve sınırlılıkları içerisinde yer alan son tema da Güvenlik temasıdır. Bu tema içerisinde de öne çıkan ilk başlık, Twitter içerisinde denetimin yeterli ölçüde sağlanamaması olmuştur. Öğrencilerin görüşleri şu şekildedir;

K1: *Mergen'de denetlenebiliyoruz, her gelen sayfaya gelip içeriğe ulaşamıyor. Twitter'da bunun denetlenmesi imkansız. Ders için açılan bir hesap olduğu için denetlenmesi çok zor olur. Çünkü yorumlara açık, ondan sonra herkesin erişimine açık, kötüye kullanıma açık ve katılımcıyı da denetleyemiyorsunuz.*

K6: *Manipülasyona ben de katılıyorum. Hatta az önce problemlerin söylenebilmesini olumlu olarak açıkladık ama birisi bu durumu kötü algı olarak kullanmak isterse de bunun için çok güzel bir ortam yaratıyor. Aslında iyi niyetli kullanıcılara muhtaç olduğumuz bir platforma dönüşüyor o noktada.*

İkinci başlık ise, Twitter'daki her kullanıcının takip edebileceği bir açık hesap statüsünde olan ders hesabının, gelebilecek olumsuz yorumlara da açık olması şeklinde belirtilmiştir.

K5: *Diğer bir olumsuz yanı sosyal medya özellikle de Twitter manipölasyona çok açık bir ortam. Sınıfımızda bir ders işlediğimiz zaman belirli bir mekan ve belirli sayıda öğrenci var ve biz onları kontrol altında tutabiliriz ama Twitter’da sınıfımızdan olsun veya olmasın herhangi biri bu hesaba dahil olabilir ve manipüle edebilir. Asıl amaçtan çıkabiliriz.*

Son olarak ise, kullanılan ders hesabının tüm Twitter kullanıcılarına açık olması, kötü niyetli kişilerden gelebilecek olumsuz veya kötü yorumlara imkan tanıdığı öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Görüşleri şu şekildedir:

K8: *Diğerlerine açık bir alan olduğu için bir kişinin yaptığı kötü yorum herkesi etkileyebilir. Bir kişi kötü yorum yapıyor ve gereksiz bir şey ekliyorsa diğer insanlar da ondan etkileniyor. Kişi yaptığı ile kalsa çok sıkıntı olmaz. Mesela birisi bir şey paylaşıyor ve o gündem oluyor, o yüzden bir insan her şeyi manipüle edip o ortamı amacından saptırabilir konuyu.*

sayesinde gelecek bildirim ile haberlerinin olacağını ve notlarını görüntüleyebileceklerini belirtmişlerdir.

Değerlendirme teması altındaki bir diğer öneri ise, öğrencilerin katılımlarını ve hesabın bilinirliğini artırmak amacıyla kullanıcılara ödül veya artı puan verilerek hesabın etkileşimlerinin artırılacağı yönünde olmuştur. Buna örnek olarak bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir;

Bir diğer tema olan Erişim teması altında öğrencilerin belirttiği ilk öneri, kullanılan ders hesabının herkese açık olması olmuştur. Bu sayede dersle ilgili paylaşımların daha çok kişiye erişeceğini belirtmişlerdir.

K1: *Bu ders için açılan hesap daha genele açık bir sayfa gibi kullanılması faydalı olur. Böylelikle suistimale kapalı olur. Sadece kendi öğrencilere değil tüm bu dersi alan öğrencilere açık olur.*

Erişim teması altındaki bir diğer başlık öneri ise, gündelik hayatta gündemde ve işlenen dersle ilgili olan konuların dersle ilgili kısımlarının Twitter hesabı üzerinden paylaşılması olmuştur. Bu sayede hesaba olan ilginin artacağını belirtmişlerdir.

K8: *Örnek verecek olursak, diyelim ki Türk Dili dersi için bir hesap oluşturduk Twitter'da, bu hesabı gündelik hayatta çok daha fazla karşılaştığımız konularla da bütünleştirebiliriz. Mesela Twitter'da yalnızca ders müfredatı için değil de müfredata bağlı olarak ama işte gündem ile ilgili şeyler de paylaşılabilir bence. O dersi alan öğrencilerin farklı alanlar ile birlikte öğrenmesini sağlayabiliriz bu şekilde. Mesela öğrenci Türk Dili dersi için girdiği zaman Twitter hesabına, orada günlük yaşantıya dair bir şeyler de gördüğü zaman "Ben bu dersi aslında şununla da birleştiriyorum" gibi bir etki de yaratabilir öğrencide.*

Erişim teması altındaki üçüncü başlıkta belirtildiği gibi, ders hesabından paylaşılan içeriklerin bildirim başlıklarının büyük harflerle ve net ifadelerle yazılması gerekliliği olmuştur. Bu sayede, ders ile alakalı bildirimler diğer hesapların bildirimlerinden farklılaşarak daha dikkat çekici hale gelecektir.

Erişim temasındaki son başlıkta; Twitter mikrobloğunun bir uzaktan eğitim ortamı olarak kullanılmasının yanında diğer sosyal medya mecraları ile entegre edilmesi gerekliliği belirtilmiştir. Bu sayede derse katılımın artacağını ve ders takibinin kolaylaşacağını belirten öğrenciler, daha çok kişiye de bu şekilde ulaşılabileceğini belirtmişlerdir.

K5: *Arkadaşlarımın dediği gibi, Twitter'a ek olarak Instagram, Telegram vb. hesaplar da açılabilir. Hani birisi Twitter kullanıyordur, Instagram'ı aktif olarak kullanıyordur. O şekilde sosyal medya hesapları çeşitlendirilebilir.*

Araştırmanın öneriler boyutu içerisinde yer alan üçüncü tema Öğrenme temasıdır. Bu tema altında oluşan konulardan ilki, bildirimlerde yer alan en ve Tweet'lerin en tepesinde bulunan başlıkların kısa, öz ve paylaşımın içeriğine uygun şekilde yazılması olmuştur. Her iki konu için de öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

K4: *Bildirimlerin başlıklarının daha net biçimde belirtilmesi gerektiğini düşünüyorum. Daha açık ve bilgilendirici bir biçimde yazılmalılar. Daha kısa ve öz bir biçimde, telefon ekranına düştüğünde dikkat çekici olmalı ve paylaşılan içeriğe de uygun yazılmalı.*

Öğrenme teması altında oluşan ikinci başlık ise, Twitter üzerinden paylaşımlar yapılırken gözetilen etmenlerden olan, yalnızca dersler ile ilgili notlar değil, ek olarak ders içerikleri ile alakalı makale, kitap, tablolar gibi farklı materyallerin paylaşılması öğrenciler tarafından da benimsenmiş ve olası uzaktan eğitimde Twitter mecrasının kullanımında bir öneri olarak belirtilmiştir. Öğrencilerin görüşleri şu şekildedir;

K3: *Twitter'dan makale örnekleri paylaşılabilir ders ile alakalı, ders bildirimini yapılabilir. Mergen'de bir şey paylaşıldığı anda bu sayede haberimiz olmuş olur.*

K6: *Sadece öğrenciler değil de madem etkileşim ihtiyacımız var dikkat çekmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda araştırma yöntemleri dersi için şöyle bir şey düşünüyorum; ders ve alan kapsamında farklı içerikler de paylaşılabilir. Örneğin, dersle ilgili olan bir konunun başına uyarı başlığı konur, büyük harflerle yazılan*

bir metin olur. Bu şekilde paylaşılır ama örnek bir araştırma yöntemi, makale veya araştırma olur bunları parça parça paylaştığımız zaman Türkiye'nin başka yerlerinde bu alana ilgi duyan insanlar olacaktır haliyle ilgiyi de artıracaktır diye düşünüyorum. Benim için faydası olan bir özellik oldu. Örneğin yapmamız gereken bir makale ödevi vardı. Twitter'da paylaşılan makaleler benim konuyu daha rahat anlamamı sağladı. Ön bir hazırlık yapmamı sağladı. Ekstra bir araştırma yapmaktan kurtulmuş oldum.

Üçüncü olarak, birçok öğrencinin ortak olarak belirttiği bir öneri olarak, Twitter'dan yapılan paylaşımların metin yazımında informal bir dil kullanılması önerilmiştir. Bu sayede mecranın kendi kültürü ile olumlu olacağını belirten katılımcılar, aynı zamanda ders takibinin de daha kolay olacağını belirtmişlerdir. Öğrencilerin önerileri şu şekildedir;

K5: *Başka şöyle farklı bir önerim olabilir benim, şimdi sosyal medya dili dediğimiz bir şey var. Bu kullanılabilir üslubu bozmadan. İşin içerisine argo, çirkinlik katmadan gençlere daha samimi ve yakın hissettirilecek bir dil kullanılabilir.*

K9: *Mesela hocaya direkt olarak mesaj atarken daha akademik düzeyde yazmak ve detaylandırmak gerekiyor ama Twitter'da direkt sonuç odaklı bir soru soruyoruz ve akademik bir şekilde sormak zorunda da değiliz. Informal bir iletişimin kullanılması daha olumlu. Sorun çözme odaklı olacağı için, direkt soru cevap gibi, daha hızlı çözülebilir problemler.*

Öğrenme teması altında yer alan önerilerden bir diğeri ise, ekran öğrenmesinin önemini vurgulamaktadır. Öğrencilerin birbirleri ile iletişime geçerek bu öğrenme biçimini deneyimlemeleri gerektiği belirtilmiştir.

K7: *Mesela biz şu an online derslere girerken bile çok sıkıntı çekiyoruz sınıf ortamında olmadığımız için. Zaten şu devirdeki insanlar genelde asosyal olmaya çok meyilli insanlar. Bir hoca bir şeyi anlatırken ben mesela o insanı görmek isterim, ağzından çıkanları duymak onlarla konuşmak isterim bu konuda. Twitter böyle bir ortam sağlamıyor, mesajla konuşmak ile yüz yüze konuşmak çok farklı.*

Online dersleri de o yüzden dahil ettim. Sürekli mesajlaşmak fark yaratıyor bunu anlatmaya çalıştım.

Öğrencilerin, Öğrenme teması altında belirttiği son öneri ise, dönem boyunca ders hesabından paylaşılan tablo, görsel ve grafiklerin öğrenmede kalıcılığı artırdığını ve bu tip paylaşımlara ağırlık verilmesi gerektiği olmuştur.

K1: *Nitel ve nicel araştırmalar hakkında paylaşılan görseller benim için çok faydalı oldu hatırlamam adına. Ayrıca yine yapılan kitap paylaşımları da Twitter'in temasına uygun. Dikkat çekici oluyor.*

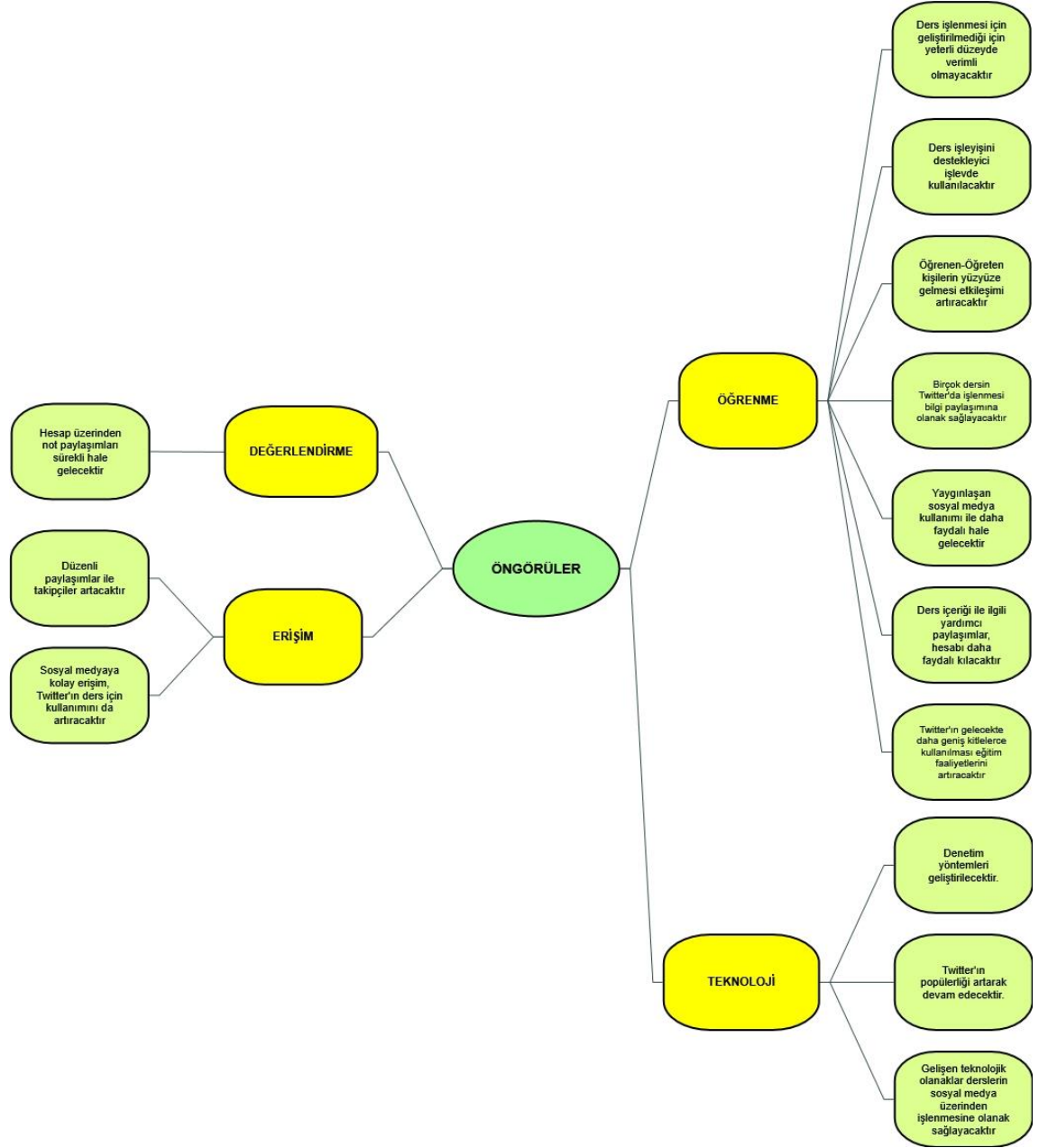
Yapılan araştırma sonucunda, öğrencilerin Twitter mikrobloğunun uzaktan eğitim ortamı olarak kullanılabilmesi adına getirdiği önerilerden Güvenlik teması altında oluşan ilk öneri; Twitter'da yer alan ders hesabını güvende tutmak için denetim yöntemlerinin geliştirilmesi gerekliliği olmuştur. Ders hesabının, internet dili ile "troll" hesap olarak adlandırılan ve genellikle kötü, çirkin yorumlarda bulunan birçok kullanıcıdan korunması için yeni yöntemler geliştirmesi önerilmiştir.

Güvenlik teması altında, öğrencilerden gelen bir diğer öneri; ders hesabını takip edecek öğrencilerin kendi ad ve soyadları ile Twitter'a giriş yapması olmuştur. Bu sayede hesap içerisinde hangi öğrencilerin olduğu net bir biçimde belirlenecekken hesap güvenliği de artırılmış olacaktır.

Son olarak, derse ait Twitter hesabı içerisinde paylaşılan verilerin takibi yapılarak kimler tarafından paylaşıldığı, yorumlandığı kontrol edilmeli ve denetiminin artırılması gerektiği öğrenciler tarafından önerilmiştir.

4.5. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Gelecek Öngörülere

Şekil 4.4. Twitter Mikrobloğunun Uzaktan Öğrenme Ortamı Olarak Kullanılabilirliği ile İlgili Gelecek Öngörülere

Araştırma sorularından sonucunu ise, öğrencilerin Twitter mikrobloğunun geleceği hakkındaki öngörülere oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin öngörülere; Değerlendirme, Erişim, Öğrenme ve Teknoloji temaları altında yer alan birçok başlık altında toplanmıştır.

Diğer araştırma sorularına ait temalarda olduğu gibi, tablo doğrultusunda ortaya çıkan ilk tema Değerlendirme temasıdır. Araştırmaya katılan öğrenciler, Twitter'ın bir ders ortamı olarak kullanılabilirliğinin artması için ders hesabı üzerinden sınav/ödev notlarının paylaşımlarının çoğaltılmasının ders işleyişine olumlu yansıtacağını öngörmüşlerdir.

Araştırma sorusu içerisinde yer alan ikinci tema Erişim temasıdır. Bu tema içinde yer alan ilk başlıkta öğrenciler, ilgili derse ait Twitter hesabından düzenli paylaşımlar yapılarak takipçi sayısının artabileceğini belirtmişlerdir. Örneklemek gerekirse:

K6: *Kullanımın artması ve kullanıcıların ekstra bir alışkanlık sağlaması için ekstra bir çaba göstererek düzenli paylaşımlar gerektirecektir. Bu notların paylaşımı olabilir, ders ile ilgili ek içerikler olabilir.*

Sosyal medyanın öğrenciler arasında giderek yaygınlaşması ve kolay erişilir olmasının Twitter mikrobloğuna olumlu yansımaları olacağını öngören öğrenciler, Erişim temasının üçüncü başlığında da bu konunun altını çizerek artan sosyal medya ilgisinin Twitter üzerinden ders işlenmesini kolaylaştıracağını belirtmişlerdir.

K4: *Bence sosyal medya gitgide yaygınlaşan bir mecra ve sonuç olarak da Twitter bunun bir parçası aslında. Bu nedenle Twitter'da bu derslerin işlenmesi her türlü çok daha faydalı, o yüzden yaygınlaşacaktır. Gelecekte de bunun faydası görülebilir.*

Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili gelecek öngörülerine ait üçüncü temayı ise Öğrenme teması oluşturmakta ve ilk başlığında yer alan gelecek öngörüsünde, Twitter mikrobloğunun ders işlemek için geliştirilmediği ve dolayısıyla gelecekte bu mecrada ders işlemenin yeterli düzeyde verimli olmayacağı belirtilmiştir. Şöyle ki:

K3: *Twitter sosyal medya platformu ders için yapılmış bir mecra değil. Bu nedenle ders için kendini geliştirmeyecektir. Genel olarak, Twitter dersler için yapılmadığından kendini yeterli düzeyde geliştireceğini düşünmüyorum.*

Bir diğer başlıkta ise, Twitter mikroblogunun gelecekte ders işleyişini destekleyici nitelikte bir yapıya bürüneceğini ve bu şekilde kullanılacağı öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Örnelemek gerekirse:

K3: *Twitter gelecekte yalnızca destekleyici nitelikte kullanılabilir. Mesela Mergen ders için yapıldığından çok alanda kendini geliştirmiş, bölümlere ayrılmış; tartışmalar bölümler canlı derslere katılımlar... Twitter'da bu kadar gelişim olmayacağını düşünüyorum.*

Bir sonraki başlıkta, öğrenen-öğreten ilişkisinin yüz yüze gerçekleşmesinin önemli olduğunu belirten bazı öğrenciler, bu sebeple Twitter mikroblogunun bir noktaya kadar ancak uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabileceğini fakat bu kullanımın dahi öğrenme süreçleri için çok da faydalı olacağını öngörmüşlerdir. Görüşleri şu şekildedir:

K5: *Gelecekte kullanımın artacağını düşünüyorum. şu an baktığımız zaman eğitim kurumlarına gitmek yerine YouTube üzerinden videolar izlemeyi tercih ediyoruz. Sosyal medyanın kullanımı artacak. Bu aşıkar. Bunun da gerçeekten çok denetlenmesi gerekiyor ki amacının dışına sapmasın. Ve bence tek başına teknoloji ne kadar ilerlerse ilerlesin öğrenme için yeterli olmayacaktır. Dijital olsa bile öğrenen-öğreten veya öğrenen-öğrenen kişilerin kesinlikle yüz yüze gelmesi gerekiyor. Yani en azından ekrandan yüzlerini görmesi gerekiyor. O yüzden Twitter bir yere kadar kullanılabilir ama çok da faydası görülür diye düşünüyorum.*

Birçok dersin Twitter üzerinden işlenmesinin öğrenenler arasında bilgi paylaşımına olanak sağlayacağını belirten öğrenciler bu sayede Twitter mikroblogunun bir uzaktan eğitim ortamı olarak daha etkili olacağını öngörmüşlerdir.

Ortaya çıkan bir diğer öngörü ise, daha önceki temalarda belirtildiği şekilde, sosyal medya mecralarının güç geçtikçe yaygınlaşan kullanımı ile Twitter mikroblogunun da bir eğitim ortamı olarak daha faydalı hale geleceği olmuştur.

Bunun yanı sıra, bir başka başlıkta ise, ders içeriği ile ilgili, içeriği destekleyen yardımcı paylaşımlar yapılmasının ilgili derse ait Twitter hesabı için daha faydalı olacağını öngören öğrenciler görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

K2: *Düzenli olarak kitap paylaşımı ve makale paylaşımı da takvime göre planlı olarak giderse takip eden kişi açısından da faydalı olacağını düşünüyorum.*

Öğrenme temasının son başlığında ise öğrenciler, Twitter'ın gelecekte daha geniş kitlelerce kullanılmasının mecra içerisindeki eğitim faaliyetlerinin artıracağını öngörmüşlerdir. Görüşleri şu şekildedir:

K8: *Kullandığımız platform çok önemli bu dönemde biliyorsunuz ki. Twitter'ın kullanımı bence en azından öğrenmek isteyenler için çok güzel bir şey olacak, çok daha yayılacağını düşünüyorum. Belki diğer platformlar o kadar yayılmaz ama Twitter şu an çok daha popüler ve herkesi etkileyebilecek düzeyde. Öğrencilerin ilgi alanlarıyla düzenli etkileşim kurmak da sağlarsa gelecekte de çok daha ilerleyebilir.*

Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili gelecek öngörülerine dair fikirlerin oluşturduğu Teknoloji teması içerisinde yer alan ilk başlıkta; Twitter mecrasındaki denetim öğelerinin geliştirileceği vurgusu yapılmış ve denetimin artmasının Twitter'ın eğitim ortamı olarak daha rahat kullanılabilmesi öngörülmüştür.

S7: *İnsanlar artık çok uzun saatler sosyal medya kullandığı için Twitter daha ayrıntılı denetlenecektir. Bu sayede ders işlemek daha güvenli hale gelecektir.*

Belirtilen bir başka başlıkta yer alan öngörü ise, aslında birçok öğrencinin görüş birliğinde olduğu bir konu olan, Twitter mikrobloğunun gelecekteki popülerliğinin artarak devam edeceği olmuştur.

Teknoloji teması altında yer alan son başlıkta yer alan öngöründe ise, gelişen teknolojik olanaklar sayesinde derslerin tamamıyla sosyal medya mecraları üzerinden işlenmesine olanak sağlayacağı olmuştur.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliğini 2021-2022 Bahar Dönemi'nde ARY 214 Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersini alan 9 öğrenci ile gerçekleştirdiği odak grup görüşmeleri çerçevesinde ortaya çıkan araştırma sonuçları bağlamında anlamaya çalışmıştır. Öğrencilere yöneltilen dört araştırma sorusu doğrultusunda Twitter mikrobloğunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliğinin tespiti amaçlanmıştır.

Kullanıcıların "*tweet*" olarak bilinen mesajları yayımladığı ve birbirleriyle etkileşimde bulunduğu bir mikroblog ve sosyal ağ hizmeti ağı olan Twitter'ın son yıllarda bir sosyal iletişim ağı olma özellikleri ile birlikte yeni bir öğrenme ortamı olması konusunda farklı yaklaşım ve tutumlar geliştirilmektedir. Özellikle, günlük hayatlarında da Twitter'ı yoğun bir şekilde kullanan öğrenciler için ilgi çekici olan Twitter mikrobloğunun bir öğrenme ortamı olabilmesi konusunda öğrenci görüşlerinin analiz edilmesine dayanan bu tez çalışmasında öğrenciler, özellikle covid-19 pandemisi ve sonrasında gelişen farklı uzaktan öğrenme deneyimleri kapsamında Twitter'ı bir öğrenme ortamı olarak etkileşimli bir araç olarak tanımlamışlardır. Benzer şekilde, Kaya ve Keskin (2020) tarafından gerçekleştirilen ve pandemi dönemi içerisinde 652 üniversite öğrencisinin katılım gösterdiği araştırma sonucunda da belirtildiği gibi Twitter, öğrencilerin bilgi almak için en çok kullandığı sosyal medya mecrası olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada Twitter, öğrencilerin bilgi almak için yöneldiği ve bu nedenle de öğrenme ortamı olarak kullanılacak bir sosyal medya mecrası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yine yapılan araştırma sonucuna benzer bir şekilde Özer'in (2017), İ.İ.B.F öğrencilerinden oluşturulan 120 kişilik bir üniversite öğrencisi grubuyla gerçekleştirdiği çalışmada, katılımcıların %66,7'si "Twitter üzerinden aşağıdaki hangi hesapları daha çok takip etmektesiniz?" sorusuna "Beni eğiten ve bilgilendiren" cevabını verirken yine aynı araştırma içerisinde öğrencilere yöneltilen "Aşağıdaki hangi neden/nedenlerden dolayı Twitter

kullanıyorsunuz?” sorusuna katılımcıların %50’si ‘‘Bilgi araştırmak için’’ cevabını vermesi; gerçekleştirilen araştırmanın amacı olan Twitter mikroblogunun bir uzaktan eğitim ortamı olarak kullanılabilmesi konusunda destekleyici veriler sunmaktadır.

Belirtilen araştırmanın amacına yönelik oluşturulan ilk araştırma sorusunda, Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili öğrencilerin olumlu bulduğu boyutlar incelenmiştir. Bu boyutlardan biri de Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanımının akran ilgisini artırarak öğrenen-öğrenen etkileşimini geliştirdiği ile ilgilidir. Bu bağlamda, Szapkiw ve Szapkiw (2011) de benzer bir şekilde; Tweet yoluyla yüksek öğrenim ğrencilerinin ilgisini çekmek başlıklı çalışmasında, Twitter’ın öğrencilerin ilgi duyduğu ve yaygın kullanımı olan bir sosyal medya uygulaması olduğu için akran etkileşimine de yardımcı olacağını belirtmiştir. Bu betimleme aynı zamanda, yine araştırma içerisinde teknoloji teması içerisinde yer alan başlıklardan olan kullanıcıların alışkanlıklarına uyumlu bir mecra olması başlığı ile de ilgilidir. Szapkiw ve Szapkiw’in (2011) belirttiği şekilde Twitter ğrencilerin ilgi duyduğu ve yaygın kullandığı bir sosyal medya mecrası olduğu için kullanıcıların bu mecrada daha önce geliştirdiği alışkanlıklara da uymaktadır.

Yine Szapkiw ve Szapkiw (2011), sosyal medya uygulamalarının öğretmenlere ders sınıflarında katılım ve etkileşimi teşvik etme fırsatı sunduğunun altını çizerken benzer bir sonuç da gerçekleştirilen araştırmada ortaya çıkmıştır. Öğrenciler, Twitter mikroblogunun uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılabilirliği ile ilgili olumlu buldukları boyutlar içerisinde değerlendirme teması altında Twitter kullanımının derse katılımı teşvik ettiğini belirtmişlerdir.

Yapılan araştırma sonucunda; araştırmaya katılan öğrenciler tarafından belirtilen bir diğer olumlu tema da Twitter’ın bir uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılmasının akran ilişkisini artırarak öğrenmeye fayda sağladığı olmuştur. Buna istinaden Rinaldo, Tapp ve Laverie (2011), Twitter’ın evrimii bir kursta etkileşim oluşturmak için veya yüz yüze bir kursu desteklemek için kullanılabileceğini belirtirken yapılan araştırmaya benzer bir doğrultuda her iki

ortamda da Twitter'ın öğrenciler ve öğretim üyesi arasında sosyal bir varlık geliştirmesine olanak tanıdığını ileri sürmüştür.

Tez kapsamında yürütülen araştırmanın sonuçları, özellikle ders notlarına ulaşmak noktasında öğrencilerin Twitter'ı erişim kolaylığı olan bir mikroblog olarak tanımlarken, derse katılımı ve ders takibini desteklediği için de teşvik edici bulduklarını belirtmişlerdir. En önemli değerlendirmelerden bir tanesi de geri bildirim olanağı sağlamasının, öğrenme ortamı olarak Twitter mikrobloğunun güçlü yönü olduğu konusunda ki ortak geri dönüşleridir. Özellikle Twitter'ın mobil uygulama olarak kullanım imkanı sunması, internete bağlanılabilen her ortamdan, taşınabilir teknolojik cihazlardan doğrudan erişebilme özelliği olması noktasında Twitter mikrobloğunun öğrenciler tarafından sıklıkla kullanıldığı bulgusu elde edilmiştir.

Twitter, mevcut alt yapısı ve sahip olduğu algoritma ile yapılan tüm arama bilgilerini derleyerek bu bilgilere benzer kaynakları da kullanıcıların ulaşımına sunmaktadır. Bu kapsamda araştırmaya katılan öğrenciler de Twitter mikrobloğu içerisinde dersleri ile ilgili birçok farklı kaynak, kullanıcı, yayın gibi alakalı bilgilere kolaylıkla ulaştıklarını ve bu etkileşimi olumlu bulduklarını bildirmişlerdir.

Bir öğrenme ortamı olarak Twitter mikrobloğu üzerinden paylaşılan tweet'lere ait başlıkların dikkat çekiciliği, öğrencilerin ders takibini kolaylaştırırken konuya dair ilgilerini de yükseltmektedir. Böylece merak uyandıran başlıklar, öğrenme ortamını desteklemektedir.

Twitter mikrobloğunun mobil uygulamalarda kolaylıkla kullanılabilmesi ve etkileşime girilen hesapların üst sıralarda kalmasına olanak sağladığı için bir öğrenme ortamı olarak teknoloji alt yapısının önemli destekleri bulunmaktadır.

Bu alt yapı özellikle bildirimler açıldığında, öğrenenlere anlık bildirim gönderilebilmesini ve içeriklerden haberdar olmasını da desteklemektedir. Bu özellikle sayesinde öğrenenler hızla yeni bilgilerden haberdar olurken, ders akışı ile ilgili yeni paylaşımlara da hızla ulaşabileceklerdir. Tang ve Hew'in (2017), gerçekleştirdiği benzer bir çalışmada da, bu bulguları destekler biçimde,

Twitter'ın bir öğrenme ortamı olarak en faydalı kullanımının itme teknolojisi olduğunu belirtmiş ve Twitter üzerinden yapılacak düzenli bilgilendirmeler ile hem akran etkileşiminin güçleneceğini hem de eğitim ortamı olarak kullanılabilmesinin sağlanacağını belirtmiştir.

Tüm bunların yanında bir öğrenme ortamı olarak Twitter mikrobloğunda derse katılımı mevcudunun belirlenememesi ve takip edilememesi bazen paylaşılan içeriklerin yeterli olmaması, Twitter'ın kuralları gereği 280 karakterlik sınır bulunması gerek ders konularını metinler yoluyla yazıyla anlatmak durumunda kalınması gibi süreçler araştırma kapsamında elde edilen olumsuz bulgulardır. Ortaya çıkan bu sonuçlara benzer bir biçimde yine Tang ve Hew (2017), Twitter mikrobloğunun eğitim ortamlarında kullanımının, öğrencilerin öğrenme performansı üzerinde net bir ilerlemeye sebep olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin de belirttiği bu tip olumsuzlukların bu sonuca ulaşmalarında payı yüksektir.

Özellikle öğrenme sürecinde edinilen bilgiye hızla tekrar geri dönülme ihtiyacı duyulduğunda; Twitter içerisinde geçmişte yapılan paylaşımlara erişimin zor olması da bir diğer zayıf noktadır. Özellikle ders hesabından paylaşılan içeriklerin herhangi bir şekilde gruplandırılmaması da süreci güçleştiren bulgular içerisindedir. Özellikle öğrencilerin akıllarına gelen, takıldıkları bir konu ile ilgili bir bilgiye ulaşmak istediklerinde o zamana kadar paylaşılan tüm tweet'leri görmek durumunda kalmaları olumsuz etkilerden bazılarıdır.

5.2. Öneriler

Araştırma, bir uzaktan öğrenme ortamı olarak Twitter mikrobloğunun öğrencilerin farklı kazanımlara sahip olmasına olanak sağlayarak sürdürülebilir bir öğrenme ortamı olarak kullanılabileceğini göstermiştir.

Bu araştırma sonucunda Twitter mikrobloğunun öğrenme sürecinin öğrencilere değer kattığı, zamana, kullanım kolaylığına ve erişilebilirliği kapsamında sürdürülebilir bir eğitim ortamı olabileceğini ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgular Twitter mikrobloğunun öğrencilerin yüzeysel değil etkin bir platform olarak kullanılabilmesi verilerini sağlamıştır. Çalışma aynı zamanda bu

paylaşımli sürecin öğrencilere nasıl yol aldırıldığını, kazanımlarının nasıl oluşturulduğunu ve pratiklerine nasıl yansıdığını da göstermiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temalar araştırmanın amaçlarına ulaşmada önemli ipuçları oluşturmuştur. Bu sonuçlar, çalışmanın gerçekleşmesinin öğrencilerin öğrenmeleri için oluşturulacak yeni bir mecranın katkılarının neler olabileceğini ve öğrenme süreçlerinde yaratacağı etkiyi göstermektedir. Bu çalışma ayrıca, bir üniversitenin sınıfının dışında da bir mikroblog üzerinden yeni bir öğrenme ortamının sağlanabileceğini göstermesi açısından önemlidir.

Twitter mikrobloğunun bir uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılması henüz çok yeni olsa bile bu doğrultudaki çalışmaların henüz yeni gelişmesi nedeniyle gerçekleştirilecek çalışmalar, Twitter mikrobloğunun bir öğrenme ortamı olarak yapılandırılmasında değer katacaktır.

Twitter mikrobloğunun bir öğrenme ortamı olarak kullanılmasının önemini ortaya koyan bu çalışma doğrultusunda Twitter, gelecekteki uzaktan öğrenme ortamlarından bir tanesi olabilir. Bu noktada eğitimcilerin Twitter mikrobloğunu bir uzaktan öğrenme ortamı olarak daha fazla kullanmaya başlamaları ve öğrencilerin hızla bu öğrenme ortamındaki kazanımlarının artması bu mecranın da kendini yenilemesine ve bir uzaktan öğrenme ortamı olarak geliştirmesine katkı sağlayacaktır.

Bu araştırma sonuçlarından yola çıkarak Twitter mikrobloğunun bir uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılması, öğrencilerin gündelik hayatlarının içerisinde ders içerikleri, derse ait hatırlatmalar ve bilgilendirmeler ile karşılaşmasını sağlarken uzaktan öğrenmenin temel prensiplerinden olan zamandan bağımsız öğrenmeye fayda sunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin Twitter üzerinden paylaşılan ders içeriklerine kolaylıkla ulaşımı derse ait ilgilerini ve meraklarını artırırken Twitter mikrobloğunun sağladığı teknolojik altyapı sayesinde Twitter'ın bir uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılması ön plana çıkmaktadır. Tüm bu sonuçlar doğrultusunda, Twitter mikrobloğunun bir uzaktan öğrenme ortamı olarak kullanılması önerilmektedir.

Bu çalışma dışında farklı Facebook, Instagram, Tiktok gibi sosyal medya ortamlarının bir uzaktan eğitimi platformu olarak kullanılabilirliği araştırılabilir.

Lisans öğrencileri yerine farklı öğrenim seviyelerinde katılımcılar seçilerek farklı örneklem grupları ile yeni çalışmalar önerilebilir. Ayrıca, nitel yöntem yerine nicel araştırma yöntemi ve veri toplama araçlarıyla Twitter üzerinde farklı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

Akar, E. (2010). Sanal toplulukların bir türü olarak sosyal ağ siteleri-bir pazarlama iletişimi kanalı olarak işleyişi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 107-122.

Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan Eğitim: Bir Alanyazın Taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-9.

Ali, W. (2020). Online and remote learning in higher education institutes: A necessity in light of COVID-197 pandemic. *Higher Education Studies*, 10(3), 16-25

Alikılıç, Ö. & Onat, F. (2007). Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar. *Journal of Yaşar University*, 2(8), 899-927.

Altınpulluk, H. (2020). Oyunlaştırma. T.V. Yüzer ve M. Kesim (Editörler), *Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Teknoloji Boyutu*, s. (111-129). Ankara: Pagem Akademi.

Altunay, U. M. C. (2010). Gündelik yaşam ve sosyal paylaşım ağları: Twitter ya da " pıt pıt net". *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (12), 31-56.

Anbarlı, Z. Ö. (2017). *Dijital Uzamda Yaşamak: Twitter'da Gündelik Hayat*. (Doktora Tezi). Eskişehir: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arvas, İ. S. Gutenberg Galaksisinden Meta Evrenine: Üçüncü Kuşak İnternet, Web 3.0. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 13(48), 53-70.

Aslan, E. Ş., ve Kolancı, D. (2018). Semantik web'in marka itibarına etkisi üzerine bir araştırma. *The Journal of International Scientific Researches*, 3(4), 208-220.

Atalay, G.E. (2018). Dijital Çağda Marshall McLuhan'ı Yeniden Düşünmek: Bir Uzantı ve Ampütasyon olarak Yeni Medya Teknolojileri. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 4(6), 27-48.

Atasoy, E. (2021). Açık ve Uzaktan Öğrenmede Sosyal Ağlar. T.V. Yüzer ve M. Kesim (Editörler), *Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Teknoloji Boyutu içinde* (s. 187-209). Ankara: Pagem Akademi.

Aydemir, M. (2018). *Uzaktan eğitim program, ders ve materyal tasarımı*. Eğitim Yayınevi.

Aydın, C. H. (2011). *Açık ve uzaktan öğrenme: Öğrenci adaylarının bakış açısı*. Ankara: Pegem Akademi, 52-68.

Aydın, M.P. (2018). *Belediyelerde Halkla İlişkiler Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı: Büyükşehir Belediyelerinin Twitter Hesapları Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydın, O. ve Özdamar, N. (2020). Mobil Öğrenme Ve Türkiye’de Açıköğretim Faaliyeti Yapan Üniversitelerin Mobil Öğrenme Uygulamalarının İncelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. Sayı 4. Sayfa: 113-154.

Babacan, M. E. (2016). Sosyal medya kullanım alanları ve bağımlılık ilişkisi. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(1), 7-28.

Barutçu, S., & Tomaş, M. (2013). Sürdürülebilir sosyal medya pazarlaması ve sosyal medya pazarlaması etkinliğinin ölçümü. *Journal of Internet Applications and Management*, 4(1), 5-24.

Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.

Başkale, İ. (2021). *Sosyal Medya Pazarlaması: Instagram Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bates, A., W. (2015). Teaching in a digital age. *Open Educational Resources Collection*. 6. University of Missouri, St. Louis.

Baysal, H. (2010). İşgören Tedarik Sürecinin Değişen Yüzü: Sosyal Medya Ve Profesyonel Ağlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(18), 270-289.

Baz, F. Ç., & Meral, H. C. (2021). Web 3.0–Anlamsal Ağ Çalışmalarının Farklı Alanlarda Kullanımı: Bir Uygulama Geliştirme Örneği. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(3), 408-421.

Bekdemir, Ü., Tağrikulu, P. (2018). The Academic and Social Effects of Using Social Media on University Students. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 7(1), 316-348.

Bogdan, R., & Biklen, S. K. (1998). *Qualitative research for education: : An introduction to theories and methods*. Boston, MA, USA: Allyn & Bacon.

Bozkurt, A. (2015). Mobil Öğrenme: Her Zaman, Her Yerde Kesintisiz Öğrenme Deneyimi, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, Sayfa 65-81.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.

Bugawa, A. M., & Mirzal, A. (2018). The impact of Web 2.0 technologies on the learning experience of students in higher education: A review. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies (IJWLTT)*, 13(3), 1-17.

Creswell, J. W. (2020). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*, (Çev. Ed: Bütün, M. & Demir, S.B.). 5. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications

Çiftçi, G. T. (2021). Dijital iletişim teknolojileri bağlamında açık ve uzaktan öğrenmenin kapsamı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. 7(1), Sayfa: 1-23.

Çiftçi, G. T., & Doğan, M. E. (2019). Üniversite Yönetimi ve Öğrenci İletişiminde Sosyal Medya Kullanımı: Fenomen Rektörler. *Akdeniz İletişim*, 0(32), 269 - 297.

Çukadar, S., & Çelik, S. (2003). İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim ve Üniversite Kütüphaneleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(1), 31-42.

Çöllüoğlu, M. (2017). *Gelişen Teknoloji İle Birlikte Değişen Halkla İlişkilerin Sosyal Medyayı Kullanımı: Twitter Üzerinden Yapılan Pr 2.0 Çalışmaları* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Dalkıran, İ. (2016). Bir iletişim aracı olan sosyal medyanın halkla ilişkiler ekseninde Türk markaları tarafından kullanımı: Ülker ve Eti üzerinden bir inceleme. *İletişim Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 1-24.

Dilmen, N. (2007). Yeni medya kavramı çerçevesinde internet günlükleri-bloglar ve gazeteciliğe yansımaları. *Marmara İletişim Dergisi*, 12(12), 113-122.

Doğan, T. G. (2015). Sosyal medyanın öğrenme süreçlerinde kullanımı: ters-yüz edilmiş öğrenme yaklaşımına ilişkin öğrenen görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 24-48.

Dondurucu, Z. B., & Uluçay, A. P. (2015). Yeni medya ortamlarında nefret söylemi: Eşcinsellere yönelik nefret söylemi içeren videoların YouTube üzerinden incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(3), 875-902.

Duman, M. Z. (2008). İnternet kullanımının öğrencilerin sosyal ilişkileri ve okul başarıları üzerindeki etkisi. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(3), 93-112.

Ekici, M., Kıyıcı, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.

Ekinci, E. (2017). *Tweet Circle: Effects Of Twitter On Efl Students' Writing Skill Development*. (Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ersöz, B. (2020). Yeni Nesil Web Paradigması-Web 4.0. *Bilgisayar Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 58-65.

Ertuğ, C. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.

Filiz, O., Erol, O., Dönmez, F., & Kurt, A. (2014). BÖTE Bölümü Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 3(2), 26-28.

Forgie, S. E., Duff, J. P., & Ross, S. (2013). Twelve tips for using Twitter as a learning tool in medical education. *Medical teacher*, 35(1), 8-14.

Gedik, Y. (2020). Pazarlamada Yeni Bir Çerçeve: Sosyal Medya ve Web 2.0. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 3(1), 252-269.

Gökmen, Ö. F., Duman, İ., & Horzum, M. B. (2016). Uzaktan eğitimde kuramlar, değişimler ve yeni yönelimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 29-51.

Gülbahar, Y. (2012). *E-Öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi.

Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., & Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye’de İnternet Konferansı*, 2(4), 128.

Gülcan, C. (2021). Nitel Bir Veri Toplama Aracı: Odak (Focus) Grup Tekniğinin Uygulanışı Ve Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 94-109.

Güler, T. (2021). Twitter Verilerinin Uzaktan Eğitimdeki Ölçme ve Değerlendirme Etkisi. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 3(2), 196-211.

Güntaş, S., Konuk, N. (2019). Sosyal Medya Kullanımı Eğitimi Ve Bir Eğitim Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı. *International Journal Entrepreneurship and Management Inquiries Dergisi*, 3 (4), 1-25.

Hennink, M., & Kaiser, B. N. (2021). Sample sizes for saturation in qualitative research: A systematic review of empirical tests. *Social Science & Medicine*, 114523.

İçöz, E. (2021). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Milli Eğitim Bakanı' Nın Twitter Mesajlarının Metin Madenciliği Yöntemiyle İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

İşlek, M.S. (2012). *Sosyal Medyanın Tüketici Davranışlarına Etkileri: Türkiye'deki Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İşman, A. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kanbur, Y. (2019). *Twitter'in Araştırma Mecrası Olarak Kullanımı: Siyasi Görünüm Üzerine Bir Uygulama Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kapan, K. Ve Üncel, R. (2020). Gelişen Web Teknolojilerinin (Web 1.0- Web 2.0- Web 3.0) Türkiye Turizmine Etkisi. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*. 3(3): 276-289.

Karal, H., & Kokoç, M. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 1(3), 251-263.

Karaman, S., Yıldırım, S., & Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: Web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları. *XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri*, 22, 23.

Keskin, M., & Özer, D., (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.

Kılınç, H. (2021a). Nesnelerin İnterneti. (Ed. Mehmet Kesim ve T. Volkan Yüzer), *Açık ve uzaktan öğrenmenin teknoloji boyutu*. (İkinci Baskı). Ankara: PEGEM-A Yayıncılık.

Kılınç, H. (2021b). Nesnelerin İnterneti. (Ed. Mehmet Kesim ve T. Volkan Yüzer), *Açık ve uzaktan öğrenmenin teknoloji boyutu*. (İkinci Baskı). Ankara: PEGEM-A Yayıncılık.

Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.

Kleiman, S. (2004). Phenomenology: To Wonder and Search for Meanings. *Nurse Researcher*, 11(4), 7-19.

Klopfer, E. (2008). *Augmented learning: Research and design of mobile educational games*. MIT press.

Köse, U., & Çal, Ö. (2012a). Web 2.0 servislerinin sosyolojik değerlendirilmesi. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 1-3.

Köse, U., & Çal, Ö. (2012b). Web 2.0 servislerinin sosyolojik değerlendirilmesi. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 1-3.

Köse, U., & Çal, Ö. (2012c). Web 2.0 servislerinin sosyolojik değerlendirilmesi. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 1-3.

Köseoğlu, Ö. (2012). Sosyal Ağ Sitesi Kullanıcılarının Motivasyonları: Facebook Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk İletişim*, 7(2), 58-81.

Kumar, A., & Sebastian, T. M. (2012). Sentiment analysis: A perspective on its past, present and future. *International Journal of Intelligent Systems and Applications*, 4(10), 1-14.

Kurgun, Hülya; Kurgun, Osman Avşar; AKTAŞ, Erdem. "What does Web 4.0 Promise for Tourism Ecosystem? A Qualitative Research on Tourism Ecosystem Stakeholders' Awareness.", *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 2018, 6.1: 55-65.

Lai, L. S., & Turban, E. (2008). Groups formation and operations in the Web 2.0 environment and social networks. *Group Decision and negotiation*, 17(5), 387-402.

Malik, A., Heyman-Schrum, C., & Johri, A. (2019). Use of Twitter across educational settings: a review of the literature. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1), 1-22.

Mayfield, Antony, What is Social Media, iCrossing, e-book, s. 6. http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf, Erişim Tarihi: 02.11.2022.

McLuhan, M. (2019). *Yaradığımız Medya*. İstanbul: Nora Kitap

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Moore, M. G. ve Kearsley, G. (2005). Distance education: A systems view of online learning. *Cengage Learning*.

Moustakas, C. (1994). Phenomenological research methods. *Thousand Oaks*, CA: Sage.

Nedeva, V., and Dineva, S., "New learning innovations with Web 4.0.", *In Proceedings of the 7th International Conference on Virtual Learning (ICVL)*, Bucharest, Romania, 316-321. 2012.

Odabaşı, H.F., Mısırlı, Ö., Günüç, S., Timar, Z.S., Ersoy, M., Som, S., ... Erol, O. (2012). Eğitim için Yeni Bir Ortam: Twitter. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, January 2012, 2(1), 89-103.

Onursoy, S. (2018). Üniversite Gençliğinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 989-1013.

Ökten, B. (2020). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimi Tercih Nedenleri ve Beklentileri. *Social Sciences Research Journal*, 9 (2), 75-82.

Özarslan, Yasin (2008). “Uzaktan Eğitim Uygulamaları için Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri”, *XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri Kitabı*, 55-60. Ankara.

Özata, F. Z. (2013). *Dijital İletişim ve Yeni Medya*. Doç.Dr. Mesude Canan Öztürk (Editör). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 376-394.

Özer, Ö. (2017). Kullanımlar Ve Doyumlar Kuramı Çerçevesinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Öğrencilerinin Twitter Kullanımı Üzerine Bir Analiz. *Intermedia International E-journal*, 4 (6), 40-58.

Özgür, D.F.; Türkoğlu, H.S. (2019) Açık ve uzaktan eğitim fakültesi personelinin öğrencilerle iletişimde sosyal medya etkileşimine bakışı: İÜ AUZEF örneği. *Ata İletişim Dergisi*, 2019, 18:25-56.

Özmen, F., Aküzüm, C., & Sünkür, M. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *Education Sciences*, 7(2), 496-506.

Öztürk, M.F.; Talas, M., (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi, *Journal of World of Turks*, Cilt:7, Sayı:1 101-120.

Peker, M.R. (2017). *Sosyal Medyanın Pazarlama İletişiminde Kullanımı – Twitter Mecrasında Örnek Marka Uygulaması*. (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Reinhardt, J. (2019). Social media in second and foreign language teaching and learning: Blogs, wikis, and social networking. *Language Teaching*, 52(1), 1-39.

Rinaldo, S. B., Tapp, S., & Laverie, D. A. (2011). Learning by tweeting: Using Twitter as a pedagogical tool. *Journal of marketing education*, 33(2), 193-203.

Sabuncuoğlu, A., & Göluy, G. (2014). Sosyal medyadaki yeni kanaat önderlerinin birer reklam aracı olarak kullanımı: Twitter fenomenleri üzerine bir araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2014(38), 1-23.

Sarar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 418-431.

Silverman, D. (2018) *Nitel Verileri Yorumlama*, Çev:Erkan Dinç. Ankara: Pegem Akademi.

Singh, A. (2018). Facebook, WhatsApp, and Twitter: Journey towards Education. *SOSHUM: Jurnal Sosial Dan Humaniora*, 8(2), 139-149.

Simonson, M., Schlosser, C. ve Orellana, A. (2011). Distance education research: A review of the literature. *Journal of Computing in Higher Education*, 23(2-3), 124.

Sommer, S., Schieber, A., Hilbert, A., & Heinrich, K. (2011). *Analyzing customer sentiments in microblogs—A topic-model-based approach for Twitter datasets*. (Konferans Sunumu). AMCIS 2011: Detroit, Michigan, ABD.

Sönmez, H. Ş. (2020). Dijital Ortamda Yapılan Halkla İlişkilerin Bir Aracı Olarak Kurumsal Bloglar: 2019 Yılı Türkiyenin En Değerli 25 Markası Üzerine Bir İnceleme. *Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi*, (16), 185-207.

Stake, R. E. (1995). *The Art of Case Study Research*. USA, CA: Sage Publication.

Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). Choose Your Method: A Comparison of Phenomenology, Discourse Analysis, and Grounded Theory. *Qualitative Health Research*, 17(10), 1372-1380.

Stephens, T. M., & Gunther, M. E. (2016). Twitter, millennials, and nursing education research. *Nursing Education Perspectives*, 37(1), 23-27.

Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.

Szapkiw, A., & Szapkiw, M. (2011). Engaging higher education students through tweeting. *In Global Learn* (pp. 360-364). Association for the Advancement of Computing in Education.

Tang, Y., & Hew, K. F. (2017). Using Twitter for education: Beneficial or simply a waste of time?. *Computers & education*, 106, 97-118.

Tarhan, A. (2012). Büyükşehir belediyelerinin sosyal medya uygulamalarına halkla ilişkiler modellerinden bakmak. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 35, 79-101.

Taşkıran, A. (2021). Açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinin yönetim, öğrenme, teknoloji ve değerlendirme boyutları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 80-98.

Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ. C., ve Bilici, A. (2013). Eğitim süreçlerinde sosyal ağların kullanımı: Bir MYO deneyimi. XIV. Akademik Bilişim Konferansı, 28-30.

Toplu, M., & Gökçearslan, Ş. (2012). E-öğrenmenin gelişimi ve internetin eğitim sürecine yansımaları: Gazi Üniversitesi örneği. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(3), 501-535.

Tu, C., Blocher, M., & Ntoruru, J. (2008). Integrate Web 2.0 technology to facilitate online professional community: EMI special editing experiences. *Educational Media International*, 45(4), 335-341.

Türkoğlu, H. S., & Özgür, D. F. (2019). Açık Ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Personelinin Öğrencilerle İletişimde Sosyal Medya Etkileşimine Bakışı: İÜ AUZEF Örneği. *Atatürk İletişim Dergisi*, (18), 25-56.

Yağcı, Y. (2009). Web teknolojisinde yeni bilgi fırtınası: Web 3.0., *Bilgi Çağında Varoluş: "Fırsatlar ve Tehditler" Sempozyumu*, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016a). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yin, R. K. (2003). *Case study research: design and methods*. Sage publications.

Yumurtacı, O. (2021) Öğrenen, Öğreten ve Teknoloji, (Ed. Mehmet Kesim ve T. Volkan Yüzer), *Açık ve uzaktan öğrenmenin teknoloji boyutu*. (İkinci Baskı). Ankara: PEGEM-A Yayıncılık

Yürekli, S. (2020). Çalışma Hayatında Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Etkileri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(38), 34-61.

Van Wyk, M. M. (2014). Using social media in an open distance learning teaching practice course. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(4), 370.

Van Schaijik, B., Alshawa, A., Hamadah, O., Alshehri, M., & Kujan, O. (2021). The role of Twitter in dental education: A systematic review. *Journal of Dental Education*, 85(9), 1471-1481.

Varol, M.Ç., Varol, E. (2019). Kavram ve Kuramlarıyla Marshall McLuhan'a Bakış: Günümüzün Egemen Medya Araçları Ekseninde Bir Değerlendirme. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 5(1), 137-15

Vergili, G. (2019a). *Sosyal Medya Ağ Firmalarının Değerlemesi: Twitter Uygulaması* (Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Vergili, G. (2019b). *Sosyal Medya Ağ Firmalarının Değerlemesi: Twitter Uygulaması* (Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Vural, Z., & Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, 5(20).

Wilson, A. (2015). A guide to phenomenological research. *Nursing Standard*, 29(34), 38-43.

https://blog.twitter.com/en_us/topics/product/2021/spaces-is-here,
(Erişim Tarihi:7.04.2022)

<https://www.ntv.com.tr/teknoloji/twitter-resmen-elon-muskin-44-milyar-dolara-satin-aldi,XqYhu0iaHUutQPJ9yG86xg>, (Erişim Tarihi: 27.12.2022)

<https://shiftdelete.net/elon-musk-twitter-spaces-kapatildi>, (Erişim Tarihi: 27.12.2022)

<https://shiftdelete.net/twitter-spaces-herkese-acildi-nasil-kullanilir>
(Erişim Tarihi: 07.04.2022)

<https://www.youtube.com/watch?v=ImaH51F4HBw> (Erişim Tarihi: 26.11.2021).

<https://wearesocial.com/uk/blog/2021/01/digital-2021-the-latest-insights-into-the-state-of-digital/> (Erişim tarihi: 15.11.2021)

<https://wearesocial.com/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/>, (Erişim Tarihi: 08.04.2022)